

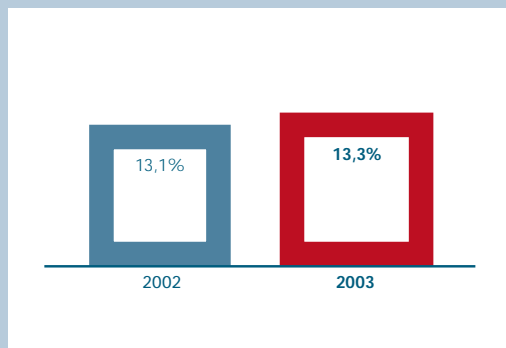

El Grup Gas Natural és un grup energètic i de serveis multinacional, l'activitat del qual és el proveïment, transport, distribució i comercialització de gas, i la generació i comercialització d'electricitat.

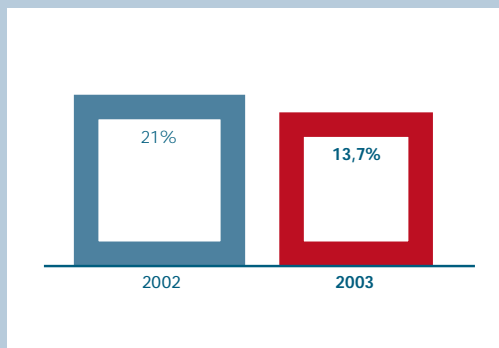
La Missió del Grup Gas Natural és atendre les necessitats energètiques de la societat, proporcionant als seus clients productes i serveis de qualitat respectuosos amb el medi ambient, als seus accionistes una rendibilitat creixent i als seus empleats la possibilitat de desenvolupar les seves competències professionals.

Magnituds bàsiques	004
Carta del President	006
Fets més significatius de l'any	010
Govern Corporatiu	016
Gestió Corporativa	018
Recursos Humans	020
Medi Ambient	023
Innovació Tecnològica	025
Qualitat	027
<i>e-Business</i>	028
Compromís amb la societat	029
Gestió Econòmico-financera	034
Auditoria Interna	035
Anàlisi econòmica	036
Anàlisi econòmica consolidada	038
Informació borsària	042
Anàlisi de resultats per activitats	044
Distribució de gas	046
Comercialització	048
Generació i <i>trading</i> d'electricitat	050
<i>Trading</i> i transport de gas	052
Internacional	054
Comptes Anuals i Informe de Gestió del Grup Gas Natural	058
Dades consolidades 1999-2003	107
Estadístiques d'explotació	108
Estadístiques financeres	109
Estadístiques borsàries	112

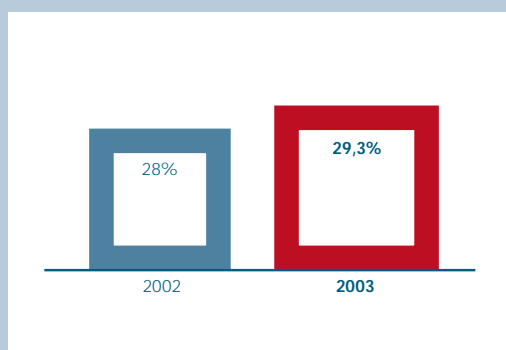
ROACE¹

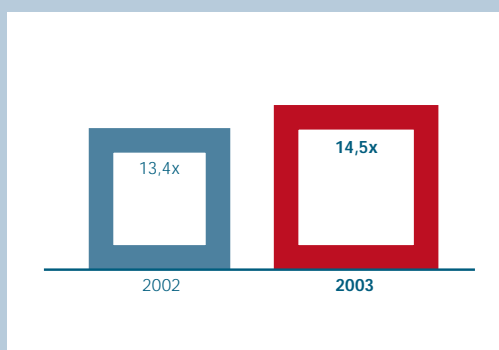
ROE

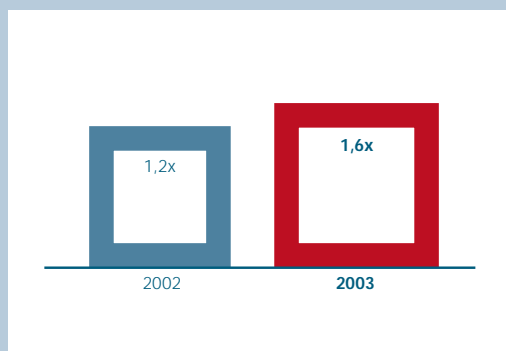
Endeutament

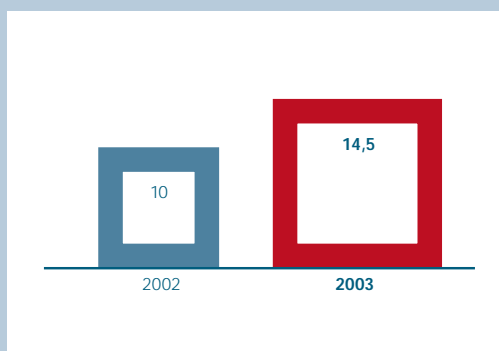
Ebitda/ Resultat financer net²

Deute net/Ebitda

PER

Dades borsàries i de balanç el 31 de desembre.

(1) Sense tenir en compte l'immobilitzat en curs el ROACE de 2003 seria del 13,8%.

(2) Resultat financer sense consolidar les diferències de canvi del deute a l'Argentina.

Explotació

	2003	2002	Variació %
Vendes de gas (GWh)	352.704	312.387	12,9
Transport de gas (GWh) ¹	148.739	126.820	17,3
Nombre de clients de gas	8.708.000	8.082.000	7,7
Quilòmetres de xarxa	85.905	79.574	8,0
Energia elèctrica produïda (GWh/any)	4.528	2.075	118,2
Contractes per client	1,3	1,2	8,3

Personal

	2003	2002	Variació %
Nombre d'empleats	6.150	6.040	1,8

Financeres (Milions d'euros)²

	2003	2002	Variació %
Import net de la xifra de negocis	5.628,0	5.100,8	10,3
Benefici operatiu brut (Ebitda)	1.201,7	1.201,1	0,0
Benefici operatiu	799,0	803,5	(0,6)
Inversions totals	1.361,3	987,0	37,9
Recursos procedents de les operacions	856,8	814,5	5,2
Benefici net	568,5	516,2	10,1

Dades per acció (euro/acció)

	2003	2002	Variació %
Cotització el 31-12	18,55	18,07	2,7
Valor comptable	9,62	8,92	7,9
Recursos procedents de les operacions	1,91	2,03	(5,2)
Benefici	1,27	1,80	(29,5)
Dividend	0,60	0,40	50,0

(1) Per a una adequada comparació entre períodes, les magnituds del primer semestre de l'exercici 2002 corresponents a Enagás no s'hi han inclòs.

(2) Per a una adequada comparació entre períodes, les magnituds del primer semestre de 2002 corresponents a Enagás s'inclouen consolidades per posada en equivalència, exclouen les plusvàlues de la venda i l'impacte en el resultat financer de l'esmentada venda.

Senyores i Senyors Accionistes,

Abans de presentar-los els resultats aconseguits durant el 2003 i les nostres principals línies estratègiques d'actuació per als propers anys, permetin-me recordar dos fets destacats esdevinguts al llarg de l'exercici, perquè crec que tenir-los presents pot contribuir a una millor i més completa visió –i comprensió– del passat recent i del futur immediat del Grup Gas Natural.

A causa de la seva indubtable transcendència, a més de ja formar part de la nostra història econòmica i empresarial, aquests dos fets han influït decisivament en l'activitat i en l'estratègia de Gas Natural SDG i de la resta d'empreses energètiques espanyoles.

El primer d'aquests fets és que l'any 2003 fou el primer de la liberalització completa dels mercats energètics a Espanya. En un ràpid balanç de la situació actual del sector, en el conjunt de l'any passat més del 70% de les vendes de gas natural van ser fetes per companyies comercialitzadores. En aquest sentit, destaca la intensa labor duta a terme per les empreses del nostre Grup, que han aconseguit una quota de participació en el mercat liberalitzat propera al 60%.

I, en segon lloc, com ja vaig tenir ocasió d'informar-los a la darrera Junta General, el nostre intent de fusió amb Iberdrola. Era un projecte que suposava avançar en alguns anys les estratègies de creixement d'ambdues empreses, i que hagués significat la creació de la tercera empresa europea més important del sector energètic, i la cinquena a nivell mundial.

El projecte, com saben, lamentablement no va poder seguir endavant, perquè la Comissió Nacional d'Energia (CNE) va decidir denegar-ne l'autorització. En conseqüència, el nostre Consell d'Administració va acordar sol·licitar a la Comissió Nacional del Mercat de Valors (CNMV) el desistiment de l'Oferta Pública d'Adquisició (OPA) sobre les accions d'Iberdrola.

Com vaig explicar aleshores, respectem la decisió de la CNE. I malgrat que en el Consell d'Administració de la companyia vam acordar, per unanimitat, que hi havia elements fundats per discrepar del contingut i conclusions de la CNE, vam desistir de la presentació d'un recurs d'alçada davant del Ministeri d'Economia. Això no hagués permès la realització de l'operació tal com fou plantejada inicialment, i tampoc no hagués ajudat al desenvolupament de la nostra estratègia de creixement i rendibilitat, ni a les relacions de normalitat que hi ha d'haver amb les autoritats reguladores.

En qualsevol cas, Senyores i Senyors Accionistes, la nostra oferta per Iberdrola ja és història. És el passat. I el que ens interessa és el present i el futur.

La realitat és que l'entorn ha canviat, tant en el sector energètic com en el marc general de la societat, i davant d'aquest nou i complex entorn el que volem fer, i el que sens dubte ja estem fent, és construir un sòlid futur de creixement, rendibilitat i sostenibilitat per a la nostra companyia.

“El que volem fer, i el que sens dubte ja estem fent, és construir un nou i sòlid futur de creixement, rendibilitat i sostenibilitat”.

En aquest sentit, les activitats del Grup Gas Natural tenen avui un horitzó estratègic que va una mica més enllà dels interessos econòmics immediats.

La competència oberta entre companyies energètiques i les creixents inquietuds socials envers les grans empreses, fa que haguem de vetllar, més que mai, per enfortir la reputació corporativa de la nostra marca. I això exigeix que sapiguem gestionar adequadament els intangibles –però certs– valors de la responsabilitat social i mediambiental, i la millora continua de la qualitat del servei als nostres milions de clients.

Així mateix, també som plenament conscients de la preocupació que hi ha en la societat sobre la transparència i el govern corporatiu de les empreses. Per tot això, aquest any hem editat l'Informe sobre Govern Corporatiu i, un any més, l'Informe de Responsabilitat Corporativa del Grup, en el qual s'exposen les actuacions de la nostra companyia en matèria de responsabilitat social i mediambiental.

A més, el Consell d'Administració va aprovar, el juliol de 2003, el Codi Intern de Conducta de Gas Natural SDG en matèries relatives als mercats de valors, pel qual assumim el compromís de garantir la plena transparència en les actuacions de la companyia que puguin afectar els mercats borsaris, per proporcionar així una major seguretat a tots els nostres inversors.

Línies estratègiques d'actuació

Durant l'any 2003 hem accelerat els nostres plans de creixement, d'acord amb els objectius d'augment sostingut de l'activitat, de proporcionar la màxima qualitat de servei als nostres clients i d'obtenir la millor rendibilitat per a tots els accionistes.

Les principals línies d'actuació estratègica fins al 2007 del Grup Gas Natural les emmarquem en els àmbits de proveïment i *trading* de gas, distribució de gas, negoci elèctric, negoci internacional i comercialització multiproducte.

Volem continuar millorant la diversificació dels proveïments de gas, la flexibilitat de la flota i dels destins i la competitivitat dels preus. A Espanya, el nostre objectiu és augmentar la cartera de clients de distribució de gas en 1,7 milions i, en el negoci elèctric, assolir una quota de mercat superior al 10%, disposar de 4.800 MW de potència instal·lada en centrals pròpies, i comercialitzar electricitat a més de dos milions de clients. I pel que fa a la nostra estratègia multiproducte, assolir una mitjana de dos contractes per client final.

En el negoci internacional, el nostre objectiu prioritari és consolidar la presència del Grup a l'Argentina, el Brasil, Colòmbia i Mèxic, on augmentarem la xifra de nous clients en 1,8 milions, així com a Puerto Rico, mitjançant les adquisicions ja realitzades dels actius d'Ecoelèctrica. I, a Europa, tindrem més de 300.000 clients de distribució de gas a Itàlia abans d'acabar l'any 2004, i desenvoluparem nous mercats a l'àrea mediterrània.

“Davant d’aquest nou i complex entorn, el nostre horitzó estratègic va una mica més enllà dels interessos econòmics immediats. Hem de vetllar, mes que mai, per enfortir la reputació corporativa de la nostra marca”.

Resultats 2003

Pel que fa als resultats de l'exercici 2003, el benefici net consolidat del Grup va assolir els 568,5 milions d'euros, xifra que representa un augment del 10% amb Enagás en termes homogenis, és a dir, consolidant les seves magnituds per posada en equivalència, i sense tenir en compte les plusvàlues generades per la venda de la nostra participació del 59% d'aquesta empresa el juny de 2002, ni l'impacte financer com a conseqüència d'aquesta operació.

Com recordaran, els resultats obtinguts pel Grup durant els sis primers mesos de l'exercici 2003 no són comparables amb els del primer semestre de 2002, a causa dels efectes de la venda de l'esmentada participació d'Enagás. Els resultats del darrer semestre de l'any, que ja són homogenis i, per tant, directament comparables, mostren creixements tant en el benefici net, com en l'Ebit i l'Ebitda.

L'import net de la xifra de negocis en l'exercici 2003 va assolir els 5.628 milions d'euros, un 10% superior al de l'any anterior, en termes homogenis, i el resultat operatiu brut (Ebitda) va créixer un 13%, també en termes homogenis, i va superar els 1.201 milions d'euros.

Aquests resultats es van veure afavorits per la bona marxa de l'activitat de distribució de gas i per la progressiva contribució de les activitats a Amèrica, malgrat la fortalesa de l'euro.

El nombre total de clients va augmentar en 625.000 durant l'any 2003 i va superar la xifra de 8,7 milions, dels quals 4,5 milions corresponen a Espanya i 4,2 milions a Amèrica. Així mateix, les vendes totals de gas del Grup van créixer un 12,9% i van assolir els 352.704 GWh.

Al llarg de 2003, es va consolidar l'activitat de generació i *trading* d'electricitat del Grup en el mercat espanyol d'electricitat, mitjançant les dues centrals de cycle combinat en funcionament, a San Roque i a Sant Adrià de Besòs, i de diverses plantes de cogeneració, alhora que va continuar el desenvolupament de nous projectes en ambdós tipus d'instal·lacions de producció elèctrica. Durant l'any 2003, el Grup Gas Natural va generar i vendre al mercat majorista 3.964 GWh, i cal destacar que l'energia generada pel Grup va permetre assolir un grau de cobertura sobre l'electricitat comercialitzada del 122%.

L'activitat de *trading* i transport de gas també va tenir un notable impuls, com ho demostra el volum de 47.080 GWh de gas operat a l'exterior durant 2003, que suposa 2,4 vegades el registrat durant 2002.

Pel que fa a les operacions del Grup Gas Natural a Amèrica, inclouen la distribució de gas a l'Argentina, el Brasil, Colòmbia i Mèxic, i l'activitat de l'empresa Ecoelèctrica, a Puerto Rico. En total, les vendes de gas i els serveis d'Accés de Tercers a la Xarxa (ATX), van assolir els 140.934 GWh, xifra que va suposar un increment del 10%. El Grup també va mantenir les seves elevades taxes de creixement en el nombre de clients a Amèrica, que amb un augment de 317.000 clients, va permetre tancar l'exercici amb més de 4,2 milions de clients.

Les inversions totals l'any 2003 van assolir els 1.361 milions d'euros, amb un grau d'autofinançament del 63%. D'aquest total, les inversions immaterials van atènyer a prop de 490 milions d'euros, a causa de la comptabilització, en règim d'arrendament financer, de dos nous vaixells metaners. Les inversions materials foren de 778 milions d'euros, en línia amb les efectuades l'any 2002 si no es tenen en compte les inversions realitzades per Enagás durant el primer semestre de l'anterior exercici.

“Les accions de Gas Natural SDG estan demostrant, un cop més, que són un valor sòlid i rendible en el mig termini, amb un notable potencial de creixement”.

Evolució borsària

Després d'aquest resum dels resultats obtinguts pel Grup Gas Natural durant l'any passat, passo a comentar-los breument l'evolució borsària de les accions de Gas Natural SDG en l'exercici tancat el 31 de desembre de 2003.

Per a les accions de Gas Natural SDG, l'any 2003 fou un any singular i difícil de valorar objectivament, a causa de les diverses conseqüències que van tenir en diferents moments de l'exercici els dos fets tan significatius que els comentava a l'inici d'aquesta Carta.

Les accions de Gas Natural SDG van tancar l'exercici a 18,55 euros, amb un guany del 2,7%. El màxim anual es va registrar el 4 de gener, a 19,85 euros, i el mínim anual el 10 de març, a 14,92 euros, data en la qual es va llançar l'Oferta Pública d'Adquisició (OPA) sobre el 100% de les accions d'Iberdrola.

Després de la política de dividends seguida en els darrers anys, i tal com vam anunciar durant la darrera Junta General d'Accionistes de Gas Natural SDG, el Consell d'Administració va acordar augmentar progressivament el *pay-out* –percentatge dels beneficis destinat a dividends–, fins assolir al voltant del 50% a partir de 2004.

En aquest sentit, la favorable evolució dels resultats de Gas Natural SDG durant els anteriors exercicis ens ha permès d'augmentar, un any més, el dividend per acció, que hem incrementat un 50%. Amb aquest substancial augment, s'ha passat de 0,40 euros per acció l'any 2002, a 0,60 euros per acció l'any 2003.

Tot això continua demostrant, clarament, que les accions de Gas Natural SDG són un valor sòlid i rendible en el mig termini, i que, a més, encara tenen un notable potencial de creixement, com s'està veient en els primers mesos de l'exercici 2004.

I no vull acabar sense expressar, en nom del Consell d'Administració i en el meu propi, el nostre més sincer agraïment a totes les persones que integren el Grup Gas Natural. Totes elles, a Espanya, a la resta d'Europa, al Marroc i a Amèrica, són el nostre vertader cor i motor, que impulsen la responsabilitat corporativa i l'èxit empresarial del nostre Grup. I totes elles continuen demostrant, amb dedicació i professionalitat, la seva motivació i alta capacitat d'adaptació a un entorn cada cop més exigent i competitiu.

Finalment, agrair-los a tots vostès, Senyores i Senyors Accionistes, i molt en especial als nostres accionistes majoritaris, “la Caixa” i Repsol YPF, la seva confiança i suport, sense els quals no seria imaginable aquesta història de creixement i d'èxit que avui és el Grup Gas Natural.

Antoni Brufau i Niubó
President del Consell d'Administració

Gas Natural Vendita, la comercialitzadora italiana del Grup Gas Natural, realitza la seva primera operació comercial a Itàlia, que consisteix en la descàrrega a la terminal de gas natural líquid (GNL) de Panigalia (La Spezia) d'un vaixell spot de 24.500 metres cúbics de GNL, destinat a l'empresa energètica local ENEL.

Fets més significatius de l'any

Primer trimestre

■ L'alcalde de Barcelona, Joan Clos, presideix l'acte de col·locació de la primera pedra que acollirà la nova seu social del Grup Gas Natural. El nou edifici estarà situat en els mateixos terrenys on fa 160 anys hi va haver la primera fàbrica de gas d'Espanya.

■ Gas Natural Comercializadora obté el Certificat de Registre d'Empresa d'acord amb els requisits de qualitat inclosos a la norma UNE-EN-ISO 9001:2000, concedit per AENOR després de l'Auditoria de Certificació.

■ El president de la Junta de Comunitats de Castella-La Manxa, José Bono, i el president del Grup Gas Natural, Antoni Brufau, presenten una addenda al pla de gasificació d'aquesta Comunitat, que permetrà ampliar els objectius d'extensió del subministrament i completar el pla l'any 2007.

■ El conseller director general de Banc Sabadell, Joan Maria Nin, i el president de Gas Natural Serveis, Joan Palau, firmen un conveni de col·laboració per posar a disposició de petites i mitjanes empreses, instal·ladores col·laboradores del Grup Gas Natural, i als clients de l'esmentada entitat financera, una sèrie de productes en condicions preferents.

■ El president de Gas Natural Vendita, Alberto Toca, i la directora general d'aquesta companyia, Assumpta Castelló, inauguren a Milà la seu de Gas Natural Vendita, l'empresa comercialitzadora del Grup que opera en el mercat d'Itàlia.

■ Gas Natural Rioja inicia el subministrament de gas natural al municipi de Casalarreina.

■ Gas Natural sdc figura, per segon any consecutiu, al selectiu índex europeu FTSE4Good de responsabilitat social. És l'única *utility* espanyola que és present en aquesta llista, que inclou les companyies europees amb més compromís en responsabilitat social corporativa.

■ Gas Natural sdc inicia el subministrament als primers clients del municipi lleidatà de Juneda, a la comarca de Les Garrigues.

■ Antoni Peris, gerent general de Gas Natural BAN, presenta davant l'Assemblea d'Accionistes els resultats de l'exercici 2002, destacant un increment de les vendes de gas al mercat del 9,1%, i un fort augment de la utilització de gas natural per a vehicles.

■ El Grup Gas Natural inaugura el subministrament de gas natural a la localitat valenciana de Sollana.

■ Gas Natural México inicia el servei de distribució al municipi de Benito Juárez de la capital, a la colònia de San Pedro de los Pinos.

■ El president del Grup Gas Natural, Antoni Brufau, s'incorpora al Comitè Executiu de la Cambra de Comerç Internacional (ICC). Esdevé així l'únic membre espanyol en l'Executive Board d'aquesta organització mundial d'empreses.

■ Gas Natural sdc llança una oferta pública d'adquisició (OPA) sobre el 100% de les accions d'Iberdrola.

■ Gas Natural Castilla y León inicia el subministrament a la població de Villanueva de Azoague (Zamora).

- Gas Natural México inaugura la primera etapa d'un gasoducte d'alta pressió que permetrà accelerar el procés de gasificació de la ciutat de León, a Guanajuato, la cinquena més poblada del país.

- El Grup Gas Natural, mitjançant la seva filial Desarrollo del Cable, inicia un projecte d'"enllumenat" de fibra òptica amb l'objectiu de donar servei de transport de telecomunicacions, veu i dades en general, al mateix Grup Gas Natural entre els edificis d'Avinguda d'Amèrica, a Madrid, i Cornellà, a Barcelona.

- Gas Natural Serveis llança al mercat, junt amb les companyies Winterthur Seguros i Marsh, dues noves assegurances, SegurNegocio i SegurComunidades, adreçats a cobrir les necessitats de comerços i petites empreses, i comunitats de propietaris, respectivament.

- Gas Natural sps, la companyia del Grup que realitza la distribució de gas a l'estat brasiler de São Paulo, inicia el servei de distribució per a indústries al municipi de Votorantim i avança en la construcció del gasoducte que proveirà l'àrea de Tatuí.

- Hisusa (Holding de Infraestructuras y Servicios Urbanos) participada per Suez (51%) i "la Caixa" (49%), anuncia l'adquisició d'una participació del 5% a Gas Natural sdg.

- El president de la Comunitat de La Rioja, Pedro Sanz, i el conseller delegat del Grup Gas Natural, José Luis López de Silanes, presideixen l'acte de col·locació de la primera pedra de la nova central de cicle combinat que el Grup està construint a la localitat riojana d'Arrúbal.

- El Grup Gas Natural inicia la contractació de clients domèstics i comercials a l'Aragó, comunitat en la qual ha obert un centre de Gas Natural Serveis i quatre establiments col·laboradors autoritzats a la ciutat de Saragossa, per comercialitzar tots els productes i serveis del Grup.

- Gas Natural esp i la companyia ExxonMobil firmen un conveni per impulsar el desenvolupament del programa gas natural vehicular (GNV) a Bogotà. Amb aquest projecte, s'espera l'adaptació de 70.000 vehicles a la capital durant els propers anys i l'obertura de noves estacions de gas natural vehicular a la ciutat.

- Gas Natural sdg inicia el subministrament a la població lleidatana d'Alcoletge.

- El president de la Comunitat de Cantàbria, José Joaquín Martínez Sieso, i el director general de Comercialització del Grup Gas Natural, Joan Saurina, presideixen l'acte d'obertura de l'estació que regula el subministrament de gas al municipi de Laredo.

Segon trimestre

- El Consell d'Administració de Gas Natural sdg acorda per unanimitat sol·licitar a la Comissió Nacional del Mercat de Valors (CNMV) el desistiment de l'oferta pública d'adquisició sobre les accions d'Iberdrola, un cop estudiada la resolució denegatòria de la Comissió Nacional d'Energia (CNE), així com desistir de l'expedient de concentració davant del Tribunal de Defensa de la Competència (TDC).

- El Consell d'Administració de Gas Natural sdg dona per tancat el capítol de l'oferta pública d'adquisició sobre les accions d'Iberdrola, i decideix no recórrer la resolució de la CNE. Així mateix, ratifica el desenvolupament de l'estratègia multiservei de la companyia per continuar encapçalant el sector del gas natural a Espanya.

- El grup "eSH₂", format per Gas Natural sdg, Air Liquide España i Repsol YPF, inaugura a Madrid la primera estació de servei d'hidrogen d'Espanya, en la qual s'assortiran els quatre autobusos alimentats amb hidrogen que circulen pels carrers de Madrid.

■ Gas Natural Cegás, la Conselleria d'Indústria, Comerç i Energia de la Generalitat Valenciana i la Confederació d'Organitzacions de Fleques i Pastisseria de la Comunitat Valenciana firmen un conveni de col·laboració per facilitar la substitució de combustibles líquids per gas natural en els forns de les esmentades activitats de la Comunitat.

■ Gas Natural Castilla y León inicia el subministrament a la localitat vallisoletana d'Aldeamayor de San Martín.

■ Gas Natural sdc comença a subministrar als primers clients del municipi barceloní d'Artés.

■ El president del Grup Gas Natural, Antoni Brufau, junt amb el conseller de Treball, Indústria, Comerç i Turisme de la Generalitat de Catalunya, Antoni Fernández Teixidó, firmen un nou Pla d'Extensió de la Xarxa a Catalunya per als anys 2003-2006, que permetrà subministrar gas natural a 40 nous municipis.

■ Gas Natural sdc firma amb Repsol YPF i BP l'acord de compra-venda del projecte de cycle combinat que aquestes companyies han desenvolupat en els terrenys de la refinaria de Repsol Petróleo a Cartagena (Múrcia). En el moment que aquesta planta entri en funcionament serà una de les més grans instal·lacions de cycle combinat a Espanya.

■ El Portal de l'Instal·lador del Grup Gas Natural rep el premi Cambrescat Internacional 2003 del Consell de Cambres de Comerç de Catalunya a la millor iniciativa B2B, en reconeixement a la seva activitat a Internet i a l'aplicació de les noves tecnologies en el desenvolupament dels seus negocis.

■ Gas Natural sdc patrocina el I Premi "Azulejos de España" d'arquitectura i interiorisme organitzat per ASCER (Associació Espanyola de Fabricants de Rajoles i Paviments Ceràmics).

■ L'empresa Natural Servicios rep per part de l'Associació de Màrqueting Directe i Interactiu d'Argentina, i junt amb la Federació de les Associacions de Màrqueting Directe i Interactiu d'Amèrica Llatina, el premi "Amauta d'or", màxim guardó d'aquest sector empresarial.

■ Gas Natural sdc subscriu un contracte amb Enron per adquirir la seva participació en el projecte Ecoelèctrica de Puerto Rico.

■ El Grup Gas Natural, mitjançant la seva empresa La Energia, posa en marxa una nova planta de cogeneració, de 6 MW de potència, per subministrar energia elèctrica i tèrmica a l'Hospital Central de la Defensa, a Madrid.

■ Gas Natural sdc inicia el subministrament als primers clients del municipi lleidatà de Torregrossa.

■ CEG Rio instal·la a Macaé, a l'Estat de Rio de Janeiro, l'estació de regulació i mesurament més gran del Brasil. La nova estació, totalment automatitzada, té una capacitat suficient com per proveir tota la ciutat de Rio de Janeiro.

■ Gas Natural sdc i l'Ajuntament de Llagostera (Girona), firmen un conveni per ampliar el servei a vuit urbanitzacions del municipi.

■ Gas Natural sdc inicia el subministrament als municipis d'El Morell i La Pobra de Mafumet (Tarragona).

El Consell d'Administració de Gas Natural SDG celebrat el 23 de juny de 2003, aprova el nomenament d'Enrique Locutura com a conseller delegat de la companyia.

- El Grup Gas Natural celebra la Junta General d'Accionistes, en la qual s'aprova l'ampliació fins a disset dels membres del Consell d'Administració, amb la incorporació d'un conseller en representació de Caixa Catalunya i quatre consellers independents més, –fins a un total de sis– en línia amb els millors criteris dels codis de Bon Govern de les societats mercantils.

Tercer trimestre

- El president del Grup Gas Natural, Antoni Brufau, rep el premi que el Departament de Treball, Indústria, Comerç i Turisme de la Generalitat de Catalunya concedeix a la companyia per l'esforç realitzat en diferents mercats internacionals i per la creació de la filial italiana Gas Natural Vendita.
- El president del Govern, José María Aznar, lliura un premi al Grup Gas Natural per ser una de les empreses que es distingeix pel desenvolupament de les seves activitats internacionals. L'acte es desenvolupa durant la presentació del primer informe sobre "La internacionalització de l'empresa espanyola com a protagonista de l'obertura de la nostra economia", elaborat per la Càtedra Santander en Direcció Internacional d'Empreses de la Universitat Antonio de Nebrija.
- Gas Natural SDG guanya la subhasta final dels actius d'Enron a Ecoeléctrica de Puerto Rico. Els actius adquirits són l'única entrada per efectuar el subministrament i la distribució de gas a l'illa.
- Gas Natural BAN obté la renovació de l'acreditació dels Laboratoris de Calibrament de mesuradors industrials en les magnituds de volum i pressió, d'acord amb la norma ISO 25.

- El Grup Gas Natural, mitjançant la seva unitat de Negoci Elèctric, formalitza un acord amb l'empresa Abengoa per gestionar els excedents d'energia elèctrica de set plantes de cogeneració, que pertanyen a aquesta empresa, en el mercat espanyol d'electricitat. Les plantes incloses en aquest acord sumen una potència instal·lada de 190 MW.

- CEG Rio rep el premi a la millor empresa brasilera de Servei Públic 2003, concedit pel Grupo Exame, de l'Editora Abril.

- Gas Natural Andalusia inicia el subministrament de gas natural a la ciutat de Màlaga, a través del gasoducte Puente Genil-Màlaga.

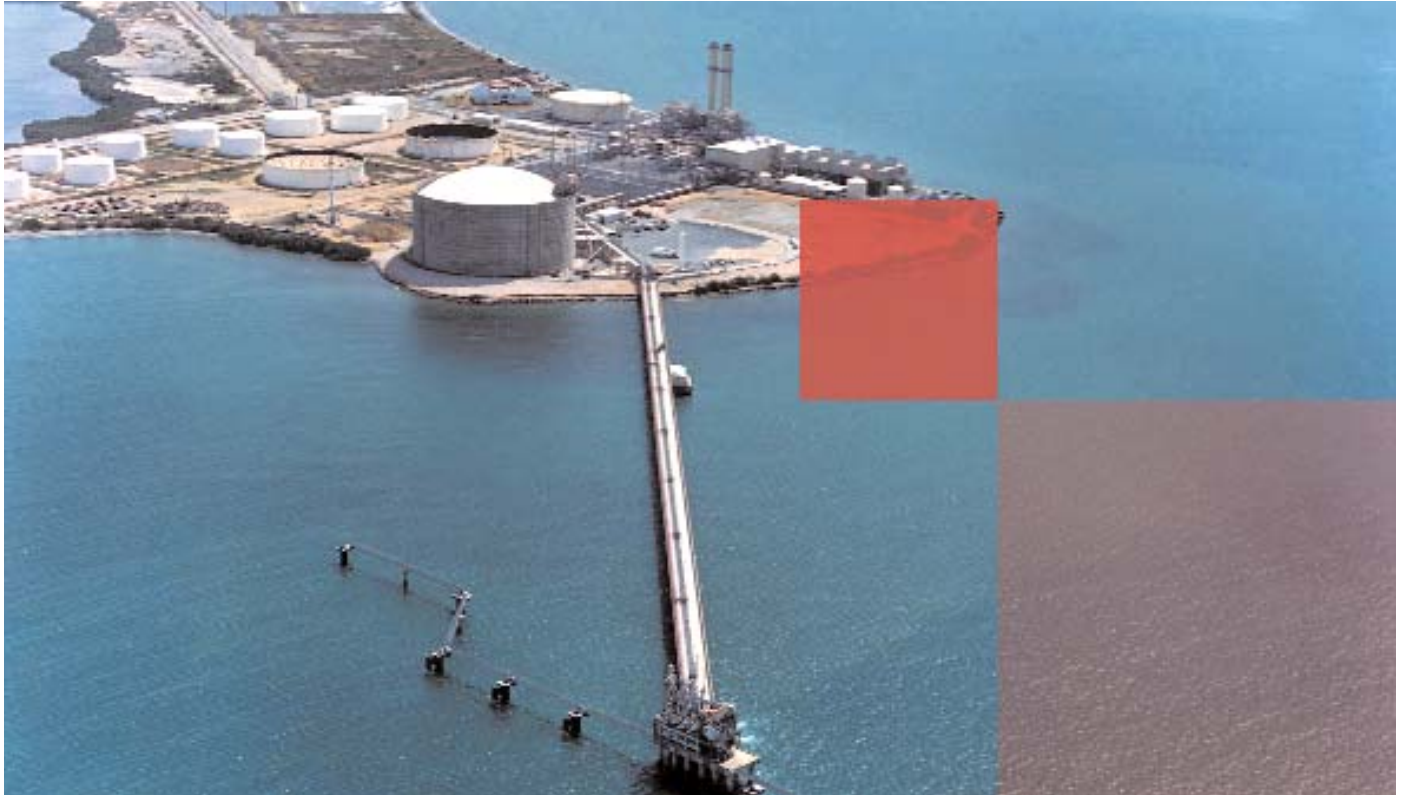
- El Consell d'Administració de Gas Natural SDG acorda el nomenament de Juan Sancho Rof com a conseller de la companyia, en substitució de Carmelo de las Morenas López.

- El Consell d'Administració de Gas Natural SDG aprova un Codi Intern de Conducta en matèries relatives als mercats de valors.

- CEG i CEG Rio esdevenen les primeres empreses distribuïdores de gas al Brasil a obtenir la certificació NBR ISO 9001/2000 de gestió de qualitat concedida per Inmetro i IQNET.

- El nou vaixell metaner del Grup Gas Natural, Íñigo Tapias, realitza el seu primer carregament de GNL des de la terminal de Ras Laffan (Qatar), a la planta de regasificació de Huelva.

- Gas Natural SPS inaugura l'Estació de Reducció, que permet iniciar el subministrament de gas natural al municipi de Tatui, una ciutat de 94.000 habitants de l'Estat de São Paulo.

Quart trimestre

- Gas Natural Cantabria inaugura l'arribada del subministrament de gas natural al municipi cantàbric de Suances.
- El conseller delegat del Grup Gas Natural, Enrique Locutura, participa a la reunió de l'European Council on Investor Relations, organitzada a Barcelona per The Conference Board. A l'acte hi van participar directors de Relació amb els Inversors d'importants empreses europees.
- Gas Natural sdc negocia en exclusiva amb la companyia Enron l'adquisició de la seva participació a CEG i a CEG Rio, dues de les tres companyies de distribució de gas que el Grup Gas Natural gestiona al Brasil.
- Gas Natural esp posa en funcionament tres noves estacions de servei de gas natural vehicular (GNV) a Bogotà, fet que amplia a 16 el nombre d'estacions de GNV que té la companyia.
- El president del Grup Gas Natural, Antoni Brufau, junt amb el conseller delegat, Enrique Locutura, es reuneixen amb els presidents de les Comunitats Autònomes de Múrcia, Andalusia i Galícia per explicar els principals projectes que està desenvolupant el Grup a les respectives Comunitats.
- Gas Natural Serveis llança un nou producte, anomenat ServiGas, que substitueix el Servei Manteniment Llar. ServiGas inclou la revisió, el manteniment i la reparació de la instal·lació i els aparells de gas.

- Gas Natural sdc culmina el procés de compra dels actius d'Enron a Ecoelèctrica de Puerto Rico, després d'haver obtingut l'aprovació dels bancs creditors i firmar la renovació dels contractes amb Edison Mission Energy i GE Capital per gestionar els actius de la companyia.
- Gas Natural sps inicia el subministrament per a la Compañía Brasileña de Aluminio-CBA, segona indústria més gran de transformació d'alumini d'Amèrica del Sud.
- Gas Natural México inicia el subministrament als municipis d'Iztacalco, al Districte Federal, i de Soledad Graciano, a San Luis Potosí, fet que eleva a 36 el nombre de municipis a tot el país subministrats per la companyia.
- El president i el conseller delegat del Grup Gas Natural, Antoni Brufau i Enrique Locutura, es reuneixen a Barcelona amb el president de la Comunitat de València, Francisco Camps, per analitzar els plans de gasificació d'aquesta Comunitat Autònoma.
- El Grup Gas Natural i l'Ajuntament de Badalona firmen un conveni per cedir energia tèrmica al col·legi públic "Planas i Casals".
- Gas Natural esp rep el premi com a millor empresa per la seva gestió en salut laboral "categoria plata", en competició amb 800 empreses de la seva mateixa categoria a Colòmbia.
- El Consell d'Administració de Gas Natural sdc aprova la incorporació de Josep Vilarasau com a conseller, a proposta de "la Caixa". A la mateixa reunió del Consell, Salvador Gabarró s'incorpora a la Comissió d'Auditoria i Control.

- Gas Natural sdc firma amb Enron International Brazil Gas Holdings LLC el contracte de compra-venda d'accions per a l'adquisició de la participació que la multinacional nord-americana té a CEG i a CEG Rio.
- El Consell d'Administració de Gas Natural sdc acorda el pagament d'un dividend brut de 0,2125 euros per acció, a compte dels resultats de l'exercici 2003, xifra que suposa un increment del 25% respecte a l'any anterior. Aquest increment respon a l'augment progressiu del *pay out* anunciat per la companyia.
- Gas Natural Serveis posa en marxa el nou projecte comercial ClubNegocio Gas Natural, un programa que beneficia els seus clients comercials oferint-los la possibilitat de contractar, en condicions preferents, productes i serveis d'empreses líders en els seus respectius sectors amb les quals, prèviament, la companyia ha establert acords comercials.
- L'Ajuntament de Camarma de Esteruelas i el Grup Gas Natural firmen un conveni de col·laboració per iniciar el subministrament de gas natural al municipi madrileny.
- El conseller d'Indústria, Treball i Desenvolupament Tecnològic de la Comunitat de Cantàbria, Miguel Ángel Pesquera, i el conseller delegat del Grup Gas Natural, Enrique Locutura, firmen una addenda al conveni de col·laboració per al desenvolupament de la gasificació de Cantàbria, subscrit l'any 1999, per continuar ampliant el pla de gasificació d'aquesta Comunitat.
- El nou vaixell metaner del Grup Gas Natural, Castillo de Villalba, realitza la seva primera descàrrega de GNL a la planta de regasificació de la Badia de Biscaia.
- El president de l'Argentina, Néstor Kirchner, acompanyat del governador de la província de Buenos Aires, Felipe Solá, i el gerent general de Gas Natural BAN, Antoni Peris, inauguren la xarxa de distribució de gas natural que subministrarà gas a més de 4.000 famílies del partit bonaerense de Moreno.
- El Consell d'Administració de Gas Natural sdc acorda el nomenament de Miguel Ángel Remón Gil com a president de la Comissió d'Auditoria i Control.
- L'empresa Natural Servicios inaugura a l'Argentina "Natural GNC"; el seu primer centre especialitzat per a la transformació i adaptació de vehicles de gas natural comprimit (GNC).
- El Grup Gas Natural inicia la construcció d'una central de cicle combinat de 1.200 MW a Cartagena (Múrcia).

El Grup Gas Natural és conscient de la preocupació que hi ha en la societat en relació amb el Govern Corporatiu de les empreses. Per això, i en compliment de l'Ordre ECO 3722/2003 de 26 de desembre, ha editat l'Informe Anual de Govern Corporatiu corresponent al 2003.

L'Informe Anual de Govern Corporatiu està disponible mitjançant la pàgina *web* del Grup Gas Natural: www.gasnatural.com, i també en format imprès.

Així mateix, el Consell d'Administració va aprovar incorporar a la *web* corporativa de la companyia tota aquella informació rellevant per a l'accionista, en línia amb les recomanacions contingudes a l'Informe de la Comissió Especial per al Foment de la Transparència i la Seguretat en els Mercats i a les Societats Cotitzades.

D'altra banda, el Consell d'Administració presentarà a la Junta General d'Accionistes l'Informe Anual d'Activitats de la Comissió d'Auditoria i Control, en el que s'inclouen les funcions d'aquesta Comissió i les seves principals activitats durant l'exercici 2003.

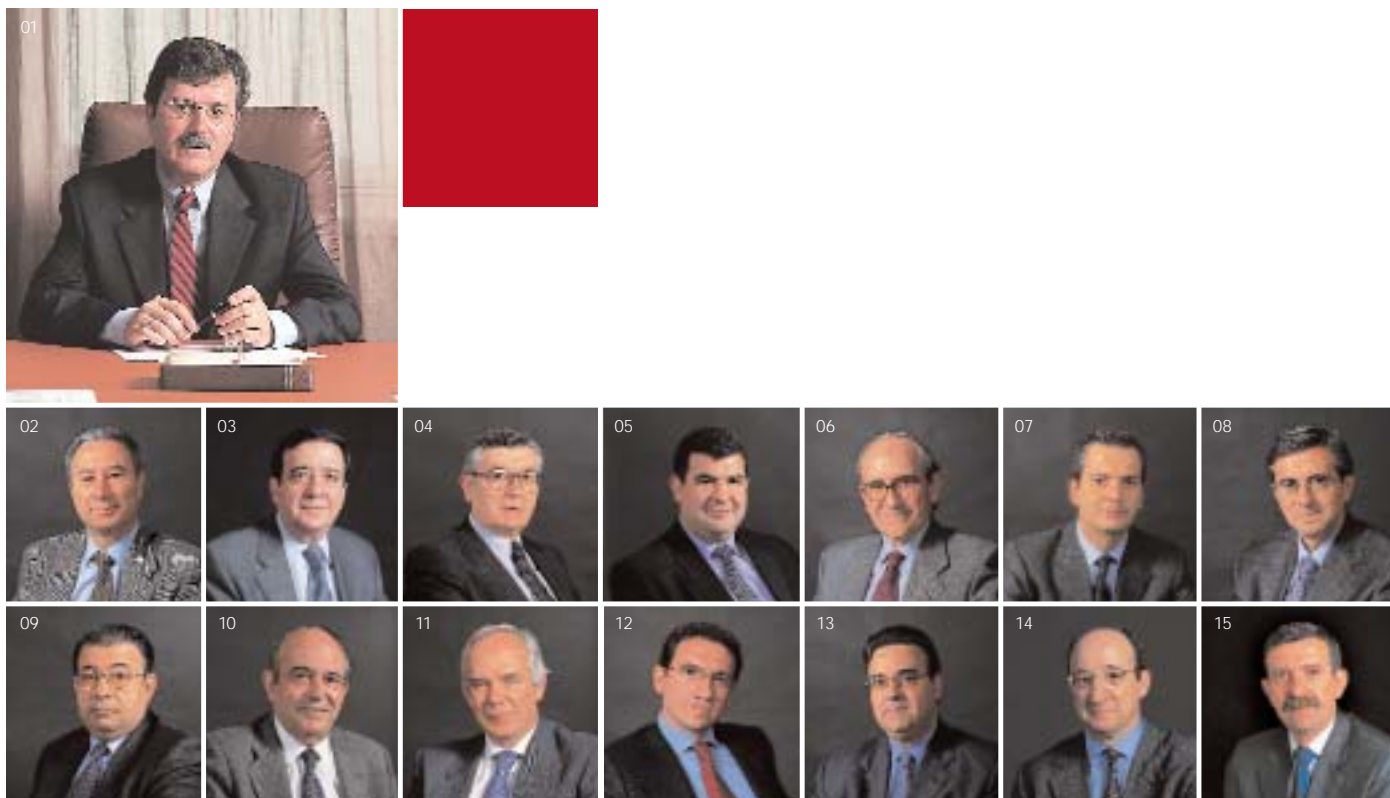
Els principis que regeixen el govern de la societat s'estableixen als Estatuts Socials, i a la normativa aplicable a les societats anònimes cotitzades a Borsa.

A més, el Consell d'Administració va aprovar el 29 de juliol de 2003 el Codi Intern de Conducta de Gas Natural sdc en matèries relatives als mercats de valors, que suposa el compromís de garantir la màxima transparència en totes les actuacions realitzades per la companyia que puguin afectar els mercats borsaris i proporcionar així una seguretat més gran a tots els inversors.

També, cal destacar que el Consell d'Administració de 24 de març de 2004, va aprovar el Reglament del Consell d'Administració i les seves comissions, així com la proposta de Reglament de la Junta General d'Accionistes que es presentarà a l'aprovació de la Junta del 14 d'abril de 2004.

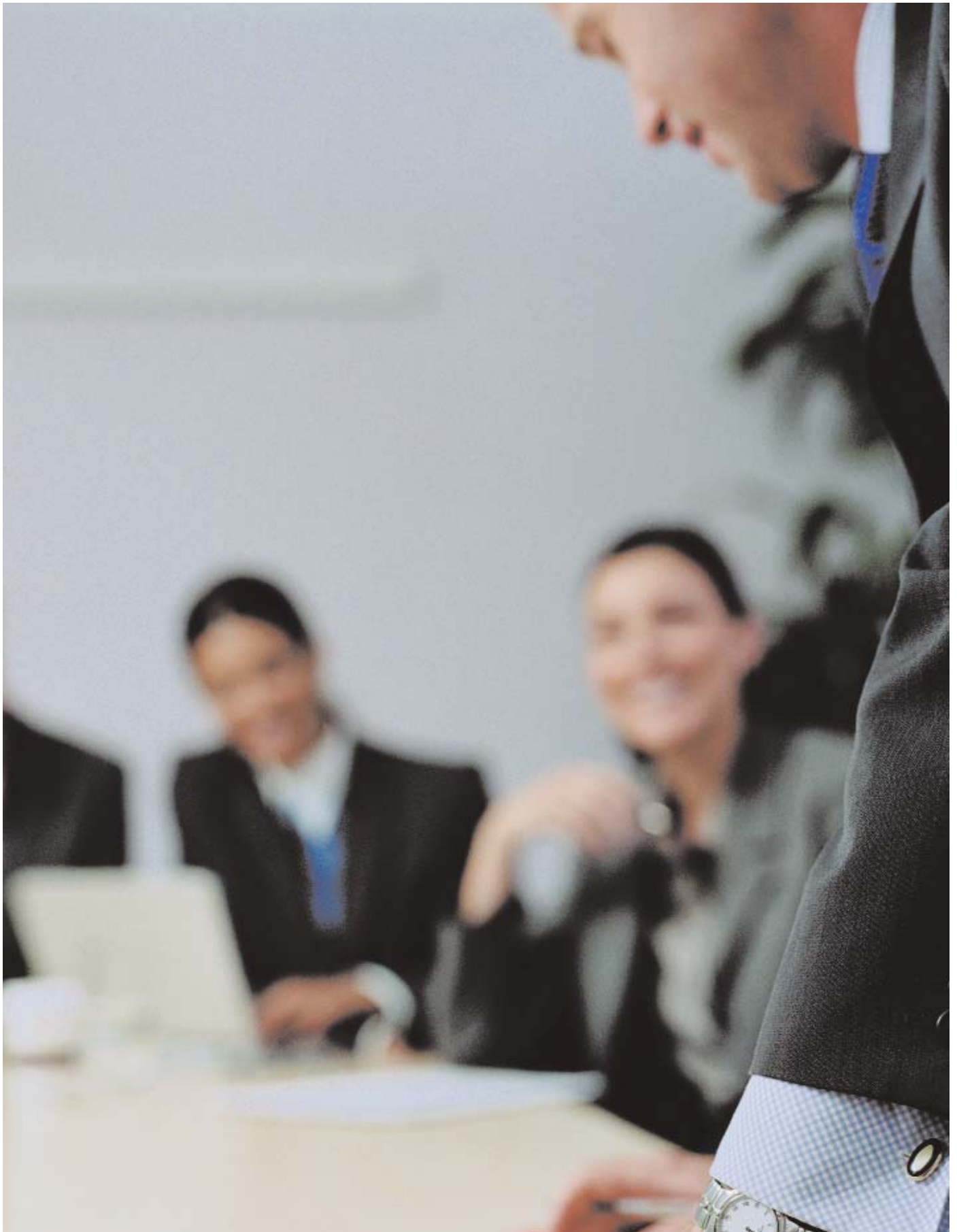
Els principals òrgans de govern de la companyia són el Consell d'Administració, la Comissió Executiva, la Comissió de Nomenaments i Retribucions, la Comissió d'Auditoria i Control i el Comitè de Direcció.

	Consell d'Administració	Comissió Executiva	Comissió de Nomenaments i Retribucions	Comissió d'Auditoria i Control	Naturalesa del càrrec
President	Sr. Antoni Brufau i Niubó	President	President		Dominical
Conseller Delegat	Sr. Enrique Locutura Rupérez	Vocal			Dominical
Vocal	Sr. Enrique Alcántara-García Irazoqui		Vocal		Dominical
Vocal	Sr. Narcís Barceló Estrany				Independent
Vocal	Sr. Ramón Blanco Balín	Vocal	Vocal		Dominical
Vocal	Sr. Santiago Cobo Cobo	Vocal			Independent
Vocal	Sr. Salvador Gabarró Serra	Vocal		Vocal	Dominical
Vocal	Sr. José María Goya Laza				Independent
Vocal	Sr. Emiliano López Atxurra				Independent
Vocal	Sr. Carlos Losada Marrodán	Vocal			Independent
Vocal	Sr. Fernando Ramírez Mazarredo	Vocal		Vocal	Dominical
Vocal	Sr. Miguel Ángel Remón Gil	Vocal	Vocal	President	Dominical
Vocal	Sr. Leopoldo Rodés Castañé				Independent
Vocal	Sr. Juan Sancho Rof				Dominical
Vocal	Sr. Josep Vilarasau Salat				Dominical
Vocal	Sr. Gregorio Villalabeitia Galarraga			Vocal	Dominical
Vocal	Caixa d'Estalvis de Catalunya Representada pel Sr. Josep M. Loza i Xuriach				Dominical
Secretari no Conseller	Sr. Mariano Martín Rosado	Secretari			
Vice-secretari no Conseller	Sr. Felip Cañellas i Vilalta	Vice-secretari			

Comitè de Direcció

01 Conseller Delegat Sr. Enrique Locutura Rupérez	12 Director Corporatiu de Relacions Externes Sr. Jaume Giró i Ribas
02 Director General de Nous Negocis Sr. Andrés Arregui Giménez	13 Director Corporatiu de Tecnologia, Medi Ambient, Qualitat i Seguretat Sr. Antoni Llardén i Carratalá
03 Director General de Gas Natural Distribució Sr. Ramón de Luis Serrano	14 Director Corporatiu Jurídic Sr. Mariano Martín Rosado
04 Director General de Comercialització Espanya Sr. Joan Saurina i Gispart	15 Director Corporatiu d'Enginyeria i Compres Sr. Joan Pujol i Nogué
05 Director General Internacional Sr. Alberto Toca Gutiérrez-Colomer	
06 Director General de Proveïments Sr. Carlos Torralba Gallego	
07 Director Corporatiu Financer Sr. Carlos J. Álvarez Fernández	
08 Director Corporatiu de Planificació Sr. José María Egea Krauel	
09 Director Corporatiu <i>e-Business</i> Sr. Pere A. Fàbregas i Vidal	
10 Director Corporatiu de Sistemes d'Informació Sr. Andrés García Guerrero	
11 Director Corporatiu de Recursos Humans Sr. Francisco J. Gea Barberá	

Gestió Corporativa

Recursos Humans	020
Medi Ambient	023
Innovació Tecnològica	025
Qualitat	027
<i>e-Business</i>	028
Compromís amb la societat	029
Gestió Econòmico-financera	034
Auditoria Interna	035

La política de Recursos Humans del Grup Gas Natural es defineix en coherència amb la Missió, Visió i Valors corporatius, i està orientada a promoure un entorn de treball respectuós amb els empleats en el que es potenciï i faciliti la seva formació, creixement i desenvolupament professional.

Recursos Humans

Durant l'any 2003 es van establir les bases per augmentar la implicació dels empleats en l'aplicació de la Missió, Visió i Valors de l'empresa, projecte que s'acabarà d'implantar l'any 2004.

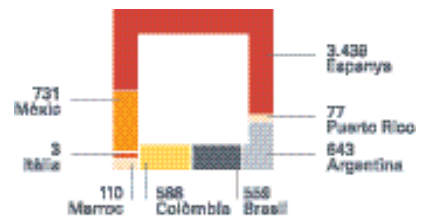
D'altra banda, dins del nou marc de negoci del Grup i del procés de liberalització del sector energètic, la política de Recursos Humans del Grup Gas Natural s'adreça a atraure, motivar i retenir les persones capaces de liderar projectes i d'assumir nous reptes i activitats del negoci.

El Grup Gas Natural considera els seus empleats com el valor més important per fer créixer la companyia i, per això, s'esforça a aplicar una política de Recursos Humans orientada a aconseguir el compromís i la motivació del seu equip, fomentant-ne el desenvolupament i el creixement professional i establint sistemes de gestió que permetin aprofitar al màxim les capacitats i el potencial dels empleats.

Des del punt de vista d'organització, durant l'any 2003 es va continuar potenciant el desenvolupament d'estructures organitzatives més flexibles, sistemes de gestió més àgils, amb enfocament multiservei i amb una gran capacitat per assimilar els canvis. Tot això es va traduir en importants canvis organitzatius i adaptacions de l'estructura amb nous models organitzatius.

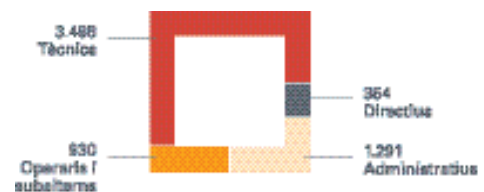
Distribució de plantilla per països

(el 31 de desembre de 2003)

Total: 6.150

Distribució de la plantilla per nivells organitzatius*

* No inclou dades de la plantilla d'Ecoelèctrica de Puerto Rico

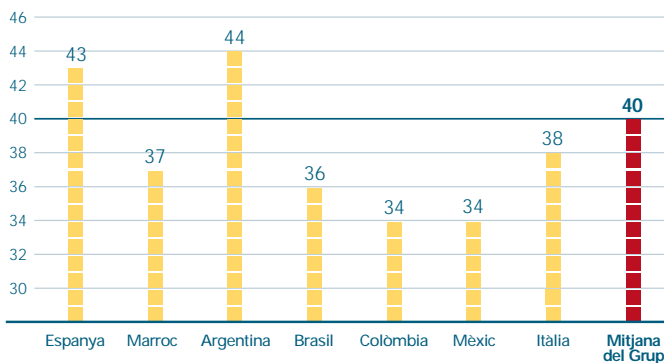
Distribució de la plantilla per sexes*

* No inclou dades de la plantilla d'Ecoelèctrica de Puerto Rico.

Edat mitjana de la plantilla*

* No inclou dades de la plantilla d'Ecoelèctrica de Puerto Rico.

Formació i desenvolupament

Amb caràcter anual, es defineix i desenvolupa un pla de formació que respon a les necessitats formatives de tota l'organització, i que contempla totes les àrees de coneixement de l'empresa.

Durant l'any 2003 es va realitzar un total de 2.229 cursos, amb una participació de 18.918 assistents, i 165.168 hores de formació.

L'àrea de formació que va comptar amb un major nombre de participants (26%) fou la d'informàtica de gestió, dedicada a l'homologació de sistemes de gestió en el Grup, seguida per l'àrea de qualitat i medi ambient (20%), que va tenir una gran rellevància durant l'any 2003.

Activitats de formació 2003*

	Cursos	Assistents	Hores	Plantilla	Hores/ Empleat
Espanya	1.071	9.094	95.698	3.439	28
Argentina	306	1.691	12.937	643	20
Brasil	279	2.602	17.647	559	32
Colòmbia	64	980	10.414	588	18
Mèxic	470	4.316	24.750	731	34
Marroc	37	230	3.597	110	33
Itàlia	2	5	125	3	42
Totals	2.229	18.918	165.168	6.073	27

* No inclou dades de la plantilla d'Ecoelèctrica de Puerto Rico.

D'altra banda, hi ha un portal corporatiu per a l'empleat, NaturalNet, que funciona com un canal interactiu de comunicació, des del qual les persones que treballen al Grup es poden informar sobre les principals àrees de coneixement requerides a l'empresa, realitzar gestions relatives a la seva formació, avaluació, sol·licituds, consultes sobre dades de nòmina, comunicats, nomenaments, avisos i notícies del sector.

Així mateix, cal destacar el llançament de la plataforma de formació *on line*, Acerca, que proporciona tots els recursos formatius, manuals electrònics, guies ràpides o cursos *e-learning*, i que funciona com un campus virtual de formació mitjançant NaturalNet. Des d'aquest sistema, els empleats poden sol·licitar i gestionar els cursos previstos en els plans de formació plantejats per a cada empleat.

Durant l'any 2003 es van afegir nous continguts a NaturalNet. Així mateix, es van habilitar nous espais i comunitats virtuals d'intercanvi d'informació, augmentant considerablement el nombre d'empleats que fan servir aquests serveis.

Una altra de les actuacions realitzades durant l'any 2003 fou el disseny del sistema de Direcció per Objectius i Avaluació de l'Acompliment, des del qual es defineixen i avaluen els objectius plantejats per a cada Direcció, Unitat o persona, per obtenir una major eficàcia en la gestió d'objectius corporatius, optimitzant les eines informàtiques de suport i modificant la metodologia del procés.

Així mateix, es va posar en marxa un projecte d'estudi de clima organitzatiu, amb la finalitat de conèixer més bé les percepcions i opinions dels empleats i poder gestionar més eficaçment els factors clau que afecten el clima organitzatiu. Per a això, s'ha dissenyat una Enquesta de Clima Organitzatiu (ECO) que s'ha aplicat inicialment a l'Argentina, Mèxic i el Marroc.

També s'ha continuat desenvolupant el Pla de Comunicació Interna, que pretén donar resposta a les necessitats de comunicació dels empleats, facilitant la difusió de l'estratègia i els objectius corporatius.

Igualment, es van potenciar els intercanvis de professionals entre les diferents empreses del Grup, amb l'objectiu d'afavorir l'aprenentatge intercultural i la integració de les diferents formes de fer, i per ampliar la dimensió sociocultural i la visió global de l'empresa.

Relacions laborals

Durant l'any 2003 es van firmar els convenis col·lectius de les societats Gas Natural Cantabria, Gas Natural Murcia, Gas Natural Rioja, i Gas Natural Castilla y León. Així mateix, es va firmar un acord amb la representació dels treballadors sobre la reorganització dels Serveis Tècnics de Catalunya de Gas Natural SDG, i es van realitzar les primeres eleccions sindicals a Gas Natural Comercializadora.

D'altra banda, en l'àmbit internacional, es van signar els convenis col·lectius de Gas Natural BAN (Argentina), CEG (Brasil), Administradors de Serveis Energia i Sistemes Administració i Serveis (Mèxic), i es van realitzar les primeres eleccions sindicals a Metragaz (Marroc).

La progressiva utilització del gas natural per a la generació d'electricitat, junt amb les energies renovables, és la millor manera de complir el Protocol de Kioto i mantenir, ahora, el desenvolupament econòmic i social.

Medi Ambient

Durant l'any 2003, el Grup Gas Natural va continuar avançant en el procés de desenvolupament i implantació del seu Sistema de Gestió Mediambiental (SIGMA), amb l'objectiu de contribuir a la protecció de l'entorn. A més, va realitzar una inversió de gairebé 25 milions d'euros per a la realització d'actuacions relacionades amb la protecció del medi ambient.

Així mateix, seguint les directrius de la Unió Europea, el Grup Gas Natural va continuar impulsant l'ús del gas natural en diferents aplicacions així com la construcció de noves centrals de cycle combinat i instal·lacions de cogeneració, amb l'objectiu de contribuir a la reducció de les emissions d'efecte hivernacle.

La utilització del gas natural per a la generació d'electricitat en centrals de cycle combinat i en sistemes de generació distribuïda, està considerada com una de les més eficients i econòmiques en el camp de la generació, i compta amb indubtables avantatges tecnològics i mediambientals reconeguts a nivell mundial.

La progressiva utilització del gas natural per a la generació d'electricitat en centrals de cycle combinat i en sistemes de generació distribuïda, junt amb una major utilització de les energies renovables, és la millor manera de fer possible els compromisos previstos en el Protocol de Kioto per reduir les emissions d'efecte hivernacle, sense que això afecti el desenvolupament econòmic i social, i en consonància amb les previsions de creixement de la demanda energètica elaborades pel Govern.

El Grup Gas Natural fou capdavanter a Espanya a aplicar els avantatges de la utilització del gas natural en la generació d'electricitat, i per això, des de fa alguns anys està desenvolupant-ne l'ús en plantes de cogeneració i en centrals de cycle combinat.

En aquest sentit, el Grup Gas Natural compta actualment amb dues centrals de cycle combinat a San Roque (Cadis) i Sant Adrià de Besòs (Barcelona), de 400 MW cada una, i està realitzant un important esforç inversor en noves centrals d'aquest tipus, ja que constitueixen la millor tecnologia per generar electricitat a partir d'energies fòssils, així com per substituir centrals tèrmiques de generació elèctrica, menys eficients i amb més emissions de CO₂ per unitat d'energia elèctrica produïda.

Actualment, el Grup Gas Natural està construint una nova central de cycle combinat de 800 MW a Arrúbal (La Rioja), i una altra de 1.200 MW a Cartagena (Múrcia). Així mateix, ha obtingut la Declaració d'Impacte Ambiental per a la construcció d'una altra central de 800 MW a La Plana del Vent (Tarragona).

D'altra banda, ha realitzat l'Estudi d'Impacte Ambiental i sol·licitat la Declaració d'Impacte Ambiental per a la construcció de dues plantes més, una al Port de Barcelona i una altra a la província de Màlaga.

Així mateix, el Grup Gas Natural està impulsant la implantació de sistemes de cogeneració, d'acord amb els principis establerts per la Comissió de la Unió Europea a la seva comunicació al Consell i al Parlament de 24 de gener de 2001, ja que amb aquests sistemes de generació combinada de calor i electricitat es valoritzen els excedents tèrmics que es produeixen en la generació convencional d'electricitat, alhora que ofereixen la possibilitat d'augmentar l'eficiència energètica per disminució del consum d'energia primària.

Durant l'any 2003, el Grup Gas Natural va participar en 23 instal·lacions de cogeneració. Els projectes més destacats des de l'òptica mediambiental estan relacionats amb el tractament de purins (participacions amb les empreses: La Andaya, Tracjusa i Sociedad de Tratamiento Hornillos) i de fangs (Tramfang).

Igualment, va participar en un projecte per desenvolupar la producció i utilització d'hidrogen, generat a partir de gas natural, en automoció, així com en un altre projecte per potenciar la utilització de sistemes de generació elèctrica distribuïda, a partir de gas natural.

D'altra banda, moltes de les activitats de patrocini i acció social realitzades pel Grup Gas Natural durant l'any 2003 van tenir com a objectiu conscienciar la societat en matèria de medi ambient i sobre la protecció de l'entorn.

Per a això, mitjançant la Fundació Gas Natural, va desenvolupar diverses actuacions en aquesta línia, com la realització de seminaris i l'edició de diferents publicacions, i va posar en marxa diversos projectes per a la protecció del medi ambient. Entre aquests projectes destaquen la col·laboració amb la Junta de Castilla i Lleó per al desenvolupament del programa "Parques Naturales de Castilla y León" i la col·laboració amb el Govern de Mèxic en el projecte de "Acondicionamiento del Parque Ecológico Nevado de Toluca".

Així mateix, el Grup Gas Natural va continuar potenciant el desenvolupament dels seus propis equips professionals en matèria de medi ambient. Durant l'any 2003, es va fer un total de 242 programes de formació relacionats amb el medi ambient, en el que van participar 2.879 empleats, sumant a prop de 10.000 hores de formació.

Les activitats d'innovació tecnològica del Grup Gas Natural es centren en el desenvolupament i l'aplicació de tecnologies orientades a la millora i la protecció del medi ambient.

Innovació Tecnològica

En el marc de la política energètica i mediambiental de la Unió Europea i dels propis objectius del Grup Gas Natural, durant l'any 2003 les activitats d'innovació tecnològica es van centrar en el desenvolupament i l'aplicació de tecnologies orientades a la millora de l'eficiència energètica dels processos i a la protecció del medi ambient.

Una de les activitats a les quals es va dedicar una atenció especial fou l'aprofitament de l'energia tèrmico-solar amb el suport de gas natural per a la producció d'aigua calenta sanitària en el sector residencial.

Aquesta línia de treball, ja iniciada en l'exercici anterior, té per objecte facilitar la implementació de les Ordenances Municipals de les poblacions en les quals es contempla la instal·lació de panells de captació solar als nous edificis i en la rehabilitació dels antics per atendre les necessitats d'aigua calenta sanitària.

Per a això, es va elaborar un Manual amb les solucions tècniques i el disseny sistematitzat d'instal·lacions, com a suport als professionals involucrats en aquestes tasques. Així mateix, es va col·laborar amb fabricants d'aparells per adaptar-los a les condicions de funcionament d'aquestes instal·lacions.

En el camp de la generació elèctrica distribuïda, durant l'any 2003 es va realitzar el projecte d'instal·lació d'una micro-turbina de gas de 100 kWe a l'edifici del Grup Gas Natural situat a Montigalà (Badalona). L'electricitat generada mitjançant la turbina es farà servir per donar servei al mateix edifici, mentre que la calor recuperada dels gasos d'escapament s'emprarà per subministrar a l'hivern aigua calenta per a la calefacció del Centre d'Ensenyament Infantil i Primària "Planas i Casals", situat a les seves proximitats, i a l'estiu, per a la instal·lació de refrigeració de l'edifici mitjançant una màquina d'absorció. La instal·lació està en fase de proves i és previst que sigui posada en marxa a mitjans del 2004. Amb aquesta tècnica, es poden assolir rendiments globals de l'ordre del 80% respecte a l'energia primària. Durant aquest any, a més, s'han iniciat nombroses anàlisis de viabilitat d'energia distribuïda.

Així mateix, es va acabar el desenvolupament del *software* WinDES, una eina que permet sistematitzar l'anàlisi de viabilitat de sistemes energètics de districte, a partir de la generació elèctrica i tèrmica combinada i propera als edificis i punts de consum. Aquest *software* permet una anàlisi global que integra tot el procés, des de l'estimació de demandes energètiques, passant pel disseny de les plantes de generació i la xarxa de distribució o l'elaboració de balanços energètics o mediambientals, fins a l'estudi de rendibilitat i risc de la inversió.

D'altra banda, es va continuar potenciant l'ús del gas natural com a combustible en automoció, amb la qual cosa, a finals de 2003 es va assolir un parc de més de 700 unitats, entre vehicles destinats al transport de viatgers i altres serveis urbans en diferents ciutats espanyoles.

En aquest mateix camp, a l'abril de 2003, es va posar en servei la planta de generació d'hidrogen d'alta puresa a partir del reformat de gas natural, per subministrar a diferents autobusos, –equipats amb pila de combustible–, de l'Empresa Municipal de Transportes de Madrid. Aquest projecte, realitzat en col·laboració amb Repsol YPF i Air Liquide, s'engloba dins dels projectes europeus anomenats CUTE (Clean Urban Transport for Europe) i CityCell, promoguts per la Unió Europea.

Dins de l'àmbit de la millora de la seguretat, i amb l'objectiu de reduir el risc d'intoxicacions per monòxid de carboni quan es produeix una inadequada combustió o evacuació en calderes o escalfadors, es va realitzar un estudi per valorar les causes i condicions en les quals es produeixen situacions de risc en un entorn domèstic, i es va desenvolupar un dispositiu que permet interrompre temporalment el funcionament de l'aparell fins que se'n pugui garantir la correcta operació. Aquest dispositiu està basat en la integració del nivell de monòxid de carboni en l'ambient i l'actuació sobre la caldera o escalfador, sense haver d'intervenir a l'interior de l'aparell per facilitar i generalitzar la seva instal·lació.

En l'àrea de la distribució, va prosseguir la col·laboració amb altres companyies gasistes europees per desenvolupar canonades plàstiques capaces de treballar fins a 16 bar en substitució de canonades d'acer. L'objectiu d'aquest projecte és el de reduir els costos de canalització i definir noves tècniques d'aprofitament i aportació de terres a la rasa, que redueixin l'impacte ambiental en el procés d'estesa de les xarxes de gas en distribucions urbanes.

Així mateix, va prosseguir la col·laboració en el projecte internacional per desenvolupar un mesurador integrat de consums de gas en unitats d'energia mitjançant tècnica làser.

En l'àmbit internacional, el Grup Gas Natural va continuar col·laborant amb diverses entitats, com són el Grup Europeu d'Investigació Gasista (GERG) i la Unió Internacional de la Indústria del Gas (IGU). En relació amb aquesta darrera organització, cal destacar que en el mes de juny de 2003 va tenir lloc a Tokio el 22 Congrés Mundial del Gas, en el que el Grup Gas Natural va presentar quatre comunicacions relacionades amb projectes desenvolupats per la seva Direcció de Tecnologia i Medi Ambient, alguns d'aquests en col·laboració amb altres empreses, instituts o universitats. Les comunicacions presentades van estar relacionades amb els temes de disseny d'infraestructures per a la generació i distribució d'energia en districte; reformat a petita escala de gas natural per a la producció d'hidrogen; millora de l'eficiència energètica de assecadores verticals per a la indústria ceràmica; i sensors integrats de metà i gasos de combustió.

El Grup Gas Natural ha posat en marxa un Pla Estratègic de Qualitat per al període 2004-2008, amb l'objectiu d'aconseguir millores importants en diferents activitats relacionades amb la qualitat.

Qualitat

El Grup Gas Natural sempre ha dedicat una gran atenció a la qualitat. Per això, ja l'any 1998 va posar en marxa un Pla de Qualitat, centrat fonamentalment en dues línies de treball: el mesurament de la qualitat de servei i l'obtenció de les certificacions ISO 9000 per a la major part de les empreses del Grup.

A més, l'any 2001 va realitzar una primera autoavaluació, d'acord amb els criteris del model d'excel·lència empresarial de l'European Foundation for Quality Management (EFQM), que va permetre obtenir diverses propostes per millorar la gestió de la qualitat.

Actualment, totes les empreses del Grup Gas Natural a Espanya compten amb la certificació de qualitat ISO 9001:2000 i disposen dels paràmetres específics per aquest sistema per controlar la qualitat de tots els seus processos.

Seguint la política de qualitat del Grup, en l'àmbit internacional també s'han posat en marxa diferents iniciatives amb l'objectiu de millorar els sistemes de qualitat, i realitzar un adequat seguiment i control.

A més, el Grup Gas Natural ha posat en marxa diversos mecanismes de control que permeten conèixer el nivell de satisfacció dels seus clients i tenir en compte les seves opinions i suggeriments, per tal d'introduir els canvis i les millores necessàries per adaptar-se permanentment a les seves necessitats.

En aquest sentit, durant l'any 2003 el Grup Gas Natural va continuar desenvolupant a Espanya un procés de mesurament continu del grau de satisfacció dels clients amb els serveis prestats, així com dels principals motius d'insatisfacció i dels suggeriments de millora.

Globalment, tots els processos mesurats van tenir una evolució positiva, ja que va augmentar el nombre de clients que es declaraven satisfets o molt satisfets, (91,2%) i va baixar el nombre de clients que es mostraven neutrals (6,7%) i els insatisfets (2,1%).

Així mateix, les enquestes de satisfacció realitzades entre els clients del Grup Gas Natural a l'Argentina, el Brasil, Colòmbia i Mèxic, també van donar com a resultat uns elevats nivells de satisfacció.

D'altra banda, i d'acord amb la Política de Qualitat que hi ha al Grup Gas Natural, totes les seves empreses han de millorar continuament l'eficàcia del seu Sistema de Gestió de Qualitat. En aquest sentit, el Grup ha posat en marxa un Pla Estratègic de Qualitat per al període 2004-2008, amb l'objectiu d'aconseguir millores importants en diferents activitats.

L'activitat desenvolupada mitjançant els diferents Portals i web del Grup Gas Natural es va incrementar en un 81%, en comparació amb l'any 2002.

e-Business

Durant l'any 2003 el Grup Gas Natural va continuar potenciant les activitats de l'àrea d'*e-Business*, amb l'objectiu de facilitar la relació i comunicació entre diferents col·lectius que constitueixen parts interessades en l'activitat de l'empresa, mitjançant l'aplicació d'una tecnologia àgil, econòmica i d'accés global, creant espais especialitzats de contacte i d'interacció.

En aquest sentit, l'activitat desenvolupada mitjançant els diferents portals i web del Grup Gas Natural, calculada en funció del nombre de pàgines servides, es va incrementar en un 81% en comparació amb l'any 2002.

En concret, el nombre de clients registrats al Portal Gas Natural, que té com a objectiu facilitar la relació amb els clients mitjançant Internet, es va multiplicar per dos respecte a l'any anterior, i el nombre de transaccions realitzades es va multiplicar per tres.

A més, al llarg de l'any es van crear espais específics per a Pimes i grans clients, i es va desenvolupar una nova Oficina Virtual. Així mateix, es va començar a difondre una *newsletter* electrònica per als clients registrats al portal, amb les darreres novetats i ofertes de productes i serveis del Grup.

També es va actualitzar la web corporativa, que constitueix una de les plataformes de comunicació institucional amb diferents grups i àmbits especialitzats, com són els accionistes o mitjans de comunicació, i que d'acord amb el Financial Times/Hallvarsson & Hallvarsson, és la segona millor web corporativa d'Espanya.

El nombre d'empreses instal·ladores registrades al Portal de l'Instal·lador es va multiplicar per quatre, i el nombre de pàgines servides per quinze. Aquest Portal, que pretén esdevenir el portal de referència per a la prestació de serveis al sector dels instal·ladors, durant l'any 2003 fou considerada la millor web de serveis B2B d'Espanya per part d'Expansión/IBM, i va obtenir el Premi Cambrescat Internacional a la millor iniciativa B2B, concedit pel Consell de Cambres de Comerç de Catalunya.

Durant l'any 2003 també es va posar en marxa el Portal del Proveïdor, que permet als proveïdors adscrits a aquesta iniciativa realitzar un seguiment de la situació i condicions dels seus treballs, subhastes electròniques i estat de les seves factures.

L'import de les subhastes de compres del Grup Gas Natural realitzades per Internet va assolir els 168 milions d'euros, doblant les xifres de l'any 2002. Aquesta modalitat de compres va obtenir el premi Tecnet 2004 al millor projecte realitzat a Internet concedit per "la Guia d'Internet i de les noves tecnologies".

D'altra banda, el portal corporatiu intern del Grup Gas Natural, NaturalNet, que té com a objectiu facilitar la comunicació interna i servir d'espai de treball per a les persones del Grup, va multiplicar per sis el nombre de pàgines servides durant l'any 2003. A més es van desenvolupar nombrosos espais de treball en grup i es va integrar una nova plataforma d'*e-learning*.

El Grup Gas Natural entén el seu compromís amb la societat com la resposta a la responsabilitat econòmica, social i mediambiental que els ciutadans exigeixen i esperen de les empreses que, a més de ser empreses grans, també són grans empreses.

Compromís amb la societat

Durant l'any 2003, el Grup Gas Natural va continuar realitzant nombroses activitats de patrocini i desenvolupant un ampli programa d'acció social. Així mateix, va continuar potenciant la labor de la Fundació Gas Natural, institució que adreça les seves actuacions a sensibilitzar la societat en la protecció i millora del medi ambient i reforçar l'estratègia empresarial del Grup en relació amb el desenvolupament sostenible.

En aquests sentit, el Grup Gas Natural publica anualment un Informe de Responsabilitat Corporativa, elaborat d'acord amb els requisits de Global Reporting Initiative, que està disponible a través de la seva pàgina *web*: www.gasnatural.com, i també en format imprès, i que inclou informació detallada de totes les seves actuacions en matèria de responsabilitat social.

Patrocinis

En l'àmbit de les accions de patrocini social i cultural realitzades a Espanya durant l'any 2003, el Grup Gas Natural va participar, junt amb l'Ajuntament de Barcelona, en el projecte d'enllumenat del Barri Gòtic de la ciutat amb fanals de gas.

Així mateix, el Grup va firmar un conveni amb la Xunta de Galícia per col·laborar en la celebració de l'any Xacobeo, i va recolzar també la Fundació San Millán de la Cogolla, dedicada a la promoció de la llengua castellana i els monestirs en els que va quedar registrat el seu naixement en forma de glosses. Així mateix, va participar amb el Patrimoni Nacional en les tasques de restauració dels històrics jardins de la Quinta del Duque de Arco.

El Grup Gas Natural va realitzar una gran labor de difusió de l'art mitjançant la seva col·laboració amb el Museu Nacional d'Art de Catalunya, el Museu d'Art Contemporani de Barcelona, la Real Asociación de Amigos del Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía i la Fundación Amigos del Museo del Prado.

D'altra banda, també va dedicar una especial atenció a la música clàssica. Durant l'any 2003 va mantenir un compromís de col·laboració amb diferents fundacions, com les del Teatro Real de Madrid, Gran Teatre del Liceu i Orfeo Català-Palau de la Música, i va patrocinar els Cicles Musicals de la Comunitat de Madrid i els Concerts de la Natura celebrats a Barcelona i Santander.

Igualment, va patrocinar concerts de música clàssica a Navarra, i a Torroella de Montgrí (Girona), així com el concert inaugural del IX Festival Internacional de la Música de Toledo i el cicle de concerts Compostel·la Festival, celebrats a Santiago de Compostel·la amb motiu de les festes de l'Apòstol.

Amb l'objectiu d'impulsar la difusió de representacions teatrals, el Grup Gas Natural va patrocinar una obra teatral al Centre d'Arts Escèniques de Salamanca.

També va continuar fomentant l'edició de llibres i altres publicacions. Com cada any, el Grup Gas Natural va editar un llibre sobre el patrimoni cultural i natural d'un dels països on té presència empresarial. L'any 2003 va publicar el llibre "Qatar, patrimoni cultural i natural" i va patrocinar la sèrie de fotografies "Imatges de Passió", distribuïdes a través de El Diario de León.

Igualment, va participar en la publicació del llibre "Què pensa Pere Duran Farell", de Joaquim Maluquer, i d'altra banda, junt amb l'Institut de Comunicació de la Universitat Autònoma de Barcelona (INCOM), va elaborar un informe que descriu i analitza els diversos camps que configuren el sector de la comunicació a Catalunya.

Al llarg de l'any 2003, el Grup va desenvolupar diverses actuacions adreçades a protegir l'entorn. En aquest sentit, va subscriure un acord amb la Fundació Doñana 21, en virtut del qual es va incorporar com a entitat col·laboradora al Fòrum Empresarial de Desenvolupament Sostenible d'Andalusia.

En aquesta línia, el Grup Gas Natural fou un dels patrocinadors de la primera convocatòria dels Premis d'Excel·lència Ambiental de l'Ajuntament de Múrcia, i va patrocinar el projecte de construcció dels primers habitatges ecològics de la Comunitat de Castella i Lleó.

Gas Natural SDG va patrocinar el I Premi "Azulejos de España" d'arquitectura i interiorisme organitzat per ASCER (Associació Espanyola de Fabricants de Rajoles i Paviments Ceràmics).

El Grup Gas Natural també desenvolupa una important activitat de patrocini en altres països on operen les seves empreses.

A l'Argentina, Gas Natural BAN va participar a l'Exposició d'Equipament i Tecnologia del Transport Automotor de Passatgers i de l'Autotransport de Càrrega, Expotrade 2003, amb l'objectiu d'impulsar la utilització del gas natural vehicular.

Al Brasil, les companyies CEG i CEG Rio van patrocinar el festival gastronòmic més important de Rio de Janeiro, "Degusta Rio".

D'altra banda, Gas Natural SPS va patrocinar una trobada organitzada pel Centre de les Indústries de l'Estat de São Paulo (CIESP), amb motiu del Dia de la Indústria, en el que es va fer una demostració de les diferents aplicacions del gas natural.

A Colòmbia, Gas Natural ESP va firmar un conveni amb el Museu Botero-Casa de la Moneda, pel qual va patrocinar la sala interactiva dedicada a l'obra de l'artista Fernando Botero.

Així mateix, Gas Natural ESP va patrocinar diferents sales d'exposicions del Museu Nacional i del Museu d'Art Modern de Bogotà. Igualment, Gas Natural ESP va firmar diferents convenis de col·laboració amb el Teatre Municipal Jorge Eliécer Gaitán i amb el Teatre Nacional.

A Mèxic, Gas Natural México va patrocinar un festival musical a la ciutat d'Aguascalientes, amb la finalitat de promocionar l'ús del gas natural en aquesta ciutat.

Acció social

La responsabilitat social del Grup Gas Natural a les àrees en les quals opera, és part fonamental de la companyia. Durant l'any 2003 va desenvolupar projectes de col·laboració amb diverses entitats de caràcter humanitari, així com diferents iniciatives adreçades a l'educació i a la protecció del medi ambient. En aquest sentit, Gas Natural SDG es va incorporar al Fòrum de Reputació Corporativa junt amb altres importants empreses.

Així mateix, va posar en marxa la iniciativa educativa "El gas natural, l'energia del segle XXI", que es realitza a Espanya mitjançant el seu portal a Internet i que permet als alumnes de diferents centres educatius treballar en un mateix projecte.

En aquesta línia, en col·laboració amb "Aula Móvil", el Grup va desenvolupar també el programa "El gas natural i el medi ambient", pel qual monitors especialitzats van visitar centres escolars de Primària i Batxillerat per fer conèixer els avantatges del gas natural.

En col·laboració amb la Fundació Coopera, el Grup va desenvolupar la I Olimpíada Solidària Juvenil d'Estudi: "Si estudies, cooperes amb Àfrica" amb la finalitat de construir una escola a Angola.

Així mateix, el Grup Gas Natural va finançar beques d'estudis en col·laboració amb diferents entitats, com la Universitat Autònoma de Barcelona, l'Institut d'Economia i Empresa Ignasi Villalonga, i la Fundació Carolina.

En col·laboració amb Metges del Món, el Grup Gas Natural va editar un llibre de contes infantils per sensibilitzar la societat en general i la població infantil en particular, sobre la importància de l'ajut humanitari en els països subdesenvolupats.

Gas Natural spc va col·laborar amb la Fundació Real Madrid, prestant el seu ajut a vint nens algerians afectats pel terratrèmol que va patir el seu país, i va cooperar amb l'empresa algeriana Sonatrach en l'ajut econòmic als damnificats pel terratrèmol.

Un any més, el Grup va col·laborar en la campanya de captació de voluntaris de la Creu Roja, i amb la Fundació Privada Femarec en la creació de llocs de treball per a persones amb minusvàlues psíquiques o físiques.

Amb la finalitat d'ajudar a emigrants gallecs, el Grup Gas Natural va cooperar amb la Fundació Galicia Emigració. També, va col·laborar amb l'associació Grup d'Entitats Catalanes de la Família en activitats adreçades a la defensa i protecció de la família.

D'altra banda, el Grup Gas Natural va donar a Càritas l'import que cada any destinava a les tradicionals felicitacions de Nadal. L'aportació econòmica de la companyia es va destinar a les persones sense llar, iniciativa a la qual es van afegir les filials del Grup a l'Amèrica Llatina. A més, el Grup Gas Natural va continuar prestant el seu suport a altres entitats sense ànim de lucre que van col·laborar amb els més desfavorits de la societat.

El Grup també va dur a terme una intensa labor d'acció social en els diferents països de l'Amèrica Llatina on és present:

A l'Argentina, Gas Natural BAN va continuar desenvolupant un programa de voluntariat corporatiu, destinat a promoure grups de voluntaris entre els seus empleats. La Cambra de Comerç dels Estats Units a l'Argentina va atorgar una Menció Honorífica a aquest programa.

Gas Natural BAN va continuar desenvolupant el programa educatiu per a nens "El gas a l'escola"; i en col·laboració amb la Fundació Proyecto Padres, Colegium Musicum i la Fundació Ortega y Gasset, va atorgar beques i va organitzar tallers per a nens d'escassos recursos o amb problemes de discapacitat.

Al Brasil, CEG va continuar la seva labor de suport a la formació i a la preparació dels joves mitjançant el projecte "Menor aprendiz" i, en col·laboració amb l'Institut Nacional de Educació de Sordos, va oferir el curs de "Electricista de obras".

Gas Natural sps va col·laborar en la campanya de l'abric mitjançant la donació de més de mil mantes a diferents institucions benèfiques.

Així mateix, CEG i CEG Rio van contribuir a l'alimentació i l'assistència mèdica a nens de Belford Roxo. I en recolzament a la comunitat Morro da Providência, van donar una quantitat mensual per a cada nen habitant de les favelas d'aquesta zona de Rio de Janeiro. Igualment, a les comunitats de Cantagalo, Pavão i Pavãozinho, CEG i CEG Rio van construir un consultori mèdic per atendre els alumnes en les seves pràctiques esportives i van donar ordinadors que van beneficiar més de 7.000 escolars.

El Grup Gas Natural fou un dels patrocinadors del III Fòrum Internacional de Microcrèdits, organitzat per les fundacions Woman Together i Atrio, que es va celebrar al Brasil.

La Fundació Gas Natural realitza una intensa activitat de sensibilització i educació mediambiental en totes aquelles àrees en les quals operen les empreses del Grup Gas Natural.

A Colòmbia, 170.000 persones es van beneficiar dels programes de Responsabilitat Social que va posar en marxa Gas Natural ESP durant l'any 2003. Mitjançant programes com "Gas amb sentit social", "Gas a l'Escola", Gas Natural cultura i energia per a tothom" i "Vacances Recreatives", nens i joves colombians van poder millorar els seus nivells d'educació.

Així mateix, Gas Natural ESP va posar en marxa un programa de suport a l'educació a les zones més desfavorides de Bogotà, mitjançant el qual va ajudar a cobrir les despeses d'educació de menors d'edat.

A Mèxic, dins del programa "Gas Natural a les escoles", Gas Natural México va distribuir un vídeo educatiu a 750 escoles d'educació Primària. D'altra banda, mitjançant el programa "Llaços", Gas Natural México va apadrinar l'educació de nens de famílies de baixos recursos.

Fundació Gas Natural

Al llarg de l'any 2003, la Fundació Gas Natural va continuar realitzant accions de sensibilització i educació ambiental en aquells llocs on el Grup Gas Natural desenvolupa la seva labor amb més intensitat. Així mateix, va recolzar iniciatives de protecció o promoció ambiental i va contribuir a crear opinió pública sobre aspectes relacionats amb l'energia i el medi ambient.

Per aconseguir els seus objectius, la Fundació Gas Natural va seguir una línia de treball consistent en la celebració de seminaris, edició de publicacions i accions de promoció ambiental, firma de convenis de col·laboració i desenvolupament d'activitats internacionals a l'Amèrica Llatina i al Magrib.

A Espanya, la Fundació va celebrar al llarg de l'any 2003 un total de vuit seminaris de gestió ambiental a sis Comunitats Autònomes espanyoles, que van abordar diferents qüestions referides al medi ambient, com el canvi climàtic o la desertificació dels sòls. Per a la celebració dels seminaris es van elaborar diverses ponències que es van publicar a la seva pàgina *web*.

En aquesta línia, va organitzar tres jornades tècniques que van tractar el tema de l'edificació sostenible a Espanya.

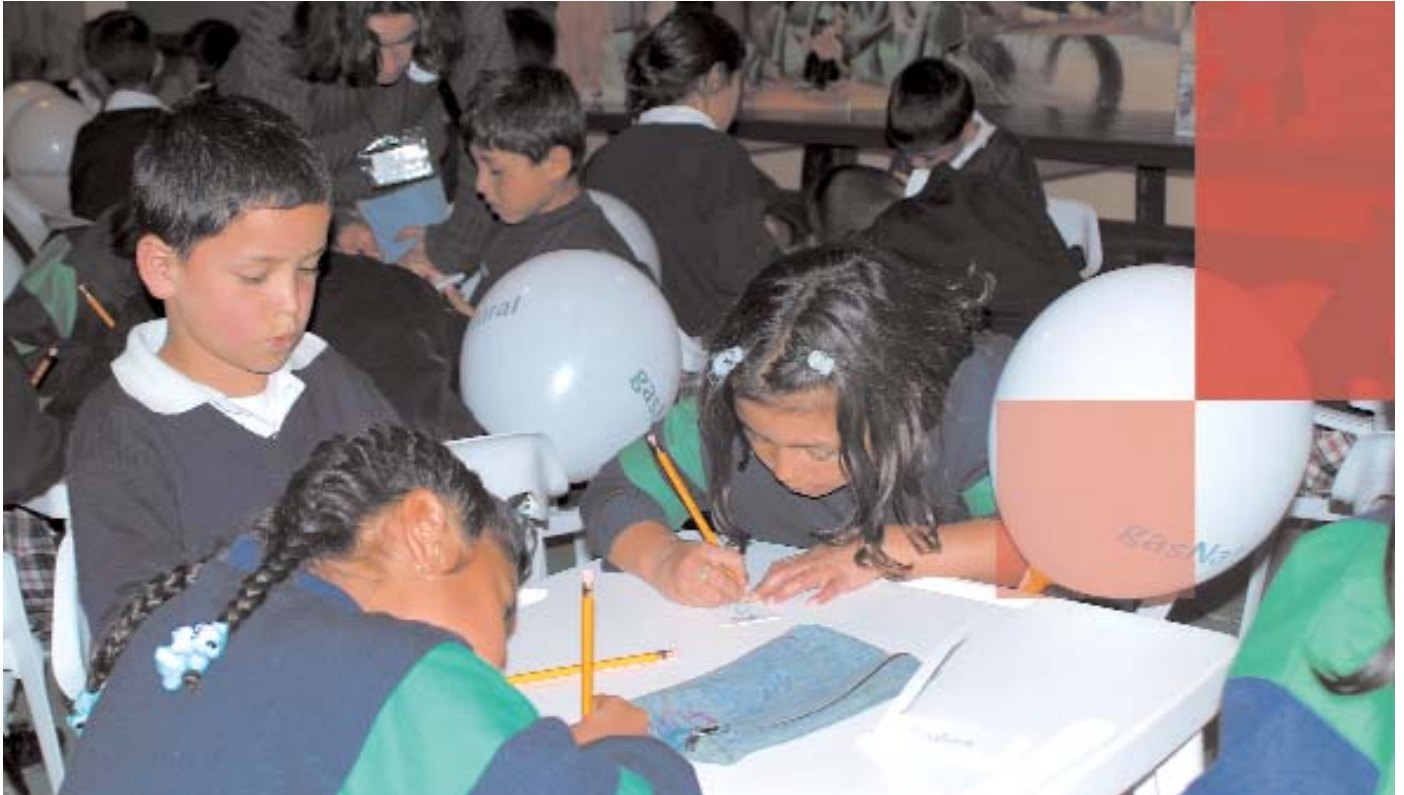
D'altra banda, la Fundació Gas Natural i la Junta d'Andalusia van organitzar la primera reunió del Grup de Treball de Gestió Sostenible de l'Energia a nivell municipal.

En el marc dels cursos d'estiu que la Universitat Complutense celebra a El Escorial, la Fundació Gas Natural fou una de les institucions organitzadores del curs "Estalvi i eficiència energètica a Espanya".

La Fundació Gas Natural va continuar la seva tasca de divulgació mediambiental mitjançant la celebració de les fitxes pedagògiques. Durant l'any 2003, es van elaborar dues noves fitxes: "El gas natural en automoció" i "L'hidrogen en l'automoció".

D'altra banda, la Fundació va promoure l'edició i distribució de dos llibres dins de la col·lecció "Guías técnicas de energía y medio ambiente", amb els títols "Generación eléctrica distribuida" i "La degradación y desertificación de los suelos en España".

Igualment, es van distribuir fulls informatius junt amb les factures de consum de gas enviades als clients del Grup Gas Natural a Madrid, Catalunya, Castella i Lleó, Andalusia i La Rioja.

A més, la Fundació va acabar l'estudi sobre "Degradació i protecció de sòls: situació actual i tendències. Línies d'actuació a Catalunya".

D'altra banda, la Fundació Gas Natural va continuar amb el patrocini de l'exposició itinerant "Ciudad Viva", que mostra els problemes ambientals d'una ciutat a l'Espanya d'avui.

En aquesta línia, la Fundació va presentar el portal Ambientum, www.ambientum.com, que fa possible que nombrosos ajuntaments espanyols rebin informació actualitzada sobre la legislació ambiental europea, espanyola i local.

Igualment, dins de la *web* del Grup, la pàgina de la Fundació va estar plenament operativa al llarg de 2003.

Seguint la línia de cooperació amb els governs autonòmics, la Fundació va firmar dos nous convenis de col·laboració, un amb el Govern de La Rioja, i un altre amb la Generalitat Valenciana.

Així mateix, es van continuar les activitats de col·laboració amb les diferents Comunitats Autònomes amb les quals ja hi ha acords de col·laboració en aquest sentit, i es van assentar les bases per a la firma d'un conveni de col·laboració amb el Govern de Navarra mitjançant el Centre de Recursos Ambientals de Navarra.

La Fundació Gas Natural també va firmar acords de col·laboració amb entitats d'investigació, com el Consell Superior d'Investigacions Científiques (CSIC) i va continuar amb la línia de cooperació oberta amb els ajuntaments de les grans ciutats espanyoles i amb les Agències locals de l'Energia.

D'altra banda, la Fundació Gas Natural va participar en la primera trobada sobre "Negocis sostenibles", organitzat per la Fundación Entorno, per exposar les experiències pràctiques de les empreses espanyoles amb presència a l'Amèrica Llatina, alhora que va desenvolupar nombroses actuacions d'àmbit internacional.

Així, amb el patrocini de la Fundació, Gas Natural BAN va continuar desenvolupant el "Programa Primera Exportación", que ofereix formació tècnica i assessorament especialitzat en comerç exterior a Pimes argentines, i en col·laboració amb Gas Natural BAN i amb el Fòrum Llatinoamericà de Ciències Ambientals (FLACAM), la Fundació va continuar oferint el seu suport al "Programa Postgraduados".

D'altra banda, la Cambra Espanyola de Comerç a l'Argentina va concedir a Gas Natural BAN el premi a la labor social més destacada de les empreses integrades a la Cambra Espanyola de Comerç de la República Argentina.

A Bogotà (Colòmbia), la Fundació Gas Natural va patrocinar el VIII Fòrum d'Educació, celebrat sota el lema "De la curiosidad a la actitud científica".

Gas Natural México, en col·laboració amb la Fundació Gas Natural, va patrocinar la primera carrera de muntanya del Parc Ecològic de Cacalomacán i el condicionament del parc Nevado de Toluca.

Al Marroc, la Fundació va continuar recolzant les activitats del Centre de Formació de Nens Autistes i va patrocinar el programa "Autisme", pel qual un grup de professors del Marroc va rebre formació a la Fundació Congost.

Durant l'any 2003, el Grup Gas Natural va posar en marxa un nou model de gestió econòmico-financera, amb l'objectiu d'establir un sistema de gestió únic per a totes les empreses del Grup i per a totes les àrees on opera.

Gestió Econòmico-financera

El nou model de gestió econòmico-financera del Grup Gas Natural s'ha dissenyat amb l'objectiu que es pugui adaptar fàcilment als nous requeriments que es produeixin amb motiu del creixement de les activitats i l'entrada en noves àrees de negoci. A més, aquest nou model s'ha desenvolupat amb l'objectiu d'aconseguir més orientació al client i als resultats.

Aquest model abasta els sistemes econòmico-financers transaccionals, la gestió per activitats, els sistemes de control de gestió i informació i el quadre de comandament integral.

Un dels principals canvis organitzatius que inclou el nou model és la constitució de centres de serveis compartits per a les funcions de comptabilitat, administració i tresoreria. Aquests centres de serveis compartits s'orienten a aconseguir economies d'escala reduint costos. També permeten estandaritzar processos i dades i millorar la qualitat del servei, així com aplicar les millors pràctiques i la nova tecnologia disponible.

En aquest darrer aspecte, destaca el nou sistema de tractament automàtic de factures que permet simplificar i automatitzar totalment els processos de registre, digitalització, aprovació mitjançant firma electrònica, comptabilització i ordre de pagament de les factures de proveïdors i creditors del Grup.

El nou model de gestió es basa en el pla de sistemes del Grup amb l'objectiu d'aconseguir un sistema econòmico-financer únic per a tot el Grup, sobre tecnologia estàndard (SAP), que elimini els actuals sistemes complementaris i els propis d'algunes de les societats del Grup.

La incorporació d'aquest nou model ha suposat la implantació de la versió SAP R/3 Enterprise, que ofereix suport a la funció econòmico-financera i de compres. També ha suposat el disseny i implantació d'un nou centre de documentació que permet capturar la informació vinculada als documents mitjançant un escàner i un software específic, arxivar l'esmentada informació com a imatge digital a través d'un gestor documental i registrar automàticament els documents en SAP R/3.

Així mateix, s'han implantat nous sistemes de gestió (SAP SEM i SAP BW) que permeten l'organització de la informació clau per facilitar la presa de decisions mitjançant un quadre de comandament del Grup.

Un cop posat en marxa el nou model a Espanya i al Marroc hi ha prevista la seva implantació immediata a Itàlia i Mèxic per a, tot seguit, prosseguir la implantació a l'Argentina, Colòmbia, i el Brasil.

El Grup Gas Natural ha establert l'activitat d'auditoria interna com una funció de valoració independent i objectiva, per la qual cosa la Direcció d'Auditoria Interna, que és la responsable d'aquesta tasca, depèn directament de la Comissió d'Auditoria i Control de Gas Natural SDG.

Auditoria Interna

El principal objectiu de l'activitat d'auditoria interna dins del Grup Gas Natural és de contribuir a la consecució dels seus objectius i el de col·laborar amb els membres de l'organització en l'acompliment efectiu de les seves responsabilitats.

En aquest sentit, la Direcció d'Auditoria Interna s'encarrega de revisar, de manera continua i sistemàtica, l'eficàcia i eficiència del sistema de control intern establert a cada un dels processos, fet que inclou l'avaluació dels controls i els riscos inherents.

Així mateix, s'encarrega de vetllar per la correcta aplicació del sistema normatiu del Grup Gas Natural en tots els seus àmbits d'actuació i del compliment dels procediments i estàndards de qualitat establerts.

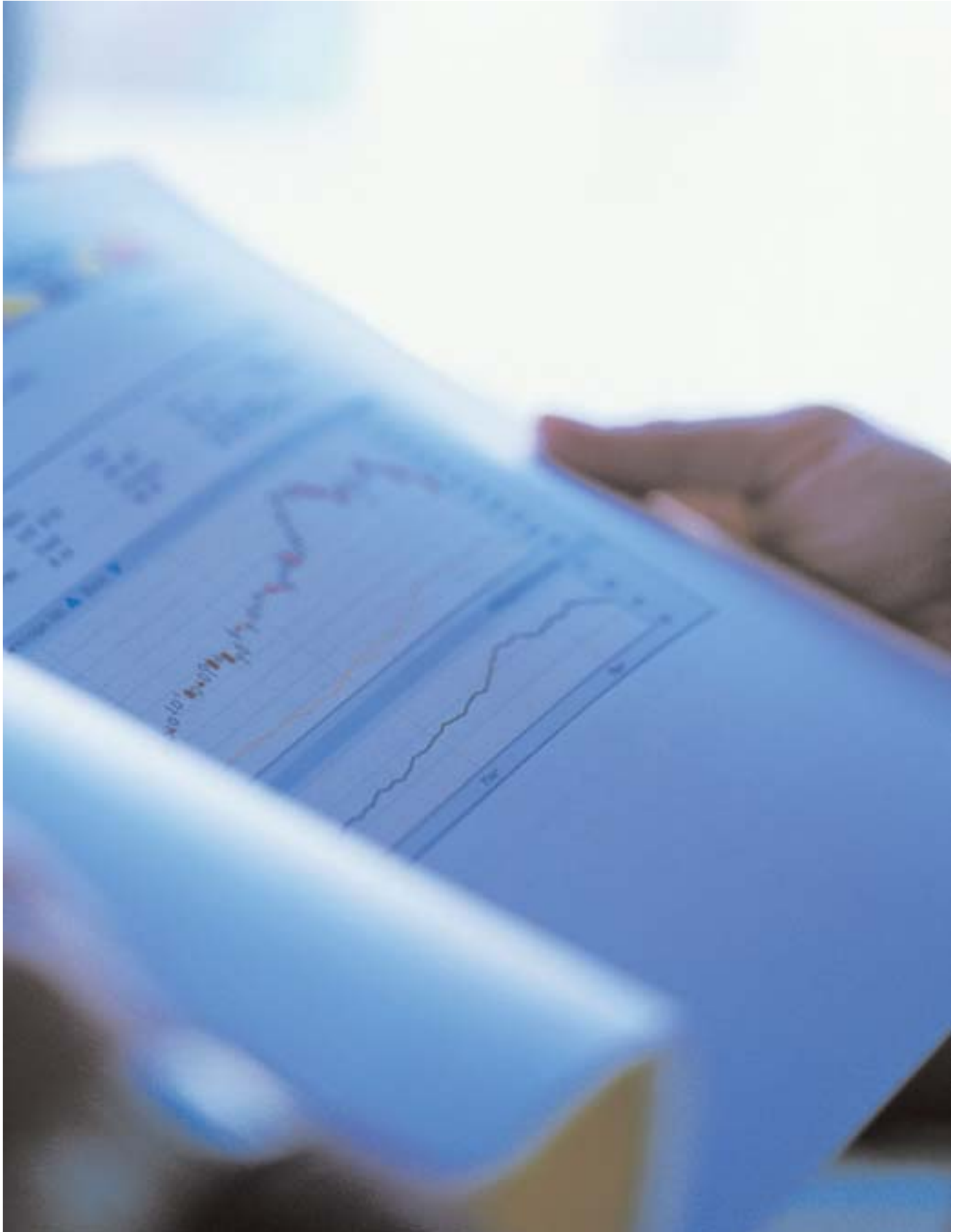
Els objectius, normes de funcionament, atribucions i responsabilitats de l'Auditoria Interna, així com la metodologia d'elaboració dels plans d'auditoria interna anuals estan establerts a la Norma General d'Auditoria Interna del Grup Gas Natural.

El Pla d'Auditoria Interna del Grup Gas Natural per a l'any 2003 fou aprovat per la Comissió d'Auditoria i Control a la seva reunió celebrada el 19 de desembre de 2002.

En compliment d'aquest Pla, durant l'exercici 2003 els responsables d'Auditoria Interna van participar a quatre reunions de la Comissió d'Auditoria i Control, per presentar el grau d'execució del Pla d'Auditoria Interna, així com les principals conclusions, avaluacions de controls i riscos i recomanacions incloses als Informes d'Auditoria Interna.

Aquestes reunions també van servir per explicar a la Comissió d'Auditoria i Control el grau d'implementació per part de les unitats auditades de les mesures correctores que apareixen en els Informes d'Auditoria i especialment les propostes per la mateixa Comissió, així com per presentar el Pla d'Auditoria Interna 2004 per a la seva aprovació.

Els processos principals revisats per la Direcció d'Auditoria Interna durant l'any 2003 van ser els relacionats amb les àrees comercials, financera, de qualitat, d'inversions, d'adjudicació i contractació i de sistemes d'informació

Anàlisi econòmica

Anàlisi econòmica consolidada	038
Informació borsària	042

Anàlisi econòmica consolidada

El Grup Gas Natural va obtenir un benefici net consolidat de 568,5 milions d'euros en l'exercici 2003, xifra que representa un descens del 29% respecte a la de l'any anterior. Si les xifres d'Enagás de l'exercici 2002 es consoliden per posada en equivalència, i sense tenir compte les plusvàlues generades per la venda de la participació a l'esmentada companyia ni l'impacte financer d'aquesta venda, el benefici net creix un 10%.

Després de la venda de la participació del 59% a Enagás, el juny de 2002, les xifres de l'exercici 2003 es consoliden per posada en equivalència. Les xifres reportades l'any 2002 inclouen els resultats d'Enagás, consolidats per integració global fins al 30 de juny i, a partir d'aquesta data, per posada en equivalència.

Aquest canvi en el perímetre de consolidació origina significatives distorsions en la comparació entre períodes. En aquest sentit, les magnituds principals afectades són: un menor resultat operatiu brut (Ebitda), una millora en el resultat financer a causa de la reducció del deute net, una major aportació dels resultats de societats consolidades per posada en equivalència, així com uns menors resultats extraordinaris a causa de les plusvàlues generades per la venda de la participació a Enagás.

A més, els resultats acumulats es veuen afectats per l'aplicació de la retribució reconeguda per a la distribució de gas a Espanya enfront del mateix període de l'any anterior, en el que fins al 18 de febrer de 2002 hi havia vigent l'anterior marc regulador i, per tant, els ingressos estaven comptabilitzats en funció de les vendes físiques de gas.

Per ambdues raons, les bases de presentació dels resultats d'ambdós exercicis no són homogènies.

Ebitda ajustat		(Millions d'euros)		
	2003	2002	%	
Ebitda del Grup	1.201,7	1.366,0	(12,0)	
Enagás	-	(164,9)	-	
Ebitda sense Enagás	1.201,7	1.201,1	-	
Aplicació de l'anterior marc regulador	-	(91,5)	-	
Tipus de canvi en el procés de consolidació	-	(53,8)	-	
Canvis en el perímetre de consolidació	(12,9)	-	-	
Ebitda ajustat	1.188,8	1.055,8	12,6	

Així mateix, després de l'adquisició, a finals d'octubre de 2003, d'una participació a Ecoelétrica (Puerto Rico), els resultats consolidats inclouen els resultats generats per l'esmentada societat des de l'1 de novembre de 2003 per integració proporcional (50%).

El resultat operatiu brut (Ebitda) en l'exercici 2003 va assolir els 1.201,7 milions d'euros, un 12% inferior al de l'any anterior, a causa fonamentalment de la no consolidació per integració global d'Enagás en l'exercici 2003; l'aplicació fins al 18 de febrer de 2002 de l'anterior marc regulador; i la negativa evolució entre períodes dels tipus de canvi en relació amb l'euro.

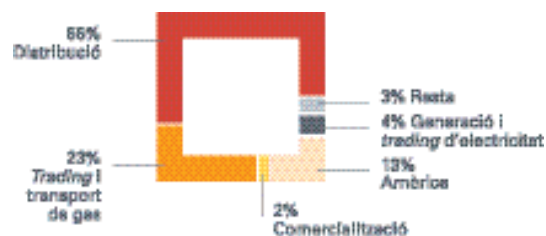
Tenint en compte aquests aspectes, així com els canvis en el perímetre de consolidació i, per tant, en termes homogenis, l'Ebitda l'any 2003 creix un 13% respecte al de l'any anterior.

Els resultats de l'exercici 2003 es van veure impulsats per l'activitat de distribució de gas i per la progressiva contribució de les activitats a Amèrica, malgrat la fortalesa de l'euro. L'Ebitda de l'activitat de generació i *trading* d'electricitat, va tenir un creixement de 44,9 milions d'euros respecte al de l'any anterior, i va representar el 4% de l'Ebitda del Grup.

Aquests increments van compensar la menor contribució de l'activitat de *trading* i transport de gas, afectada per la fortalesa de l'euro respecte al dòlar.

El resultat operatiu va assolir els 799 milions d'euros, amb un descens del 12%, en línia amb l'evolució de l'Ebitda, a causa dels motius esmentats anteriorment.

Contribució a l'Ebitda per activitats

Qualificació creditícia de Gas Natural sdc

Agència	llarg termini	curt termini	Perspectiva
Moody's	A2	P-1	Estable
Standard & Poor's	A+	A-1	Estable
Fitch	A+	F1	Estable

Resultats financers

La despesa financera neta de l'exercici 2003 fou de 57,7 milions d'euros, enfront dels 207,8 milions d'euros de l'any anterior, a causa fonamentalment del diferent comportament entre períodes de les diferències de canvi a l'Argentina, a més d'un menor cost del deute per un volum d'endeutament inferior. Consolidant Enagás per posada en equivalència en l'exercici 2002 i tenint en compte l'efecte financer de la venda de part de la participació en aquesta empresa, el cost del deute financer net l'any 2003 fou un 5% inferior al de l'any anterior.

La partida Diferències de canvi a l'Argentina, mostra les diferències de canvi comptabilitzades a Gas Natural BAN en el deute financer que aquesta societat té contractat en dòlars. Aquest efecte és positiu en el conjunt de l'any gràcies a l'evolució favorable del peso argentí (1 dòlar/2,91 pesos argentins enfront d'1 dòlar/3,32 pesos argentins al tancament de l'exercici anterior).

L'endeutament net el 31 de desembre de 2003 assolí els 1.869,2 milions d'euros, xifra que situa el ratio d'endeutament en el 29%, enfront del 28% registrat el 31 de desembre de 2002.

El deute financer net anomenat en dòlars, sense tenir en compte el d'Argentina, correspon fonamentalment a EMPL, societat que gestiona el gasoducte Magrib-Europa, i a Ecoelèctrica, les magnituds econòmiques de les quals també es formulen en aquesta divisa.

A la partida corresponent a la resta de monedes s'inclou la tresoreria i les inversions financeres temporals en pesos argentins i dirhams.

Resultats financers

(Millions d'euros)

	2003	2002
Cost deute financer net	(119,8)	(160,9)
Diferències de canvi a l'Argentina	25,2	(105,9)
Resta de diferències de canvi netes	(0,1)	14,6
Interessos capitalitzats	4,9	9,8
Altres despeses/ingressos financers	32,1	34,6
Resultat financer net	(57,7)	(207,8)

Desglossament per monedes del deute financer net i el seu pes relatiu sobre el total

(Millions d'euros)

	31/12/03	%
Euros	613,7	32,8
Dòlars U.S.A.	711,2	38,0
Dòlars U.S.A. - Argentina	137,4	7,4
Reales Brasil	69,1	3,7
Pesos Colòmbia	33,4	1,8
Pesos Mèxic	313,4	16,8
Resta	(9,0)	(0,5)
Total deute financer net	1.869,2	100,0

Resultats de societats posades en equivalència

Les principals partides que formen aquest capítol dels Comptes Anuals corresponen als resultats de les participacions minoritàries en societats distribuïdores de gas a Espanya (Sociedad de Gas de Euskadi i Gas Aragón), i a la consolidació per posada en equivalència dels resultats d'Enagás.

El resultat corresponent a la participació minoritària en societats l'any 2003 és de 61,1 milions d'euros, enfront dels 31,4 milions d'euros l'any 2002. La contribució d'Enagás als resultats per posada en equivalència en l'exercici 2003 fou de 57 milions d'euros.

Fons de comerç de consolidació

L'amortització del fons de comerç de consolidació va pujar a 5,3 milions d'euros enfront dels 84,3 milions d'euros de l'any 2002, que inclouen l'amortització extraordinària de la pràctica totalitat dels fons de comerç generats en l'exercici 2002 per l'adquisició de participacions al Brasil i Colòmbia.

El fons de comerç de consolidació pendent d'amortitzar el 31 de desembre de 2003, assolí els 208,3 milions d'euros, corresponents a les adquisicions de societats realitzades a Mèxic, Brasil i Puerto Rico.

Resultats extraordinaris

El resultat extraordinari net de l'exercici 2003 fou de 7,1 milions d'euros de despesa enfront dels 365 milions d'euros de benefici l'any 2002, que inclouen les plusvàlues generades per la venda de la participació del 59% a Enagás i del 13% a Gas Natural México.

Desglossament de les inversions per naturalesa

(Milions d'euros)

	2003	2002	2002-e*	%*
Inversió material	778,3	858,1	782,3	(0,5)
Inversió immaterial	489,9	39,3	35,6	-
Inversió financera	85,3	163,5	163,0	(47,7)
Resta	7,8	6,1	6,1	27,9
Total inversions	1.361,3	1.067,0	987,0	37,9

*Sense incloure les inversions d'Enagás en el primer semestre de 2002.

Els resultats extraordinaris positius en aquest període corresponen a les plusvàlues generades per l'alienació d'immobilitzat (terrenys, seu social i venda del 2% d'Enagás). Així mateix s'inclouen en aquest capítol les despeses incorregudes en el procés de l'OPA sobre Iberdrola (fonamentalment derivats del cost financer de la facilitat creditícia i la corresponent garantia bancària), l'adequació de determinades provisions en l'àmbit de recursos humans i regularitzacions d'exercicis anteriors.

Socis externs

Les partides principals que formen aquest capítol dels Comptes Anuals corresponen als resultats de la participació dels socis externs en EMPL (participada en un 73% pel Grup Gas Natural), a Gas Natural BAN (participada en un 50%), a Gas Natural México (participada en un 87%), en societats distribuïdores de gas a Espanya, i en el subgrup de societats participades a Colòmbia.

El resultat atribuït a socis externs l'any 2003 va assolir els 44 milions d'euros. El canvi de signe d'aquesta partida respecte a l'any anterior té la causa en l'aportació de beneficis de Gas Natural BAN a l'Argentina, en contraposició a l'any 2002 en el que va aportar pèrdues.

Detall per activitats de les inversions materials*

(Milions d'euros)

	2003	2002	%
Distribució de gas	375,6	407,6	(7,9)
Comercialització	9,1	4,8	89,6
Generació i <i>trading</i> d'electricitat	231,4	228,7	1,2
<i>Trading</i> i transport de gas	30,2	12,2	-
Amèrica	119,2	111,4	7,0
Resta	12,8	17,6	(27,3)
Total inversions materials	778,3	782,3	(0,5)

* Sense incloure les inversions d'Enagás en el primer semestre de 2002.

Impost sobre Societats

La despesa per Impost sobre Societats en l'exercici va assolir els 177,5 milions d'euros, xifra que suposa un tipus efectiu de gravamen del 22%. El diferencial respecte al tipus general de gravamen va tenir la causa, fonamentalment, en les deduccions fiscals aplicades per reinversions de beneficis extraordinaris fetes en l'exercici 2003, als resultats de societats posades en equivalència per no afectar el càlcul de la despesa per l'Impost sobre Societats, a l'aplicació de crèdits fiscals pendents de compensar amb resultats positius, i a les provisions per depreciació de cartera motivats per diferències de tipus de canvi.

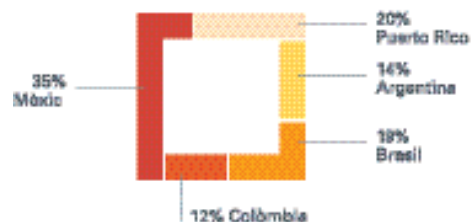
Cash flow i inversions

El *cash flow* es va situar en 856,8 milions d'euros, un 6% inferior al de l'exercici anterior, a causa fonamentalment del fet que Enagás va deixar de ser consolidada per integració global. Les inversions totals l'any 2003 van assolir els 1.361,3 milions d'euros, amb un grau d'autofinançament del 63%.

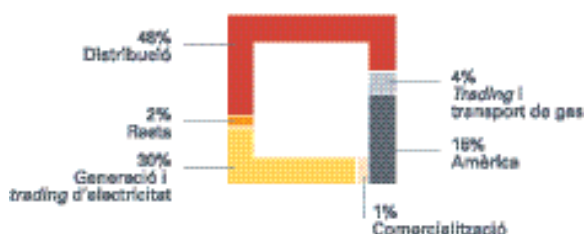
L'important creixement en la inversió immaterial té la causa en la comptabilització en règim d'arrendament financer de dos vaixells metaners, a l'agost i el novembre de 2003, per un import de 176 milions d'euros cada un.

Les inversions materials del 2003 estan en línia amb les del 2002, sense tenir en compte les realitzades per Enagás en el primer semestre de 2002, mentre que el *cash flow* va augmentar en els mateixos termes en un 5%.

Immobilitzat material i immaterial a Amèrica

Inversions materials per activitats

Les inversions materials en distribució de gas a Espanya van continuar tenint el major pes, i representen un 48% del total. A prop del 80% de la inversió realitzada en aquesta activitat es va destinar a la captació de nous clients, amb la posada en servei de més de 3.000 quilòmetres de noves xarxes de distribució en els darrers dotze mesos, amb un creixement proper al 10%.

També van destacar els projectes d'inversió en gasoductes i antenes per a l'expansió de la xarxa de distribució a determinades poblacions.

La inversió material en l'activitat de generació i *trading* d'electricitat aplega la construcció de dos grups de generació elèctrica amb cicles combinats a Arrúbal (La Rioja), de 400 MW cada un, i l'inici de la construcció del projecte de generació elèctrica amb cicles combinats de 1.200 MW a Cartagena (Múrcia).

En *trading* i transport de gas van continuar les obres d'ampliació de la capacitat del gasoducte Magrib-Europa des dels 92.500 GWh anuals a l'actualitat, fins als 136.000 GWh anuals, d'acord amb el calendari previst. La inversió realitzada fins al 31 de desembre de 2003 va assolir els 42,8 milions de dòlars, 30,1 milions de dòlars de la qual es van realitzar l'any 2003.

La inversió material a Amèrica fou de 119,2 milions de dòlars, amb un augment del 7% respecte a la del 2002. Mèxic va continuar sent el principal focus inversor, representant el 60% del total de les inversions a l'àrea.

Immobilitzat material i immaterial

(Milions d'euros)

	31/12/03	%
Distribució de gas	3.239,2	51,4
Comercialització	48,8	0,8
Generació i <i>trading</i> d'electricitat	773,1	12,2
<i>Trading</i> i transport de gas	880,7	14,0
Amèrica	1.205,8	19,1
Resta	158,8	2,5
Total immobilitzat material i immaterial	6.306,4	100,0

L'immobilitzat material i immaterial net es va incrementar en 909,3 milions d'euros, assolint la xifra de 6.306,4 milions el 31 de desembre de 2003. En aquest import s'inclouen immobilitzacions en curs per un import de 408,8 milions d'euros, dels quals 323,9 milions d'euros corresponen a l'activitat de generació i *trading* d'electricitat, 36,8 milions d'euros a Amèrica, 33,9 milions d'euros a l'activitat de *trading* i transport de gas i la resta a les activitats de distribució i comercialització a Espanya.

L'activitat de distribució de gas representa el 51% dels actius materials i immaterials del Grup, mentre que l'activitat de generació i *trading* d'electricitat assoleix els 12% del total, enfront d'un 9% l'any 2002.

El conjunt dels actius materials i immaterials a Amèrica representa el 19% del total del Grup. De l'immobilitzat material o immaterial a Amèrica, el 35% correspon a Mèxic, el 20% a Puerto Rico, el 19% al Brasil, el 14% a l'Argentina i la resta del 12% a Colòmbia.

Les accions de Gas Natural SDG van tancar l'exercici a 18,55 euros, amb un guany del 2,7%. El màxim anual es va registrar el 4 de gener de 2003, a 19,85 euros.

Informació borsària

La recuperació de l'economia internacional, resultat del repuntament de l'activitat als Estats Units i al Japó, unit a les expectatives de millora en les economies europees, va situar l'exercici borsari de l'any 2003 com el millor en els darrers cinc anys.

L'Íbex 35 va tancar l'exercici a 7.737,20 punts amb un guany acumulat del 28,2%, després de tres anys consecutius de pèrdues. A la darrera sessió de l'any va assolir el màxim anual de 7.818 punts. D'altra banda el mínim anual fou 5.447,7 punts a la sessió del dia 12 de març de 2003.

Les accions de Gas Natural SDG van tancar l'exercici a 18,55 euros, amb un guany del 2,7%. El màxim anual es va registrar el 4 de gener a 19,85 euros i el mínim anual el 10 de març a 14,92 euros, data en la qual Gas Natural SDG va llançar una Oferta Pública d'Adquisició (OPA) sobre el 100% de les accions d'Iberdrola.

El nombre d'accions de Gas Natural SDG negociades durant l'any 2003 fou de 345 milions, amb un volum efectiu negociat de 5.947 milions d'euros, amb una mitjana diària d'1,4 milions d'accions, i de 23,8 milions d'euros de volum efectiu, xifres que el situen com el desè valor més contractat del mercat continu l'any 2003.

La capitalització borsària de Gas Natural SDG el 30 de desembre de 2003 fou de 8.306 milions d'euros, i es va situar en el vuitè lloc en el llistat de capitalització borsària de les empreses de l'Íbex 35, i la seva ponderació es va situar en el 2,41%.

D'acord amb la normativa borsària, el Comitè Assessor Tècnic de la Societat de Borses va acordar, amb efecte 1 de juliol de 2003, reduir la participació de Gas Natural SDG a l'Íbex 35 al 75% de la seva capitalització borsària. Així mateix, i amb efectes de l'1 de gener de 2004, es va incrementar al 80%.

Les accions de Gas Natural SDG també formen part dels índexs FTSE Eurotop 300 i Dow Jones Stoxx 600 i, en particular, de l'Índex Dow Jones Stoxx Utilities amb una ponderació de l'1,8%.

Així mateix, cal destacar que Gas Natural SDG continua formant part del FTSE4Good. Aquest índex està format per aquelles companyies amb més compromís en l'acompliment de la responsabilitat social corporativa.

Les accions de Gas Natural BAN, la distribuïdora del Grup Gas Natural a l'Argentina, van tancar l'exercici a 2,27 pesos, amb una revalorització del 211%.

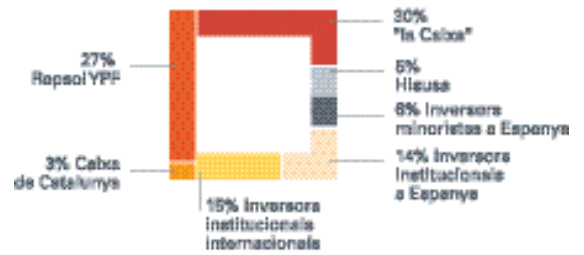
El màxim anual fou de 2,36 pesos i el mínim anual de 0,70 pesos. El nombre d'accions negociades durant l'any 2003 fou de 30,9 milions de títols, xifra bastant superior a l'assolida en l'exercici anterior. Així mateix, l'Índex Merval, representatiu de la Borsa de Buenos Aires, va tancar amb un guany del 104,2%.

Pel que fa a les accions d'Enagás, van acabar l'any 2003 a una cotització de 8,60 euros per acció, que suposa una revalorització del 48%, amb un màxim i mínim anual de 8,68 euros i de 7,23 euros, respectivament. El volum efectiu negociat fou de 1.574 milions d'euros, i la mitjana diària de 6,3 milions d'euros. Des de l'1 de gener de 2003, les accions d'Enagás formen part de l'Índex Íbex 35.

D'acord amb les dades obtingudes durant la darrera Junta General Ordinària celebrada el 23 de juny de 2003, s'estima que el nombre d'accionistes de Gas Natural SDG és de prop de 40.000.

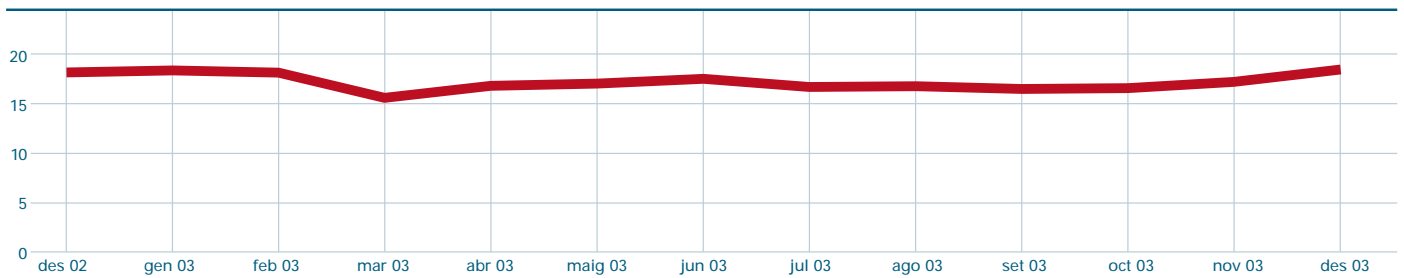
Els principals accionistes de Gas Natural SDG el 31 de desembre de 2003 eren "la Caixa" amb el 30%, Repsol YPF amb el 27%, Holding de Infraestructuras y Servicios Urbanos, S.A. (Hisusa) amb el 5%, i Caixa d'Estalvis de Catalunya amb el 3%.

Estructura accionarial de Gas Natural sdc

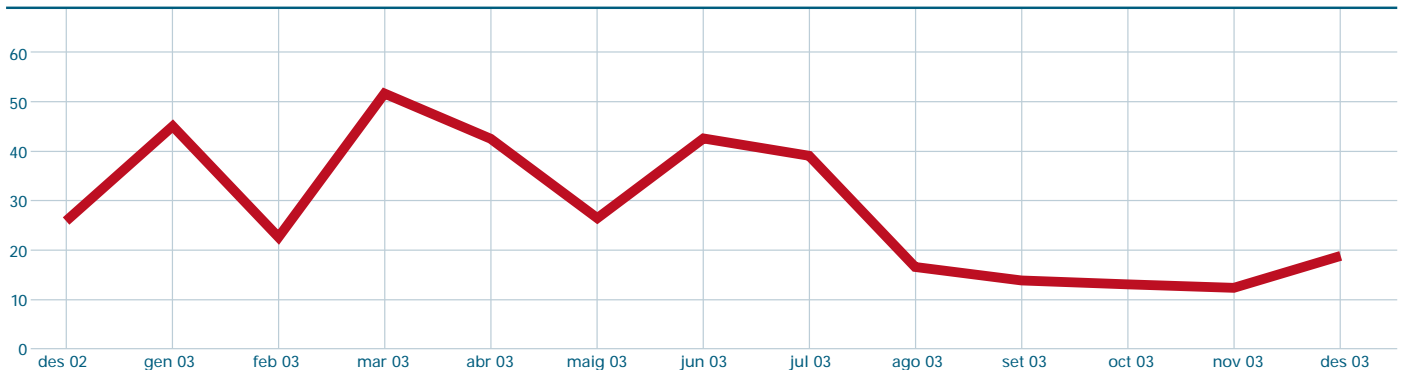
Cotització de Gas Natural sdc

(Tancament mensual en euros)

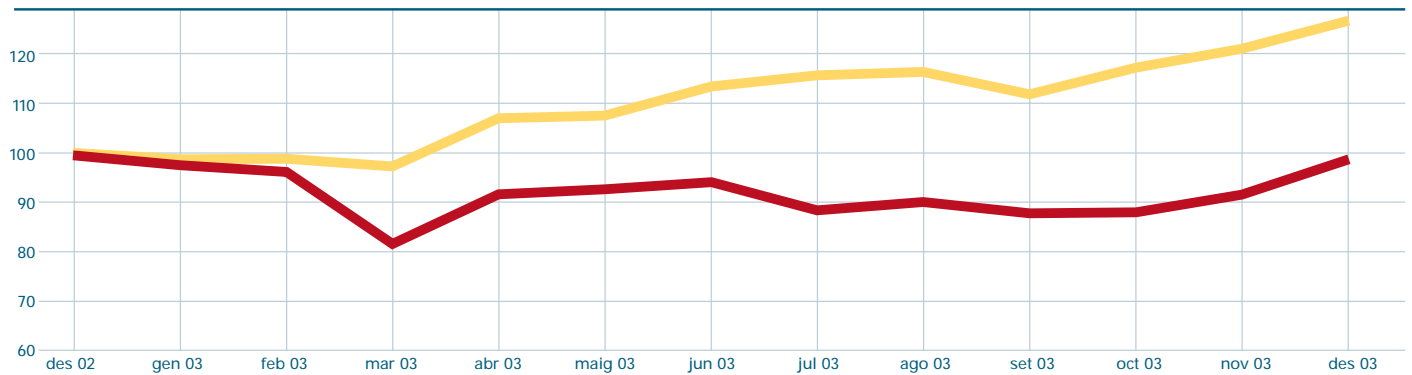

Nombre d'accions negociades

(Dades mensuals en milions d'euros)

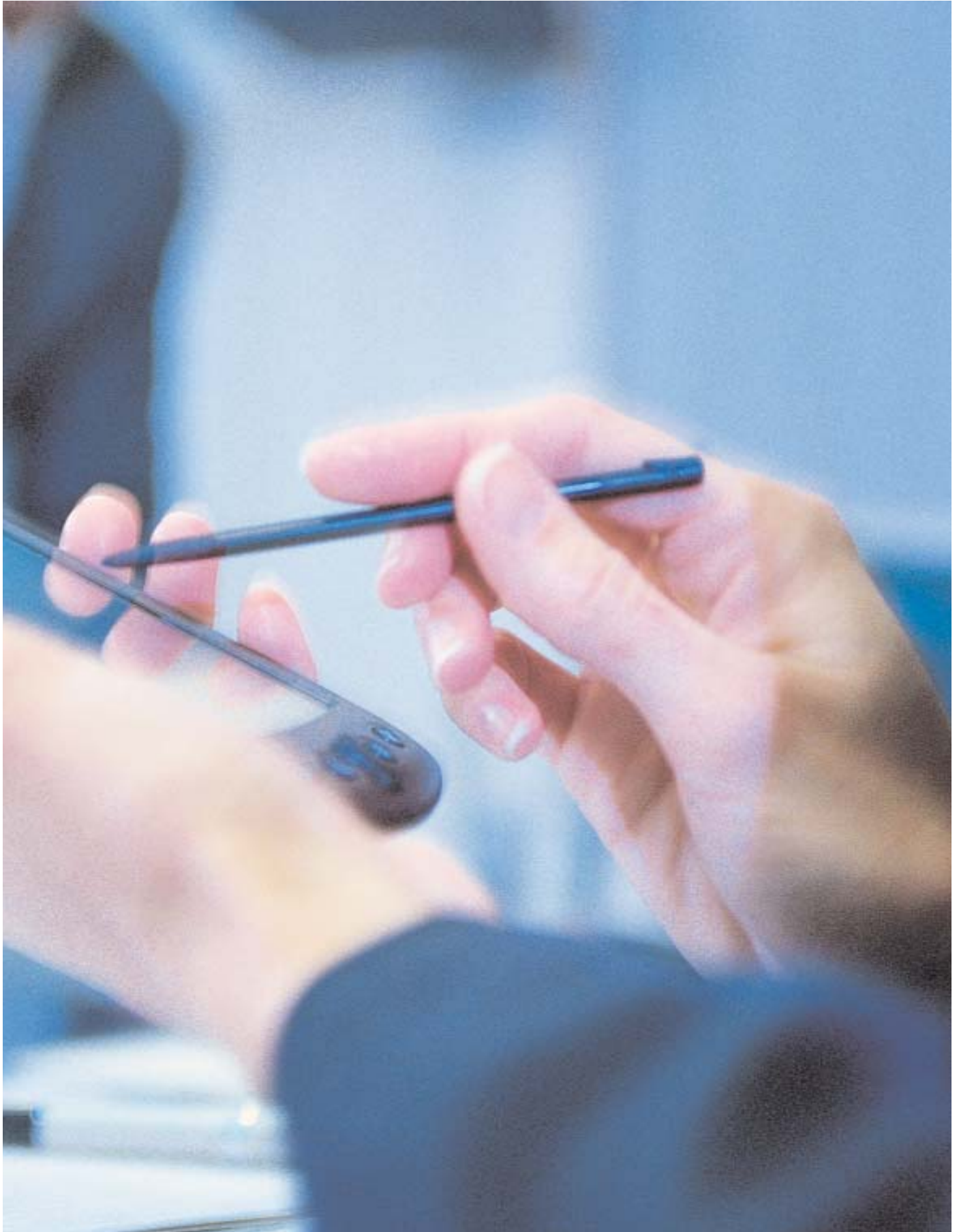

Evolució de Gas Natural sdc i Ibex 35

Gas Natural sdc

Ibex 35

Anàlisi de resultats per activitats

Distribució de gas	046
Comercialització	048
Generació i <i>trading</i> d'electricitat	050
<i>Trading</i> i transport de gas	052
Internacional	054

La xifra de clients de l'activitat de distribució de gas a Espanya va augmentar en 308.000 al llarg de l'any, assolint un total de gairebé 4,5 milions de clients.

Distribució de gas

El negoci de distribució de gas inclou l'activitat retribuïda de distribució de gas, la comercialització de tarifa i el transport secundari, així com les activitats no retribuïdes de distribució (lloguer de comptadors, preses, etc.) a Espanya.

L'import net de la xifra de negocis de l'activitat de distribució de gas l'any 2003 va assolir els 1.934,7 milions d'euros, xifra inferior a la de l'any anterior, a causa fonamentalment de la diferent estructura dels ingressos del mercat regulat, com a conseqüència de l'aplicació del nou sistema de retribució en el primer trimestre de 2002, així com al progressiu traspàs de clients al mercat liberalitzat.

Així, les magnituds de l'exercici 2002 mostren la comptabilització de la retribució segons el marc regulador anterior des de l'1 de gener fins al 18 de febrer de 2002. En aquest període, en tractar-se dels mesos d'hivern amb un alt nivell de consum, l'efecte de l'estacionalitat és especialment significatiu. Per contra, des del 19 de febrer fins al 31 de desembre de 2002 la retribució reconeguda fou comptabilitzada linealment d'acord amb el nou marc establert a partir d'aquesta data.

Descomptant l'efecte que l'aplicació de l'anterior marc regulador va tenir en l'exercici 2002 (91,5 milions d'euros), l'Ebitda de l'activitat de distribució de gas l'any 2003 va créixer un 16% i el resultat operatiu un 27%.

Aquest creixement en els resultats operatius obeeix a l'augment del 8% en la remuneració regulada de l'any, a l'eficiència en les activitats de captació de clients, així com a l'increment dels ingressos de distribució no inclosos en la retribució, que va experimentar un augment superior al 10% respecte al de l'any anterior.

Les vendes de l'activitat regulada de gas a Espanya, que aplega la comercialització de gas de tarifa i els serveis d'Accés de Tercers a la Xarxa (ATX), van assolir els 125.814 GWh durant l'any 2003, xifra que representa un descens del 6%.

En el mercat residencial les vendes van augmentar un 10%, en línia amb l'increment de la xarxa de distribució i el creixement de clients.

Pel que fa al mercat industrial, les vendes de gas van disminuir un 52%, a causa del traspàs de clients industrials a l'activitat de comercialització liberalitzada, tant a la societat comercialitzadora del Grup com a altres societats comercialitzadores. Aquest darrer extrem es va veure reflectit en l'increment dels serveis d'ATX en un 38%.

D'altra banda, les vendes de gas per a generació d'electricitat van minvar un 40%, a causa de l'elevada pluviositat que es va registrar l'any 2003 i a la posada en marxa de noves centrals de generació amb cicles combinats, que va reduir la demanda de gas natural per a generació convencional.

La xarxa de distribució es va incrementar en més de 3.000 quilòmetres, i va assolir els 34.701 quilòmetres el 31 de desembre de 2003, xifra que suposa un creixement interanual proper al 10%.

Així mateix, va continuar creixent la xifra de clients, que va augmentar en 308.000 al llarg de l'any. El 31 de desembre de 2003, la xifra de clients de distribució de gas a Espanya assolí els 4.482.000.

Distribució de gas Resultats

(Millions d'euros)

	2003	2002	2002-h*	%*
Import net de la xifra de negocis	1.934,7	2.134,5	2.061,0	(6,1)
Ebitda	660,0	660,9	569,4	15,9
Resultat operatiu (Ebit)	425,2	425,6	334,1	27,3

* Sense tenir en compte l'efecte de l'aplicació de l'anterior marc regulador en el primer trimestre de 2002

Distribució de gas Magnituds principals

	2003	2002	%
Vendes activitat de gas (GWh)	125.814	133.991	(6,1)
Vendes de gas (GWh)	63.437	88.693	(28,5)
Residencial*	34.540	31.443	9,8
Industrial	20.541	43.261	(52,5)
Elèctriques	8.356	13.989	(40,3)
Transport de gas/ATX (GWh)	62.377	45.298	37,7
Xarxa de distribució (km)	34.701	31.648	9,6
Increment de clients, en milers	308	289	6,6
Nombre de clients, en milers (a 31/12)	4.482	4.174	7,4

* Clients <4 bars; per tant, també inclou els clients comercials i els petits industrials.

L'import net de la xifra de negocis de l'activitat de comercialització va augmentar un 35% durant l'any 2003, a causa sobretot del traspàs de clients al mercat liberalitzat, les vendes d'electricitat i la creixent activitat en la comercialització d'altres productes i serveis.

Comercialització

L'activitat de comercialització aplega la venda de gas i electricitat en els mercats liberalitzats a Espanya, així com la comercialització d'altres productes i serveis (manteniment, seguretat, assegurances, etc.).

L'import net de la xifra de negocis de l'activitat de comercialització va assolir els 1.808,2 milions d'euros, amb un increment del 35% respecte al del mateix període de l'any anterior. Aquest augment va tenir la causa fonamentalment en el traspàs de clients industrials al mercat liberalitzat, les vendes d'electricitat i la creixent activitat en la comercialització d'altres productes i serveis.

D'altra banda, la Llei 51/2002, de 27 de desembre, de reforma de la Llei Reguladora de les Hisendes Locals, va modificar l'àmbit d'aplicació de la taxa de l'1,5% sobre els ingressos bruts de la facturació, aplicable a les empreses explotadores de serveis de subministrament, incloent-hi, expressament, les seves empreses distribuïdores i comercialitzadores com a subjecte passiu de l'esmentada taxa a partir de l'1 de gener de 2003.

L'esmentada taxa, en funció de les vendes de gas i electricitat realitzades, va assolir un import de 18,9 milions d'euros en l'exercici 2003.

Si comparem de forma homogènia ambdós exercicis descomptant els efectes de l'esmentada taxa en l'exercici 2003, l'Ebitda de l'exercici 2003 disminueix un 9% en relació amb el de 2002.

Aquesta variació en l'Ebitda de l'activitat de comercialització a Espanya és conseqüència d'una reducció en els marges unitaris, a causa, en bona mesura, de la liberalització d'aquest mercat i de la política de preus tant del Grup com dels competidors. D'altra banda, la conjuntura del mercat energètic amb altes còtitzacions en els productes petrolífers i l'evolució del tipus de canvi (dòlar/euro), van propiciar un increment en els costos mitjans de proveïments aplicats en el període, que inicialment no es van correlacionar amb un increment en els preus de venda.

Les vendes de gas del Grup en el mercat liberalitzat durant l'any 2003 van ser d'111.155 GWh, xifra que suposa un creixement del 32% respecte a les de l'any anterior. D'aquestes vendes, 18.470 GWh es van destinar a la generació d'electricitat amb cicles combinats, un 44% de les quals ho han estat en els cicles combinats del Grup.

Així mateix, aquestes vendes de gas inclouen les realitzades a més de 160.000 clients residencials en el mercat liberalitzat, des de l'obertura del mercat l'1 de gener de 2003.

Les vendes d'electricitat en el mercat liberalitzat van experimentar un augment del 18%, superant els 3.000 GWh. A finals de 2003, Gas Natural Comercializadora comptava amb una quota del mercat elèctric liberalitzat propera al 5%.

D'altra banda, Gas Natural Serveis va afegir a prop de 233.000 contractes de manteniment l'any, amb la qual cosa els contractes vigents el 31 de desembre de 2003 superaven la xifra de 940.000.

Gas Natural Serveis va continuar desenvolupant nous productes i serveis, recolzant-se en els canals de comercialització tant *off line* com *on line*. El 31 de desembre de 2003, Gas Natural Serveis disposava de 110 centres franquiciats i un centre en propietat, als quals cal afegir els 710 centres associats, fet que suposa una potent xarxa comercial única a Espanya.

El 31 de desembre de 2003, els contractes de productes i serveis addicionals a la venda de gas, inclosos els serveis financers, atenyien més d'1.263.000, amb un increment del 37% respecte als contractes vigents el 31 de desembre de 2002, percentatge que situa el ratio de contractes per clients a Espanya en 1,3.

Així mateix, l'activitat comercial va permetre incrementar en 47.700 el nombre d'habitatges amb calefacció de gas i les vendes de gasodomèstics en 45.000.

Comercialització Resultats

(Millions d'euros)

	2003	2002	%
Import net de la xifra de negocis	1.808,2	1.336,8	35,3
Ebitda	24,1	47,0	(48,7)
Resultat operatiu (Ebit)	19,0	40,8	(53,4)

Comercialització Magnituds principals

(Millions d'euros)

	2003	2002	%
Vendes de gas (GWh)	111.155	84.521	31,5
Vendes d'electricitat (GWh)	3.023	2.571	17,6
Energia contractada d'electricitat (GWh/any)	3.565	2.964	20,3
Contractes multiservei (a 31/12)	1.263.497	922.799	36,9
Contractes per client (a 31/12)	1,3	1,2	8,3

El Grup Gas Natural compta a Espanya amb dues centrals de cycle combinat en funcionament, de 400 MW cada una, 2.000 MW en construcció, i 800 MW més en tramitació de permisos.

Generació i *trading* d'electricitat

L'apartat de generació i *trading* d'electricitat inclou les activitats de generació d'electricitat amb cicles combinats, el *trading* per la compra d'electricitat al mercat majorista, les vendes a la societat comercialitzadora del Grup i la cogeneració.

L'import net de la xifra de negocis de l'activitat de generació i *trading* d'electricitat va assolir els 190,5 milions d'euros, com a resultat del funcionament dels dos grups generadors d'energia elèctrica per cicles combinats durant tot l'any 2003.

L'Ebitda del període va pujar a 53 milions d'euros i el resultat operatiu a 37 milions, xifres que signifiquen un important creixement respecte a les de l'any anterior.

Durant l'any 2003, el Grup Gas Natural va continuar consolidant el desenvolupament de la seva activitat de generació elèctrica mitjançant la participació en el Mercat Espanyol d'Electricitat amb les seves dues unitats de cycle combinat en funcionament, San Roque (Cadis) i Sant Adrià de Besòs (Barcelona), de 400 MW cada una.

L'energia generada i venuda al mercat majorista des de primers d'any fou de 3.964 GWh. Aquesta energia generada, mesurada en barres de central, va representar un grau de cobertura sobre l'electricitat comercialitzada pel Grup del 122%.

Així mateix, va continuar el procés de construcció, d'acord amb el calendari previst, de la central de cycle combinat d'Arrúbal (La Rioja), que comptarà amb dos grups de generació de 400 MW cada un, i té prevista la seva entrada en operació comercial el darrer trimestre de 2004.

A finals del primer trimestre de 2003, el Grup Gas Natural va firmar amb Repsol YPF i BP un acord de compra-venda del projecte de generació elèctrica amb cicles combinats de 1.200 MW a Cartagena (Múrcia) que ja està en fase de construcció. La inversió total estimada és de 600 milions d'euros i hi ha previst que entri en operació comercial el primer trimestre de 2006. La central de Cartagena serà una de les instal·lacions de generació elèctrica amb cicles combinats més grans a Espanya i produirà l'equivalent al 4% del total de la demanda peninsular actual.

De forma paral·lela, es va firmar un acord de subministrament de gas natural per un volum de 2,1 Bcm anuals, fins a l'any 2003, que procedirà dels jaciments que Repsol YPF té a Trinitat i Tobago. Cal destacar que el preu d'aquest contracte està indexat al preu del *pool* d'electricitat.

D'aquesta manera, el Grup compta amb 800 MW operatius en instal·lacions de generació elèctrica amb cicles combinats, 2.000 MW en construcció i 800 MW més en tramitació de permisos en altres emplaçaments. El Grup també compta amb diversos projectes de generació d'electricitat amb cicles combinats en estudi (Catalunya i Andalusia), que disposen de la reserva d'accés de capacitat per al transport de gas natural.

Durant l'any 2003 es va firmar un contracte bilateral que es va gestionar com una alternativa addicional a la venda d'energia en el mercat. L'energia sotmesa a aquest contracte va superar els 1.146 MWh.

De manera addicional, es van completar totes les gestions que permeten al Grup Gas Natural la compra-venda d'energia elèctrica a Portugal, a més d'haver iniciat també les relatives a la realització d'operacions d'intercanvi d'energia per la frontera francesa.

Finalment, i en l'àmbit de la cogeneració, el Grup Gas Natural mitjançant la seva empresa La Energía, va posar en marxa una nova planta de 6 MW per subministrar energia elèctrica i tèrmica a l'Hospital Central de la Defensa de Madrid, que va suposar una inversió de 5,5 milions d'euros, i una altra de tractament de purins, al municipi de Tordomar (Burgos), que és la primera planta d'aquestes característiques que s'instal·la a la província de Burgos i que ha suposat una inversió de 6 milions d'euros.

Actualment, La Energía gestiona una vintena de societats amb una potència total instal·lada d'uns 330 MW, i es consolida com una de les societats de referència a Espanya en l'àrea de la cogeneració.

Generació i trading d'electricitat

Resultats

(Millions d'euros)

	2003	2002	%
Import net de la xifra de negocis	190,5	86,1	-
Ebitda	53,0	8,1	-
Resultat operatiu (Ebit)	37,0	1,9	-

Durant l'any 2003 es van incorporar a la flota del Grup Gas Natural dos nous vaixells metaners de 138.000 m³, que van permetre incrementar la capacitat de transport i adaptar les característiques de la flota a les noves necessitats de proveïment.

Trading i transport de gas

Les activitats de *trading* i transport de gas inclouen la venda de gas al major, la gestió del transport marítim i l'operació del gasoducte Magrib-Europa.

Com a vendes al major a Espanya, s'inclouen les vendes a Enagás amb destí al mercat regulat de les societats distribuïdores de gas alienes al Grup, i les vendes de gas a conseqüència de l'adjudicació del 25% del contracte algerià amb destí al mercat liberalitzat.

L'import net de la xifra de negocis de l'activitat de *trading* i transport internacional de gas va assolir els 2.213,2 milions d'euros, xifra que duplica la del mateix període de l'any anterior, en mostrar els majors volums de vendes al major en el mercat exterior.

L'Ebitda fou de 272,4 milions d'euros i el resultat operatiu va assolir els 235,9 milions d'euros, xifres inferiors a les de l'any anterior. Aquests descensos van tenir la causa en els motius següents:

- El trasllat a euros de les operacions en EMPL en el procés de consolidació, que va suposar un impacte negatiu en l'exercici 2003 de 25,3 milions d'euros i 18,8 milions d'euros en l'Ebitda i Ebit, respectivament, cosa que va originar descensos del 5% i el 7%.
- L'activitat de transport internacional de gas per part d'EMPL va baixar un 1% a causa d'una menor demanda de gas per a generació elèctrica a Portugal, i es va mantenir en nivells similars per a Espanya.
- Les operacions de venda majorista a l'exterior són més estables mitjançant l'establiment de contractes a llarg termini per al mercat nord-americà (en la seva major part fins a finals de 2009) i, per tant, els marges obtinguts són fixos i predibles. Així mateix, aquesta activitat permet al grup d'obtenir un major poder de compra de gas.

- L'efecte del menor tipus de canvi del dòlar en el trasllat a euros dels marges de les operacions de venda de gas a l'exterior, que estan determinats en dòlars.

- L'aprofitament puntual de contractes de subnoliejament no recurrents, que són signats dins de la política d'optimització en la gestió de la flota.

El Grup Gas Natural proveeix a Enagás per tal que aquesta societat, al seu torn, subministri a les societats distribuïdores de gas alienes al Grup, per a les vendes que fan al mercat regulat a Espanya. Aquest proveïment de gas s'inclou com a vendes majoristes a distribuïdores alienes al Grup.

D'altra banda, les vendes de gas a conseqüència de l'adjudicació del 25% del contracte algerià, que va acabar el 31 de desembre de 2003, es consideren com a vendes majoristes a altres societats comercialitzadores amb destí al mercat liberalitzat a Espanya.

L'activitat desenvolupada al Marroc, mitjançant les societats EMPL i Metragaz, va representar l'any 2003 un volum total de 101.803 GWh, enfront dels 103.392 GWh l'any 2002, transportats per a Sagane (73.235 GWh) i per a la societat portuguesa Transgas (28.568 GWh). Aquesta disminució té la causa, sobretot, en un descens del volum transportat per a Transgas a causa de la inferior demanda de les centrals tèrmiques a Portugal, derivada d'un any amb alta hidraulicitat.

L'any 2002 es va iniciar l'ampliació de la capacitat del gasoducte Magrib-Europa des dels 92.500 GWh actuals fins als 136.000 GWh, i el seu acabament és previst per al desembre de 2004. El projecte consistirà en la instal·lació d'un nou grup turbocompressor a l'estació de compressió situada a la frontera entre el Marroc i Algèria i dos grups turbocompressors més a l'estació de Tànger (Marroc), així com l'adequació dels compressors actuals a ambdues estacions per adaptar-los a les noves condicions.

De manera addicional es va subscriure un contracte a llarg termini per a l'ampliació del subministrament de gas d'Algèria a través del gasoducte Magrib-Europa a partir de l'any 2005.

El volum de gas operat a l'exterior l'any 2003 fou de 47.080 GWh, xifra que suposa 2,4 vegades els volums registrats l'any anterior. Aquest important creixement va tenir la causa, sobretot, en les majors vendes de l'activitat en altres mercats diferents de l'espanyol, que representa el 62% de les vendes en aquest capítol, i que l'any 2003 es van sustentar majoritàriament en contractes a llarg termini.

D'altra banda, durant l'any 2003 es van incorporar a la flota del Grup Gas Natural dos nous vaixells metaners (Castillo de Villalba i Íñigo Tapias) de 138.000 m³ de capacitat.

El Grup Gas Natural ha contractat aquests dos nous vaixells en règim de *time charter* per 20 anys, amb opció de compra en acabar l'esmentat període. La incorporació d'aquests dos nous vaixells permet d'incrementar la capacitat de transport i adaptar les característiques de la flota a les necessitats derivades dels nous orígens de proveïment de gas, que requereixen vaixells de més grans dimensions i velocitat per reduir els costos de transport i permetre operacions d'intermediació.

Trading i transport de gas Resultats

(Milions d'euros)

	2003	2002	2002-h*	%*
Import net de la xifra de negocis	2.213,2	944,3	935,5	–
Ebitda	272,4	312,3	287,0	(5,1)
Resultat operatiu (Ebit)	235,9	272,3	253,5	(6,9)

* Homogeneïtzació entre períodes dels tipus de canvi en el procés de consolidació.

Trading i transport de gas Magnituds principals

GWh	2003	2002	%
Vendes de gas al major	91.837	61.496	49,3
Espanya	44.757	42.089	6,3
Comercialitzadores no Grup	26.758	21.937	22,0
Distribuidores no Grup	17.999	20.152	(10,7)
Internacional	47.080	19.407	–
Transport de gas (Portugal)	28.568	30.723	(7,0)

El Grup Gas Natural va adquirir l'any 2003 el 47,5% d'Ecoelétrica de Puerto Rico, fet que li proporciona una posició única per realitzar el subministrament de gas natural i electricitat a l'illa.

Internacional

L'activitat internacional del Grup Gas Natural es concreta principalment a Amèrica, on és present a l'Argentina, el Brasil, Colòmbia, Mèxic i Puerto Rico. A més, des del 2002, el Grup és present a Itàlia, mitjançant l'empresa comercialitzadora Gas Natural Vendita.

Amèrica

Les activitats del Grup Gas Natural a Amèrica inclouen la distribució de gas a l'Argentina, el Brasil, Colòmbia i Mèxic, així com l'activitat d'Ecoelétrica a Puerto Rico.

L'import net de la xifra de negocis d'aquestes activitats va registrar un creixement del 4%, assolint els 780,1 milions d'euros.

L'Ebitda fou de 160,3 milions d'euros, xifra que representa un increment del 14%. D'altra banda, el resultat operatiu va assolir els 92,8 milions, xifra que suposa un augment del 36%. Aquest augment va tenir la causa en un menor volum d'amortitzacions i provisions de circulat en relació amb l'any anterior.

Aquests resultats es van veure afectats per l'impacte de la devaluació de les monedes americanes en la conversió a euros en el procés de consolidació, sobretot pel peso mexicà i el peso colombià, amb unes variacions en els tipus de canvi mitjans de l'any 2003 respecte l'any 2002 del 33% i del 37%, respectivament.

Aquest efecte a nivell Ebitda assoleix els 28,5 milions d'euros, aproximadament, per al conjunt de les monedes americanes, per la qual cosa en termes homogenis l'Ebitda va créixer un 42% respecte al de l'any anterior.

Així mateix, tenint en compte les variacions en el perímetre de consolidació entre ambdós exercicis (adquisició de participacions al

Brasil i Colòmbia el març de 2002 i de Puerto Rico l'octubre de 2003), que han afavorit l'Ebitda l'any 2003 en 12,9 milions d'euros, aquest creixement seria del 31%.

El deute financer net el 31 de desembre de 2003 a Amèrica atenyia els 811,8 milions d'euros, 266,1 milions d'euros dels quals corresponen a Ecoelétrica i 137,4 milions d'euros a l'Argentina, que inclouen préstecs denominats en dòlars per un import de 180,2 milions de dòlars, amb venciments periòdics fins a l'any 2009.

Per països, van destacar els creixements en l'Ebitda del 35% i el 16%, i en termes homogenis del 67% i 55%, dels negocis al Brasil i Mèxic, respectivament.

Les vendes de l'activitat de gas a Amèrica, que va aplegar les vendes de gas i els serveis d'Accés de Tercers a la Xarxa (ATX), van assolir els 140.934 GWh, amb un increment del 10%.

Destaquen els augments del 9% en les vendes residencials i industrials, així com la consolidació del mercat d'automoció en tots els països de l'àrea, que van registrar un creixement mitjà del 28% l'any 2003.

El descens en les vendes per a la generació d'electricitat té la causa fonamentalment en l'alta pluviositat registrada al Brasil, així com en la paralització del programa d'instal·lació de centrals emergencials de cicle combinat a l'esmentat país.

La xarxa de distribució es va incrementar en més de 3.200 quilòmetres, assolint els 51.204 quilòmetres el 31 de desembre de 2003, quantitat que suposa un creixement interanual proper al 7%.

El Grup manté elevades taxes de creixement amb un increment de 317.000 clients l'any 2003, assolint els 4.225.000 clients de distribució de gas a l'Amèrica Llatina al tancament de l'exercici.

Amèrica Resultats

(Millions d'euros)

	2003	2002	2002-h*	%*
Import net de la xifra de negocis	780,1	747,5	587,7	32,7
Ebitda	160,3	141,1	112,6	42,4
Resultat operatiu (Ebit)	92,8	68,0	54,9	36,5

*Homogeneïtzació entre períodes dels tipus de canvi en el procés de consolidació.

Argentina

Durant l'any 2003 es va consolidar la recuperació de l'activitat a l'Argentina, amb un increment de l'activitat de gas en un 9% en l'acumulat anual.

D'altra banda, durant l'any 2003 va començar a operar la comercialitzadora Natural Energy, i l'empresa Natural Servicios va inaugurar el primer d'una sèrie de centres especialitzats en conversions de vehicles a gas natural comprimit (GNC).

Brasil

Les vendes de gas al Brasil es van situar en un nivell similar a l'any anterior, a causa de què el descens de vendes per a la generació d'electricitat, motivat per l'alta pluviositat i la paralització del programa d'instal·lació de centrals de cicle combinat, es va veure compensat pels importants creixements en volums de gas registrats a la resta de segments del mercat de més marge unitari.

D'altra banda, cal destacar l'inici del subministrament de gas a nou nous municipis de l'estat de Rio de Janeiro i la seva regió metropolitana, i l'inici del subministrament a dos municipis més de l'estat de São Paulo.

Colòmbia

Colòmbia va continuar registrant creixements amb taxes de doble dígit a cada un dels seus mercats, malgrat comptar amb una penetració mitjana a les zones de distribució del 83%. Aquesta important taxa de creixement es va veure afavorida pel bon comportament del sector de nova edificació.

Amèrica Magnituds principals

	2003	2002	%
Vendes activitat de gas	140.934	128.304	9,8
Vendes de gas (GWh)	83.140	77.506	7,3
Residencial	29.931	27.364	9,4
Industrial	33.849	30.937	9,4
Elèctriques	6.395	9.037	(29,2)
Automoció	12.965	10.168	27,5
Transport de gas/ATX (GWh)	57.794	50.798	13,8
Xarxa de distribució (km)	51.204	47.926	6,8
Increment clients, en milers	317	280	13,2
Nombre de clients, en milers (a 31/12)	4.225	3.908	8,1

Mèxic

Mèxic va experimentar el creixement més important de l'àrea, amb un 21% d'augment en la seva activitat de gas.

Puerto Rico

El Grup Gas Natural va adquirir els actius d'Ecoeléctrica a Puerto Rico el 30 d'octubre de 2003. Les instal·lacions consten d'una central de cicle combinat de 540 MW i una planta de regasificació amb una capacitat de 115.000 m³.

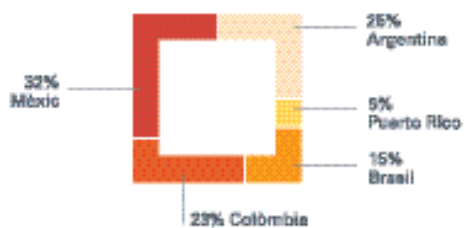
Així mateix, el Grup Gas Natural disposa d'un contracte de regasificació en exclusiva que li proporciona una posició única per realitzar el subministrament de gas natural a Puerto Rico. Les magnituds econòmiques d'Ecoeléctrica s'han inclòs per integració proporcional (50%) des del dia 1 de novembre de 2003, contribuint per un període de dos mesos als resultats consolidats del Grup, mentre que als efectes de balanç consolidat el 31 de desembre de 2003, s'inclouen les magnituds consolidades completament pel percentatge corresponent.

Itàlia

El Grup Gas Natural va crear el juny de 2002 l'empresa comercialitzadora Gas Natural Vendita, per operar en el mercat italià. Aquesta empresa va fer la seva primera operació comercial el novembre de l'esmentat any i durant el 2003 va consolidar les seves activitats a Itàlia, amb la realització de diverses operacions de compra i venda de gas.

Distribució de l'Ebitda per països

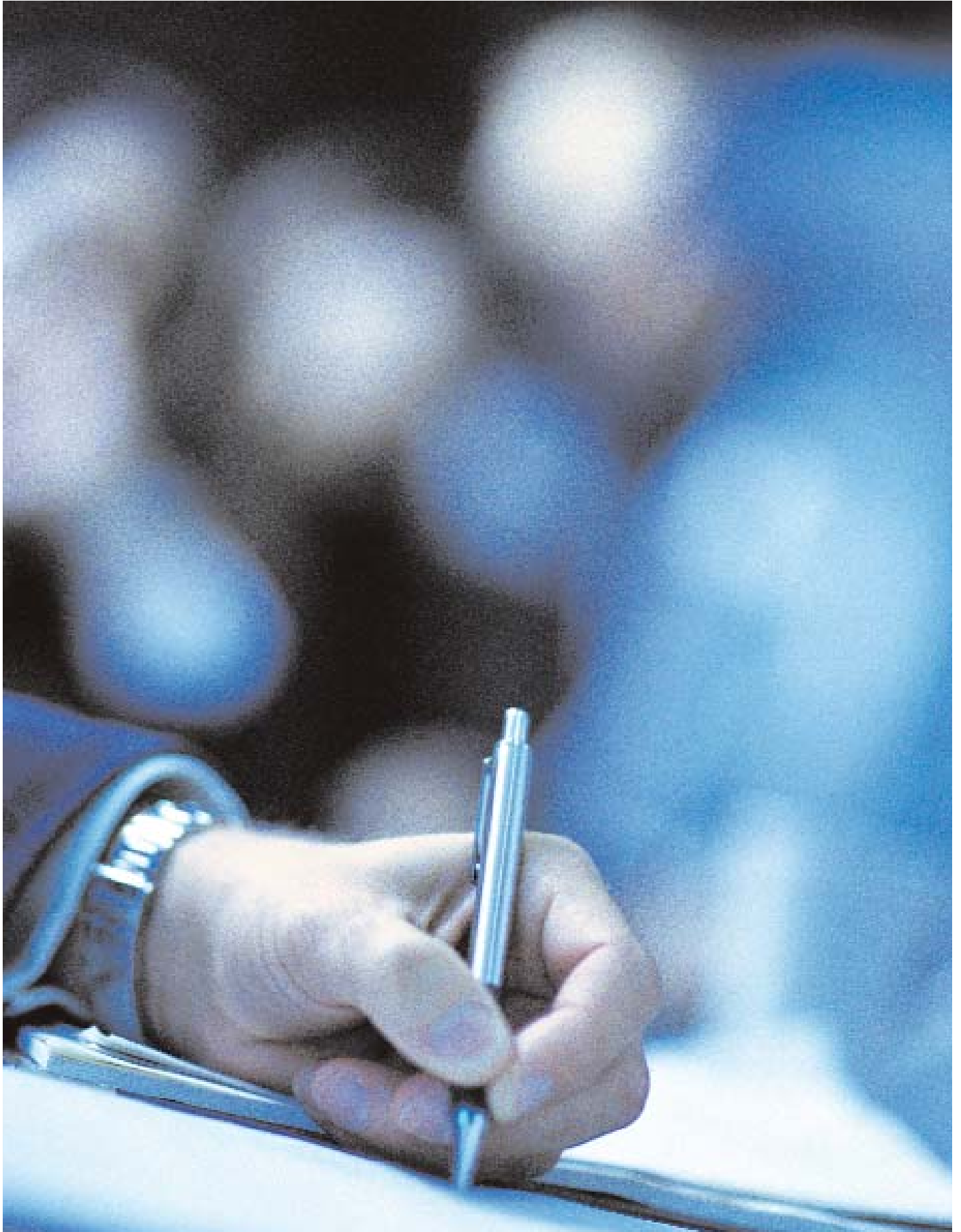

Magnituds principals del Grup Gas Natural a l'Amèrica Llatina

Any 2003

	Argentina	Brasil	Colòmbia	Mèxic	Total
Vendes activitat de gas (GWh)	63.545	29.674	8.361	39.354	140.934
Increment respecte al 2002 (%)	8,7	(0,7)	12,7	20,8	9,8
Xarxa de distribució (km)	20.574	3.553	13.818	13.259	51.204
Increment respecte al 2002 (km)	205	593	904	1.576	3.278
Nombre de clients, en milers (a 31/12)	1.230	647	1.371	977	4.225
Increment respecte al 2002, en milers	16	37	120	144	317

Comptes anuals del Grup Gas Natural

Balanç	062
Compte de Pèrdues i Guanys	064
Memòria	066
Informe de gestió	102

Edifici Caja de Madrid
Avinguda Diagonal, 640
08017 Barcelona
Espanya
Tel. +34 932 932 700
Fax +34 934 058 082

INFORME D'AUDITORIA DELS COMPTES ANUALS

Als Senyors Accionistes de Gas Natural SDG, S.A.

Hem auditat els comptes anuals consolidats de Gas Natural SDG, S.A. i el seu Grup de societats, que comprenen el balanç de situació consolidat a 31 de desembre de 2003, el compte de pèrdues i guanys consolidat i la memòria consolidada corresponent a l'exercici anual clos en aquesta data, la formalització dels quals és responsabilitat dels Administradors de Gas Natural SDG, S.A. La nostra responsabilitat és expressar una opinió sobre aquests comptes anuals consolidats en conjunt basada en la feina efectuada segons les normes d'auditoria acceptades generalment, que requereixen l'examen mitjançant proves selectives de l'evidència justificativa dels comptes anuals consolidats i l'avaluació de la presentació, dels principis comptables aplicats i de les estimacions efectuades.

Els Administradors de Gas Natural SDG, S.A. presenten, a efectes comparatius d'acord amb la legislació mercantil, a més dels imports de l'exercici 2003 el que correspon a l'exercici anterior de cada partida del balanç consolidat, del compte de pèrdues i guanys consolidat i del quadre de finançament consolidat. La nostra opinió es refereix als comptes anuals consolidats de l'exercici 2003, exclusivament. El dia 3 de març de 2003 vam emetre l'informe d'auditoria sobre els comptes anuals consolidats de l'exercici 2002 on expressàvem una opinió favorable.

La nostra opinió és que els comptes anuals consolidats adjunts de l'exercici 2003, incloses en pàgines 62 a 101, expressen la imatge fidel del patrimoni consolidat i de la situació financera consolidada de Gas Natural SDG, S.A. i el seu Grup de societats, a 31 de desembre de 2003, i dels resultats consolidats de les seves operacions i dels recursos consolidats que han obtingut i han aplicat durant l'exercici anual clos el mateix dia i que contenen la informació necessària i suficient per interpretar-los i comprendre'ls adequadament, en tots els aspectes significatius, segons els principis i les normes comptables acceptats generalment que són uniformes amb els aplicats en l'exercici anterior.

L'informe de gestió adjunt de l'exercici 2003, inclosa en pàgines 102 a 106, conté les explicacions que els Administradors de Gas Natural SDG, S.A. consideren oportunes sobre la situació de Gas Natural SDG, S.A. i el seu Grup de societats, l'evolució dels seus negocis i sobre altres assumptes i no és part integrant dels comptes anuals consolidats. Hem verificat que la informació comptable que conté concorda amb la dels comptes anuals consolidats de l'exercici 2003. La nostra feina com a auditors es limita a verificar l'informe de gestió amb l'abast que aquest paràgraf indica i no inclou la revisió d'informació diferent de l'obtinguda a partir dels registres comptables de la Societat i el seu Grup.

PricewaterhouseCoopers Auditores, S.L.

Miguel Alfoces Martí
Soci - Auditor de Comptes

2 de març de 2004

Balanç consolidat del Grup Gas Natural

(en milers d'euros)

Actiu	31.12.03	31.12.02
Immobilitzat	7.021.199	6.107.401
<i>Despeses d'establiment</i>	5.796	7.603
<i>Immobilitzacions immaterials (Nota 3)</i>	1.154.071	836.276
Béns i drets immaterials	1.491.447	1.137.142
Amortitzacions	(337.376)	(300.866)
<i>Immobilitzacions materials (Nota 4)</i>	5.152.307	4.560.816
Terrenys i construccions	157.327	212.727
Instal·lacions tècniques i maquinària	6.677.545	6.002.194
Altres immobilitzat	119.382	110.508
Acomptes i immobilitzacions materials en curs	408.837	159.565
Provisions i amortitzacions	(2.210.784)	(1.924.178)
<i>Immobilitzacions financeres (Nota 5)</i>	709.025	702.706
Participacions posades en equivalència	435.201	414.389
Cartera de valors a llarg termini	41.296	52.487
Crèdits comercials	113.633	117.643
Altres crèdits	124.695	123.770
Provisions	(5.800)	(5.583)
Fons de comerç de consolidació (Nota 6)	208.258	71.927
Despeses a distribuir en diferents exercicis (Nota 7)	410.257	15.051
Actiu circulant	2.368.868	2.615.127
<i>Existències (Nota 8)</i>	317.893	299.761
<i>Deutors</i>	1.432.549	1.343.586
Clients per vendes i prestacions de serveis	1.236.815	1.066.420
Empreses posades en equivalència	121.981	193.502
Altres deutors	165.022	156.544
Provisions	(91.269)	(72.880)
<i>Inversions financeres temporals (Nota 9)</i>	496.730	917.245
<i>Tresoreria</i>	105.690	44.728
<i>Ajustaments per periodificació</i>	16.006	9.807
Total general	10.008.582	8.809.506

Balanç consolidat del Grup Gas Natural

(en milers d'euros)

Passiu	31.12.03	31.12.02
Fons propis (Nota 10)	4.307.599	3.992.749
<i>Capital subscrit</i>	447.776	447.776
<i>Reserves de la societat dominant</i>	2.992.035	2.281.854
<i>Reserves en societats consolidades</i>	876.256	941.507
<i>Diferències de conversió</i>	(481.772)	(408.131)
<i>Pèrdues i guanys atribuïbles a la societat dominant</i>	568.456	805.865
<i>Dividend a compte lliurat en l'exercici</i>	(95.152)	(76.122)
Socis externs (Nota 11)	211.826	201.006
Ingressos a distribuir en diferents exercicis (Nota 12)	297.499	270.802
<i>Subvencions de capital</i>	53.863	51.682
<i>Altres ingressos a distribuir en diferents exercicis</i>	243.636	219.120
Provisions per a riscos i despeses (Nota 13)	230.963	276.360
<i>Provisions per a pensions i obligacions similars</i>	-	7.625
<i>Altres provisions</i>	230.963	268.735
Creditors a llarg termini (Nota 14)	2.848.721	2.142.018
<i>Préstecs i deutes financers</i>	1.936.073	2.027.231
<i>Altres creditors</i>	912.648	114.787
Creditors a curt termini (Nota 14)	2.111.974	1.926.571
<i>Préstecs i deutes financers</i>	535.500	561.732
<i>Creditors comercials</i>	1.116.558	1.041.442
<i>Altres deutes no comercials</i>	424.386	297.414
<i>Ajustaments per periodificació</i>	35.530	25.983
Total general	10.008.582	8.809.506

Les Notes 1 a 23 incloses a la Memòria formen part integrant d'aquests balanços de situació consolidats.

Compte de Pèrdues i Guanys consolidat del Grup Gas Natural

(en milers d'euros)

Deure	2003	2002
Despeses (Nota 16)		
<i>Consums i altres despeses externes</i>	3.771.091	3.239.341
<i>Despeses de personal</i>	227.706	245.757
<i>Sous, salaris i assimilats</i>	166.450	178.513
<i>Càrregues socials</i>	61.256	67.244
<i>Dotacions per a amortitzacions d'immobilitzat</i>	380.246	424.680
<i>Variació de les provisions de tràfic</i>	22.383	34.572
<i>Altres despeses d'explotació</i>	512.351	504.748
Beneficis d'explotació	799.032	906.727
<i>Despeses financeres</i>	177.712	214.697
<i>Diferències negatives de canvi</i>	47.396	150.675
<i>Amortització del fons de comerç de consolidació (Nota 6)</i>	5.253	84.344
Beneficis de les activitats ordinàries	797.151	645.951
<i>Despeses i pèrdues extraordinàries</i>	99.327	185.441
Resultats extraordinaris positius	-	365.030
Beneficis consolidats abans d'impostos	790.013	1.010.981
<i>Impost sobre Societats</i>	177.532	212.897
Resultat consolidat de l'exercici (benefici)	612.481	798.084
<i>Resultat atribuït a socis externs (Nota 11)</i>	44.025	(7.781)
Resultat de l'exercici atribuït a la societat dominant (benefici)	568.456	805.865

Compte de Pèrdues i Guanys consolidat del Grup Gas Natural

(en milers d'euros)

Haver	2003	2002
Ingressos (Nota 16)		
<i>Import net de la xifra de negocis</i>	5.628.043	5.267.889
<i>Treballs efectuats pel Grup per a l'immobilitzat</i>	28.216	21.329
<i>Altres ingressos d'explotació</i>	56.550	66.607
<i>Ingressos de participacions en capital</i>	4.129	1.423
<i>Altres ingressos financers</i>	90.706	96.820
<i>Diferències positives de canvi</i>	72.557	59.298
Resultats financers negatius	57.716	207.831
<i>Participació en beneficis de societats posades en equivalència</i>	61.088	31.399
<i>Beneficis procedents de l'immobilitzat</i>	31.733	543.070
<i>Ingressos i beneficis extraordinaris</i>	60.456	7.401
Resultats extraordinaris negatius	7.138	-

Les Notes 1 a 23 incloses a la Memòria formen part integrant d'aquests comptes de pèrdues i guanys consolidats.

Memòria dels Comptes Anuals consolidats del Grup Gas Natural de l'exercici acabat el 31 de desembre de 2003

Nota 1. Bases de presentació, principis de consolidació i marc regulador

a) Bases de presentació

Els comptes anuals consolidats adjunts s'han preparat a partir dels registres comptables de Gas Natural SDG, S.A. i de les seves societats participades, els comptes anuals individuals de les quals han estat formulats pels seus respectius administradors i es presenten d'acord amb el Pla General de Comptabilitat, la normativa legal vigent i allò establert per la Llei de Societats Anònimes, de forma que mostren la imatge fidel del patrimoni, de la situació financera i dels resultats del Grup.

Els comptes anuals de Gas Natural SDG, S.A. i els comptes anuals consolidats del Grup Gas Natural (en endavant Grup) corresponents a l'exercici 2002 van ser aprovades per la Junta General d'Accionistes celebrada el 23 de juny de 2003.

Els comptes anuals consolidats corresponents a l'exercici 2003, que han estat formulades pel Consell d'Administració, es sotmetran, de la mateixa manera que les de les societats participades, a l'aprovació de les respectives juntes generals d'accionistes, i hom creu que seran aprovades sense cap modificació.

A la Nota 1-C d'aquesta Memòria es mostren els efectes que ocasionen les modificacions en el perímetre de consolidació del Grup, contemplant les incorporacions i exclusions de societats, així com les variacions en la participació que provoquen els canvis en els mètodes de consolidació. Les variacions sobre els saldos consolidats a l'inici de l'exercici s'inclouen a l'epígraf Àmbit de consolidació a les diferents Notes d'aquesta Memòria.

Els canvis en els saldos inicials de les societats estrangeres ocasionades per l'evolució dels tipus de canvi es mostren a l'epígraf Diferències de conversió a les diferents Notes d'aquesta Memòria.

Totes les societats del Grup tanquen l'exercici el 31 de desembre.

Les xifres contingudes en el balanç consolidat, en el compte de pèrdues i guanys consolidat i en aquesta Memòria consolidada es mostren en milers d'euros.

b) Principis de consolidació

A l'Annex d'aquesta Memòria s'inclouen les societats participades directament i indirecta per Gas Natural SDG, S.A. que han estat incloses en el perímetre de consolidació.

Hi ha altres participacions directes i indirectes que no s'han consolidat per representar un interès poc significatiu respecte a la imatge fidel dels comptes anuals consolidats.

La consolidació s'ha realitzat d'acord amb els criteris i principis següents:

- Pel mètode d'integració global per a aquelles societats sobre les quals es té un domini efectiu.
- Pel mètode d'integració proporcional per a aquelles societats multigrup gestionades conjuntament amb tercers.
- Quan se'n posseeix influència significativa, però no s'hi té la majoria de vot ni es gestiona conjuntament amb tercers, mitjançant l'aplicació del mètode de posada en equivalència.
- La participació dels accionistes minoritaris en el patrimoni es presenta en el capítol Socis externs del passiu del balanç de situació consolidat i la seva participació en els resultats de les societats participades consolidades en el capítol Resultat atribuït a socis externs del compte de pèrdues i guanys consolidat (vegeu Nota 11).
- Transaccions entre societats incloses en el perímetre de consolidació.

S'han eliminat en el procés de consolidació tots els comptes, transaccions, i beneficis significatius entre societats consolidades per integració global, així com els resultats derivats d'operacions amb empreses associades.

En el cas de societats consolidades per integració proporcional, s'han eliminat els crèdits, dèbits, ingressos i despeses i els resultats per operacions amb altres companyies del Grup en la proporció que representa la participació d'aquest en el capital d'aquelles.

■ Homogeneïtzació de criteris.

A les societats participades en les quals se segueix un criteri de comptabilització i valoració diferent al del Grup, s'ha procedit en el procés de consolidació a la seva adaptació, sempre que el seu efecte fos significatiu, per tal de presentar els comptes anuals consolidats en base a normes de valoració homogènies.

■ Conversió d'estats financers en moneda estrangera

Als efectes d'elaborar els comptes anuals consolidats adjunts, els estats financers de les entitats participades nominats en moneda estrangera estan expressats en euros fent servir el criteri de convertir béns, drets i obligacions al tipus de canvi de tancament, el capital i les reserves al tipus de canvi històric i els ingressos i despeses al tipus de canvi mitjà del període en el que es van produir.

La diferència de conversió resultant, deduïda la seva part que correspon als socis externs que es presenta en el capítol Socis externs, s'inclou en l'epígraf Diferències de conversió del balanç consolidat (vegeu Nota 10).

Les societats que utilitzen criteris de comptabilització amb ajustaments per inflació segueixen les normes comptables vigents en els respectius països (Colòmbia i Mèxic), que consisteixen a valorar els actius i passius no monetaris per la inflació que hi ha hagut entre la data d'incorporació de l'actiu a la societat i la data de tancament del període. L'efecte de la inflació en l'exercici sobre els actius i passius monetaris s'inclou en l'epígraf Altres ingressos financers del compte de pèrdues i guanys consolidat i les xifres ajustades per inflació es converteixen a euros aplicant el mètode del tipus de canvi de tancament descrit anteriorment.

El tipus de canvi de dòlar dels Estats Units utilitzat el 31 de desembre de 2003 ha estat d'1,26 dòlars per euro.

c) Perímetre de consolidació i comparació de la informació

Les principals variacions en el perímetre de consolidació produïdes en l'exercici 2003 han estat les següents:

■ Disminució de la participació d'Enagás, S.A. per venda del 2,26%, quedant un percentatge de participació al tancament de l'exercici del 38,64%.

■ Constitució de les societats Proinvergas, S.A. ESP (54,5%), per escissió de Gasorient, S.A. ESP, Gas Natural Distribuzione Italia, s.p.a. (100%), Gas Natural Distribución Eléctrica, S.A. (100%) i Sociedad de Tratamientos Hornillos, S.L. (80%), aquesta darrera dedicada a la cogeneració elèctrica mitjançant el tractament de purins. Aquestes societats s'han consolidat pel mètode d'integració global des de la data de la seva constitució.

■ S'han incorporat per integració global les societats UTE La Energía, S.A.-SPA (60%) i Iradia Climatización AIE (100%) i pel mètode d'integració proporcional les associades UTE-Dalkia Gas Natural Servicios (50%) i AECS Hospital Trias i Pujol AIE (50%).

■ S'han liquidat les societats Lauroste 98, S.L., Manra, S.A., Sabinely 2000, S.L. i Gas Natural Latinoamericana, S.A., i s'han incorporat tots els seus béns, drets i obligacions a la societat Gas Natural Internacional SDC, S.A.

■ S'ha incrementat en un 3,2% el percentatge de participació a Portal Gas Natural, S.A. per disminució del seu capital, passant al 63,2% al tancament de l'exercici.

■ Les societats Iberlink Ibérica, S.A. Gas Natural Extremadura, S.A. han canviat la seva denominació social per Gas Natural Soluciones, S.L. i Invergas Puerto Rico, S.A., respectivament.

■ En el mes de novembre de 2003 i mitjançant adjudicació per subhasta es va adquirir el 95% del capital de la societat Buenergía Gas & Power Ltd., consolidant-se pel mètode d'integració global. Com a conseqüència d'aquesta operació s'han incorporat al perímetre de consolidació pel mètode d'integració proporcional les societats Ecoeléctrica Holdings Ltd., Ecoeléctrica Ltd i Ecoeléctrica L.P., Ltd., essent aquesta darrera la propietària d'una central de cicle combinat de 542 MW i una planta de regasificació amb una capacitat de 115.000 m³ a Peñuelas, al sud de l'illa de Puerto Rico.

- Els efectes més significatius dels canvis en el perímetre de consolidació són els següents:

	Canvis en el perímetre de consolidació
Immobilitzat material i immaterial net	276.642
Capital circulant	19.727
Préstecs i deutes financers a llarg termini	301.931
Altres creditors a llarg termini	99.134

En el mes de juny de 2002, i a causa de l'operació emmarcada en l'Oferta Pública de Venda d'Accions realitzada a l'empara d'allò que disposa la Disposició Addicional Vintena de la Llei 34/98 de 7 d'octubre, del Sector d'Hidrocarburs, es va alienar el 59,1% del capital social d'Enagás, S.A.

Fins a la data de l'esmentada venda es consolidava Enagás, S.A. pel mètode d'integració global i les seves societats depenents Gasoducto Al-Andalus, S.A. i Gasoducto Extremadura, S.A. pel mètode d'integració proporcional. Des de l'1 de juliol de 2002 el Grup Enagás s'integra pel mètode de posada en equivalència, originant significatives variacions en la informació, per la qual cosa el compte de pèrdues i guanys consolidat no és comparable entre ambdós exercicis.

d) Marc Regulador

El juny de 2000 el Govern Espanyol va aprovar un Reial Decret Llei que incloïa diverses mesures adreçades a fomentar la liberalització i la competència en el mercat gasista espanyol. Així, s'avançava el calendari d'obertura del mercat de gas natural per a la comercialització a l'any 2003. A partir de l'any 2003, qualsevol consumidor pot triar subministrador. D'altra banda, s'establia que, fins a l'1 de gener de 2004, el 25% del gas contractat amb Algèria a través del gasoducte del Magrib, havia de ser assignat, mitjançant subhasta, entre les empreses comercialitzadores de gas natural alienes al Grup, assignant la resta del contracte a Enagás, S.A. per atendre el mercat regulat. En aplicació de l'Ordre Ministerial de 29 de juny de 2001 i d'acord amb la Resolució del concurs subhasta per a la seva adjudicació, en el mes de novembre del 2002 es van iniciar les vendes a societats comercialitzadores alienes al Grup Gas Natural, que han acabat el desembre de 2003.

Per tal de donar entrada a altres operadores en el capital d'Enagás, S.A., societat designada gestor tècnic del sistema, propietària de la xarxa de transport d'alta pressió a Espanya, es limitava al 35% la participació en aquesta societat d'una altra societat o grup de societats. La Comissió Delegada del Govern per a afers econòmics amb data 31 d'agost de 2001 va aprovar el pla d'actuacions per a l'ampliació en l'accionariat d'Enagás, S.A., que va quedar vinculada tant l'empresa com els seus accionistes a les condicions substantives i termini continguts a l'esmentat pla. La Llei 62/2003, de 30 de desembre, de mesures fiscals administratives i de l'ordre social, redueix la participació màxima d'una societat o grup de societats en el gestor tècnic del sistema al 5%, assenyalant com a data límit per assolir aquest percentatge el 31 de desembre de 2006.

En desenvolupament de la Llei 34/1998 del Sector d'Hidrocarburs, el Reial Decret 949/2001 pel qual es regula l'accés a les instal·lacions gasistes i s'estableix un sistema econòmic integrat del sector de gas natural determina la retribució de les activitats regulades, els criteris generals per a la determinació i estructura de les tarifes, els peatges i cànon, un sistema de tarifes basat en costos i un procediment de liquidacions.

Amb data 15 de febrer de 2002 es van aprovar per part de Ministeri d'Economia tres Ordres Ministerials sobre tarifes, peatges, cànon i retribució de les activitats regulades del sector gasista espanyol, publicades amb data 18 de febrer al Butlletí Oficial de l'Estat i que estableixen la retribució per a l'any 2002 per a totes les societats que exerceixen l'activitat de regasificació, emmagatzematge, transport o distribució a Espanya, així com les fórmules i criteris d'actualització anual de la retribució.

El 17 de gener de 2003 el Ministeri d'Economia va publicar les actualitzacions de les anteriors Ordres Ministerials per a la seva aplicació l'any 2003.

L'Ordre ECO/2692/2002, de 28 d'octubre, ha regulat els procediments de liquidació de la retribució de les activitats regulades del sector del gas natural i de les quotes amb destins específics, i ha establert el sistema d'informació que han de presentar les empreses. L'agent encarregat de portar a terme aquestes liquidacions serà la Direcció General de Política Energètica i Mines a proposta de la Comissió Nacional de l'Energia.

El Reial Decret 1434/2002, de 27 de desembre ha regulat les activitats de transport, distribució, comercialització, subministrament i els procediments d'autorització d'instal·lacions de gas natural, així com les relacions entre les empreses gasistes i els consumidors, tant en el mercat regulat com en el liberalitzat. Així mateix, ha establert els procediments necessaris per al pas dels clients residencials al mercat lliure, així com els canvis entre comercialitzadores, fent possible, des de l'1 de gener de 2003, la lliure elecció de subministrador per part de qualsevol consumidor.

Al Brasil, Colòmbia i Mèxic, hi ha marcs reguladors i tarifaris estables que estableixen els procediments i tràmits necessaris per a la revisió periòdica de tarifes. A l'Argentina, la congelació i pesificació de tarifes com a conseqüència de la crisi de l'exercici 2001 s'espera resoldre favorablement en l'exercici 2004 mitjançant una actualització de les tarifes del gas natural.

L'any 2003 s'ha complert el primer quinquenni en diferents distribuïdores del Brasil, Colòmbia i Mèxic. S'han resolt favorablement els expedients tarifaris als municipis mexicans de Nuevo Laredo, Saltillo, Toluca i Monterrey, i estan pendents de resolució, que es produirà en l'exercici 2004, els expedients presentats per Companhia Distribuidora de Gas do Rio de Janeiro, S.A. i CEG Rio, S.A. al Brasil, Gas Natural S.A. ESP, Gases de Barrancabermeja, S.A. ESP i Gas Natural del Oriente, S.A. ESP a Colòmbia i al municipi de México D.F. a Mèxic.

Nota 2. Normes de valoració

Les principals normes de valoració emprades pel Grup en l'elaboració dels seus comptes anuals per a l'exercici 2003 han estat les següents:

a) Despeses d'establiment. Corresponen a les despeses de constitució, primer establiment i ampliació de capital, que s'amortitzen en un període de cinc anys.

b) Immobilitzacions immaterials. Els elements inclosos en l'immobilitzat immaterial figuren valorats al seu preu d'adquisició o al seu cost de producció, i s'amortitzen en un període de cinc anys.

S'inclouen en aquest epígraf els drets adquirits per contractes d'arrendament a llarg termini, que es registren pel valor actual dels pagaments futurs més l'opció de compra del bé i s'amortitzen linealment atenent la seva vida útil.

Les concessions administratives atorgades pels estats i altres entitats públiques, així com els contractes de regasificació, operació i gestió de combustibles s'amortitzen en funció de la seva durada.

c) Immobilitzacions materials. Els béns compresos en l'immobilitzat material es valoren al preu d'adquisició o al cost de producció, llevat de la revalorització efectuada com a conseqüència de l'actualització de balanços realitzada en l'exercici de 1996 i de l'operació de fusió realitzada amb anterioritat en l'exercici de 1991. En aquells països on la normativa vigent així ho exigeix, es valora al preu d'adquisició o valor de taxació ajustat per inflació (vegeu Nota 1-b).

Es registra com a immobilitzat material el gas immobilitzat no extraïble (gas matalàs) necessari per a l'explotació dels emmagatzematges subterranis de gas natural, i s'amortitza a partir de la data de posada en servei en el període de vida útil de l'emmagatzematge subterrani o en el període de la concessió, si aquest és menor.

Formen part de l'immobilitzat material els costos financers corresponents al finançament dels projectes d'instal·lacions tècniques quan el seu període de construcció supera un any.

Els costos de renovació, ampliació o millora són incorporats a l'actiu com a major valor del bé exclusivament quan suposen un augment de la seva capacitat, productivitat o prolongació de la seva vida útil, deduïnt si s'escau el valor net comptable dels béns substituïts.

Les despeses de conservació i manteniment es carreguen al compte de pèrdues i guanys consolidat de l'exercici en què s'incorren.

Els imports relacionats amb els treballs efectuats pel Grup per a l'immobilitzat material corresponen al cost directe de producció.

Es doten les provisions per depreciació que siguin necessàries per cobrir les possibles contingències que pugui generar la inactivitat de l'immobilitzat.

L'immobilitzat material s'amortitza linealment en base a la seva vida útil estimada. Els increments de valor resultants de les actualitzacions s'amortitzen en la vida útil remanent dels elements patrimonials actualitzats.

El Grup amortitza el seu immobilitzat material seguint el mètode lineal, distribuint el cost dels actius entre els anys de vida útil estimada, d'acord amb el detall següent:

	Anys de vida útil estimada
Construccions	33-50
Instal·lacions tècniques (xarxa de transport i distribució)	20-30
Instal·lacions tècniques (centrals de generació elèctrica per cicles combinats)	25
Altres instal·lacions tècniques i maquinària	8-20
Estris i eines	3
Mobiliaris i béns	10
Equips informàtics	4
Elements de transport	6

Els actius rebuts sense contraprestació es comptabilitzen pel seu valor venal en l'immobilitzat material i es reconeixen com a ingressos, linealment, en el període d'amortització dels béns afectats. Durant aquest període els ingressos diferits es mostren en l'epígraf Ingressos a distribuir en diferents exercicis del balanç consolidat.

d) Immobilitzacions financeres. Els valors representatius de capital la participació dels quals no s'ha consolidat es registren en el balanç de situació consolidat al seu cost d'adquisició minorat, si calgués, per les provisions necessàries per a mostrar les desvaloritzacions experimentades.

El valor al qual figuren les participacions en societats consolidades pel mètode de posada en equivalència és el valor teòric-comptable.

e) Fons de comerç de consolidació. La diferència entre el preu d'adquisició de societats participades i el valor teòric-comptable corresponent al percentatge de participació en el moment de la compra, ajustat si s'escau per les plusvàlues o minusvàlues tàcites existents en el moment de l'adquisició, es registra en el procés de consolidació com a fons de comerç i s'amortitza amb càrrec a resultats en el període estimat de recuperació de les inversions realitzades i com a màxim en un període de vint anys.

f) Despeses a distribuir en diferents exercicis. Es registren com a Despeses a distribuir en diferents exercicis els pagaments que s'acrediten en exercicis futurs, i s'apliquen a resultats en el període que correspongui.

En aquest capítol s'inclou la diferència entre el valor dels drets adquirits per contractes d'arrendament a llarg termini i el total de les quotes pendents de pagament més les opcions de compra. Aquests costos s'amortitzen amb un criteri financer al llarg de la vida dels contractes.

g) Existències. Es valoren al cost mitjà de les compres o producció resultant-ne un valor igual o inferior al de mercat.

Es doten les provisions per depreciació que siguin necessàries per cobrir l'obsolescència dels materials.

h) Deutors i creditors comercials i no comercials. Els dèbits i crèdits originats per les operacions, ja siguin o no conseqüència del tràfic normal del negoci, es registren pel seu valor nominal i es classifiquen a curt o a llarg termini segons que sigui el seu venciment inferior o superior a un exercici econòmic.

Els consums de subministrament de gas i electricitat emesos i no facturats s'inclouen a l'epígraf Clients per vendes i prestacions de serveis.

Es practiquen les correccions valoratives que es creuen necessàries per provisionar el risc d'insolvència.

Els comptes de crèdit es mostren per l'import disposat.

i) Reserves en societats consolidades per integració global, per integració proporcional i per posada en equivalència. Corresponen a la diferència entre el valor comptable de la participació en les societats consolidades i el seu valor teòric comptable.

j) Conversió d'estats financers en moneda estrangera. Els estats financers de societats estrangeres incloses en el perímetre de consolidació s'han convertit a euros aplicant el mètode del tipus de canvi de tancament. Les partides del compte de pèrdues i guanys consolidat s'han convertit a euros utilitzant el tipus de canvi mitjà mensual. Les diferències de conversió sorgides s'inclouen al capítol Fons propis del balanç consolidat.

k) Socis externs. En aquest capítol es mostra la participació dels accionistes minoritaris en els fons propis de les societats consolidades pel mètode d'integració global el 31 de desembre de 2003.

l) Ingressos a distribuir en diferents exercicis. Les subvencions de capital no reintegrables es valoren per l'import concedit i s'apliquen linealment a resultats en funció de la vida útil de l'actiu el cost del qual financen.

La resta d'ingressos a distribuir en diferents exercicis corresponen, bàsicament, a ingressos per contraprestació de noves preses i ramals i ingressos per desplaçament de xarxa a càrrec de tercers i s'imputen a resultats en el període d'amortització de l'immobilitzat relacionat.

m) Compromisos per a pensions i obligacions similars. Els compromisos per a pensions i obligacions similars s'han materialitzat a través de la constitució de plans de pensions del sistema d'ocupació, contractes d'assegurança i provisions.

Plans de pensions del sistema d'ocupació:

Són plans de contribució definida per a la jubilació i de prestació definida assegurada per als riscos de mort i invalidesa, que estan acollits a la normativa vigent en matèria de plans i fons de pensions, que cobreixen els compromisos adquirits pel Grup amb el personal actiu afectat. Reconeix uns drets consolidats per serveis passats i es compromet a l'aportació d'un percentatge que, en mitjana, oscil·la entre el 2,85% i el 5% del salari computable segons el col·lectiu de pertinença. Les aportacions anuals per cobrir els compromisos acreditats per compte del Grup respecte als plans són comptabilitzats amb càrrec al compte de pèrdues i guanys consolidat de cada exercici.

Contractes d'assegurances:

La resta dels compromisos de pagaments futurs, contractats pel Grup amb els empleats afectats en relació amb el pagament de complements de pensions de jubilació, mort i invalidesa, d'acord amb les prestacions acordades pel Grup, han estat exterioritzats mitjançant la formalització de contractes d'assegurança de primes úniques d'acord amb el Reial Decret 1588/1999 de 15 d'octubre pel qual s'aprova el Reglament sobre la instrumentació dels compromisos per pensions de les empreses.

Provisions per altres compromisos:

De forma addicional el Grup manté alguns compromisos amb els seus empleats, diferents als anteriors i que consisteixen bàsicament en premis i complements especials, que s'instrumenten mitjançant les corresponents provisions.

n) Provisions per reestructuració de plantilles. D'acord amb la normativa laboral vigent, el Grup està obligat al pagament d'indemnitzacions als empleats amb els quals, sota determinades condicions, rescindeixi les seves relacions laborals. Els costos estimats es carreguen a resultats en l'exercici en el que s'acorda i es mostren a l'epígraf Despeses i pèrdues extraordinàries del compte de pèrdues i guanys consolidat.

o) Altres provisions. Els compromisos de pagament futurs corresponents a responsabilitats probables o certes es materialitzen amb la constitució de les corresponents provisions per a riscos i despeses. La seva dotació es fa quan aquestes circumstàncies es posen de manifest i en funció de l'import estimat dels riscos.

p) Impost sobre beneficis. L'impost sobre Societats de l'exercici es calcula en funció del resultat econòmic abans d'impostos, augmentat o minvat, segons que correspongui, per les diferències permanents amb el resultat fiscal, entenent aquest com la base imposable de l'esmentat impost i minorat per les bonificacions i deduccions a la quota.

Els impostos anticipats es registren si no hi ha dubtes de la seva recuperació futura.

q) Els ingressos i despeses s'imputen en funció del corrent real de béns i serveis que representen i amb independència del moment en què es produeix el corrent monetari o financer derivat d'aquells.

No obstant, seguint el principi de prudència, el Grup únicament comptabilitza els beneficis realitzats a la data del tancament de l'exercici, mentre que els riscos i les pèrdues previsibles, tot i ser eventuals, es comptabilitzen tan aviat com són coneguts.

Amb l'entrada en vigor el febrer de 2002 del nou marc regulador del sector gasista a Espanya (vegeu Nota 1-d), s'ha regulat un procediment de liquidació per a la redistribució entre les empreses del sector de la facturació obtinguda per peatges, cànon i tarifes netes de quotes per a destins específics, costos d'adquisició de gas i retribució de l'activitat de subministrament de tarifa, de forma que cada empresa percebi els ingressos que li han estat reconeguts per les seves activitats regulades. L'estimació d'aquestes liquidacions acreditades el 31 de desembre de 2002, i pendents de liquidar per part de la Comissió Nacional de l'Energia, es registren com a majors ingressos per l'import acreditat o com a menors ingressos per l'import obtingut que correspongui a altres empreses.

A la data de formulació d'aquests comptes anuals no s'han publicat les liquidacions definitives dels exercicis 2002 i 2003. No obstant, no s'espera que d'aquestes es derivin diferències significatives respecte a les estimacions realitzades. En qualsevol cas, l'Ordre Ministerial de 28 d'octubre de 2002 per la qual es regulen els procediments de liquidació estableix que les desviacions que es posin de manifest per part de l'aplicació del procediment de liquidacions entre els ingressos nets liquidables i les retribucions acreditades cada any, seran tingudes en compte en el càlcul de les tarifes, peatges i cànons dels dos anys següents.

Les vendes d'electricitat, realitzades en base a les Regles de Funcionament del Mercat de Producció Elèctrica que compleixen el mandat de la Llei 54/1997 de 27 de novembre del Sector Elèctric, es registren d'acord amb els consums reals.

Els ingressos per desplaçaments de xarxa a càrrec de tercers s'apliquen linealment a resultats en el període d'amortització de l'immobilitzat relacionat. Durant aquest període es mostren en l'epígraf Ingressos a distribuir en diferents exercicis del passiu del balanç consolidat.

Els imports percebuts per contraprestació de noves preses i ramals s'apliquen linealment a resultats en el període d'amortització de l'immobilitzat relacionat. Durant aquest període es mostren com a Ingressos a distribuir en diferents exercicis en el passiu del balanç consolidat.

Els imports percebuts per contraprestació de drets de preferència en subministrament de gas s'apliquen a resultats d'acord amb el seu acreditament.

r) Diferències de canvi en moneda estrangera. La conversió en euros dels crèdits i debèits en moneda estrangera es realitza aplicant el tipus de canvi vigent a la data de l'operació.

Al tancament de l'exercici els saldos nominats en moneda estrangera s'ajusten al tipus de canvi vigent en aquest moment o a l'assegurat.

Les diferències de canvi que es produeixen com a conseqüència de la valoració al tancament de l'exercici dels debèits i crèdits en moneda estrangera es classifiquen en funció de l'exercici en què vencen i de la moneda, i agrupen a aquests efectes les monedes que, tot i ser diferents, gaudeixen de convertibilitat oficial.

Les diferències netes positives de cada grup es mostren al passiu del balanç consolidat com a Ingressos a distribuir en diferents exercicis, llevat que per part del grup corresponent s'hagin imputat a resultats d'exercicis anteriors diferències negatives de canvi, en aquest cas s'abonen a resultats de l'exercici les diferències positives fins al límit de les diferències negatives netes carregades a resultats d'exercicis anteriors.

Les diferències negatives de cada grup s'imputen a resultats.

Les diferències positives diferides en exercicis anteriors s'imputen a resultats en l'exercici en què vencen o es cancel·len anticipadament els corresponents crèdits i debèits o en la mesura en què a cada grup homogeni es van reconeixent diferències en canvi negatives per igual o superior import.

Les diferències de canvi no realitzades resultants de les operacions de finançament específica de cobertura del risc de canvi d'inversions en societats participades denominades en moneda estrangera, s'inclouen a l'epígraf Diferències de conversió dels fons propis del balanç consolidat.

s) Participació en beneficis de societats posades en equivalència. Mostra la participació del Grup en els resultats de l'exercici, després d'impostos, obtinguts per les societats consolidades pel mètode de posada en equivalència.

t) Operacions amb derivats financers. És política del Grup fer servir aquests instruments com a operacions de cobertura que tenen per objecte eliminar o reduir significativament els riscos operatius i financers. A la Nota 21 es descriuen les operacions realitzades, així com la seva comptabilització.

u) Medi ambient. Les despeses derivades de les actuacions empresarials encaminades a la protecció i millora del medi ambient es comptabilitzen com a despesa de l'exercici en el que s'incorren. Quan suposen incorporacions a l'immobilitzat material, la finalitat del qual sigui la minimització de l'impacte mediambiental i la protecció i millora del medi ambient, es comptabilitzen com a major valor de l'immobilitzat.

Nota 3. Immobilitzacions immaterials

Les variacions experimentades per les principals partides que formen l'immobilitzat immaterial són les següents:

	Saldo l' 1.1.03	Augments	Disminucions	Diferències de conversió	Àmbit de consolidació i reclassificacions	Saldo el 31.12.03
Despeses d'investigació i desenvolupament	17.006	1.693	–	(239)	45	18.505
Concessions, patents, llicències, marques i similars	947.599	2.428	(263)	(131.591)	66	818.239
Aplicacions informàtiques	170.429	37.454	(362)	(3.153)	871	205.239
Drets sobre béns en règim d'arrendament financer	–	352.137	–	(38)	947	353.046
Altres immobilitzat	2.108	96.144	(362)	(74)	(1.398)	96.418
	1.137.142	489.856	(987)	(135.095)	531	1.491.447
Amortització acumulada	(300.866)	(72.804)	978	35.879	(563)	(337.376)
Saldo net	836.276	–	–	–	–	1.154.071

A l'epígraf Concessions, patents, llicències, marques i similars s'inclouen els costos per a l'obtenció dels drets exclusius d'ús del gasoducte Magrib-Europa en el seu tram marroquí, amb un període de vigència de caràcter renovable que actualment acaba l'any 2021. També s'inclou l'adquisició de la distribució pública de gas per a 93 districtes de l'Estat de São Paulo al Brasil, amb un període de vigència que acaba el maig de 2030 i que pot ser ampliat en 20 anys més. La partida més significativa inclosa en els augments d'aquest exercici correspon als drets d'ús de les estructures subterrànies i de les instal·lacions dels jaciments de Marismas adquirides a Petroleum Oil & Gas España, S.A.

En Drets sobre béns en règim d'arrendament financer s'inclou l'adquisició de dos vaixells criogènics per al transport de GNL amb una capacitat de 138.000 m³ cada un, que han entrat en operació en l'exercici 2003 amb una durada de 20 anys i un import d'opció de compra de 85.000 milers d'euros per vaixell.

En Altres immobilitzat s'ha inclòs el cost de l'adquisició dels contractes de regasificació en exclusiva, operació, manteniment i gestió de combustibles a les instal·lacions d'Ecoelèctrica L.P., Ltd. a Puerto Rico.

Nota 4. Immobilitzacions materials

Els imports i les variacions experimentades durant l'exercici per les partides que formen el cost de l'actiu immobilitzat material són els següents:

	Saldo l'1.1.03	Augments	Disminucions	Diferències de conversió	Àmbit de consolidació i reclassificacions	Saldo el 31.12.03
Terrenys i construccions	212.727	12.674	(52.249)	(2.998)	(12.827)	157.327
Instal·lacions tècniques i maquinària	6.002.194	481.770	(8.966)	(186.461)	389.008	6.677.545
Altres immobilitzat	110.508	9.765	(8.232)	(5.046)	12.387	119.382
Acomptes i immobilitzacions materials en curs	159.565	274.060	(184)	(3.666)	(20.938)	408.837
	6.484.994	778.269	(69.631)	(198.171)	367.630	7.363.091

El moviment de l'immobilitzat material incorporat per l'aplicació de l'actualització de balanços és el següent:

Import l'1 de gener de 2003	151.411
Baixes	(107)
Dotació amortització exercici	(15.357)
Saldo el 31 de desembre de 2003	135.947

La revalorització de l'immobilitzat material incorporada a l'empara del Reial Decret Llei 7/1996 de 7 de juny, sobre actualització de balanços, tindrà un efecte de 14.734 milers d'euros sobre les dotacions per a amortitzacions d'immobilitzat de l'exercici 2004.

L'immobilitzat material inclou la revalorització neta efectuada en l'exercici de 1991 per l'operació de fusió per absorció i escissió parcial de les societats Catalana de Gas, S.A., Gas Madrid, S.A. i Repsol Butano, S.A. per 10.766 milers d'euros en Terrenys i construccions.

Els costos financers aplicats en l'exercici als projectes d'instal·lacions tècniques en el seu període de construcció han assolit els 4.891 milions d'euros, totalitzant amb a major cost de l'immobilitzat material brut l'import de 68.808 milers d'euros.

El gas no recuperable (gas matalàs) dels jaciments de Marismas adquirit a Petroleum Oil & Gas España, S.A. per un import de 6.112 milers d'euros s'ha classificat com a Instal·lacions tècniques i maquinària.

A l'epígraf Acomptes i immobilitzacions materials en curs s'han inclòs les inversions realitzades a les plantes de generació elèctrica per cicles combinats i que bàsicament corresponen als projectes d'Arrúbal (la Rioja), que iniciarà la seva operació comercial a finals de l'exercici 2004, i de Cartagena (Múrcia), que s'estima per al primer trimestre de 2006.

Durant aquest exercici s'ha procedit a la venda d'un terreny a Sant Adrià de Besòs (Barcelona) i un immoble a Barcelona, Avda. Portal de l'Àngel, actualment seu social del Grup. El Grup disposa d'un contracte d'arrendament sobre aquest immoble fins al juny de 2005, prorrogable per 30 mesos.

A finals de l'exercici 2002 es va iniciar mitjançant Torre Marenostrom, S.L., societat constituïda junt amb Inmobiliària Colonial, S.A., la construcció d'un nou edifici a la Barceloneta que constituirà la nova seu del Grup. La construcció de l'edifici s'estima que estigui acabada en el segon semestre de 2005.

Les variacions de les provisions i amortitzacions acumulades durant l'exercici són:

	Saldo l'1.1.03	Augments	Disminucions	Diferències de conversió	Àmbit de consolidació i reclassificació	Saldo el 31.12.03
Provisions	3.840	1.193	(1.493)	-	-	3.540
Amortitzacions:						
Construccions	42.820	4.327	(7.157)	(617)	5.184	44.557
Instal·lacions tècniques i maquinària	1.806.121	262.970	(7.052)	(38.044)	60.270	2.084.265
Altres immobilitzat	71.397	12.708	(7.686)	(2.788)	4.791	78.422
	1.924.178	281.198	(23.388)	(41.449)	70.245	2.210.784

Les Provisions cobreixen les possibles contingències que pugui generar la inactivitat temporal dels actius productius.

L'immobilitzat material inclou elements en ús totalment amortitzats per un import de 482.715 milers d'euros.

És política del Grup contractar totes les pòlisses d'assegurances que s'estimin necessàries per donar cobertura als possibles riscos que poguessin afectar els elements de l'immobilitzat material.

Nota 5. Immobilitzacions financeres

L'import i les variacions experimentades durant l'exercici per les partides que formen l'immobilitzat financer són:

	Saldo l'1.1.03	Augments	Disminucions	Diferències de conversió	Àmbit de consolidació i reclassificacions	Saldo el 31.12.03
Participacions per posada en equivalència	414.389	70.661	(49.915)	-	66	435.201
Cartera de valors a llarg termini	52.487	1.551	(9.902)	(3.633)	793	41.296
Crèdits comercials	117.643	1.963	(8.686)	(3.681)	6.394	113.633
Altres crèdits	123.770	35.804	(15.528)	(5.373)	(13.978)	124.695
Provisions	(5.583)	(403)	-	1	185	(5.800)
	702.706	109.576	(84.031)	(12.686)	(6.540)	709.025

A Participacions per posada en equivalència s'inclou la participació del 38,64% en el Grup Enagás que a partir del mes de juliol del 2002 es consolida pel mètode de posada en equivalència.

En l'exercici 2003 s'ha alienat un 2,26% de la societat Enagás, S.A., operació que s'emmarca en allò que disposa la Disposició Addicional Vintena de la Llei 34/98 de 27 d'octubre del Sector d'Hidrocarburs modificada per la Llei 62/2003 de 30 de desembre, de mesures fiscals, administratives i d'ordre social, la qual estableix que cap persona física o jurídica podrà participar directament o indirecta en l'accionariat d'Enagás, S.A. en una proporció superior al 5% el capital social o dels drets de vot de l'entitat. L'adequació de les participacions socials a això disposat s'haurà de realitzar en un termini màxim de tres anys a comptar des de l'1 de gener de 2004, mitjançant la transmissió d'accions o, si s'escau, de drets de subscripció preferents.

Les accions d'Enagás, S.A. estan admeses a cotització en el mercat continu i formen part de l'Íbex 35. Al tancament de l'exercici 2003 la cotització es va situar en 8,60 euros.

Així mateix, en aquest epígraf s'inclouen les participacions a Sociedad de Gas de Euskadi, S.A., Gas Aragón, S.A., Kromschroeder, S.A. i Torre Marenstrum, S.L.

En l'exercici 2003 la societat Torre Marenstrum, S.L. va procedir a l'ampliació del seu capital social amb prima d'emissió, havent subscrit i desemborsat el Grup 9.573 milers d'euros i mantenint el percentatge de participació.

El novembre de 2003 la Junta General Universal d'Accionistes de Sociedad de Gas de Euskadi, S.A. va aprovar el projecte de fusió per absorció de Naturcop Multiservicios S.A.U., Gas de Asturias, S.A.U., Sociedad de Gas de Euskadi, S.A., Gas Figueras, S.A.U., Donostigas, S.A.U. per part de Naturcop I, S.A., i s'ha inscrit al Registre mercantil amb data 14 de gener de 2004.

Les participacions més significatives incloses a la partida Cartera de valors a llarg termini són les següents:

	Domicili	% total de Participació del Grup	Activitat
Gas Natural de Álava, S.A.	Vitòria	10,0	Distribució de gas
Rotártica, S.A. (iniciant la seva activitat)	Mondragón	42,9	Aplicacions climatització

La disminució en cartera de valors a llarg termini és conseqüència de l'alienació de diverses participacions minoritàries en societats a Colòmbia.

Els Crèdits comercials mostren bàsicament els crèdits per venda d'instal·lacions de gas i per calefaccions finançades a llarg termini.

L'epígraf Altres Crèdits inclou un import de 30 milions de dòlars USA a rebre de Repsol YPF, S.A. en tres quotes de 10 milions de dòlars USA cada una, pagadores l'1 de gener de 2005, 2006 i 2007, en contraprestació a l'atorgament d'un dret de preferència per a determinats subministraments de gas al Brasil. Així mateix, inclou 38.829 milers d'euros en fiances i dipòsits i 40.903 milers d'euros per saldos amb Administracions públiques.

Com a augment en Altres crèdits es mostra l'import de 18.501 milers d'euros corresponent a la subrogació en el deute subordinat d'Ecoeléctrica L.P., Ltd.

Nota 6 Fons de comerç de consolidació

El moviment d'aquest compte en l'exercici ha estat el següent:

Saldo l'1 de gener de 2003	71.927
Augments	149.486
Diferències de conversió	(7.902)
Amortitzacions	(5.253)
Saldo el 31 de desembre de 2003	208.258

El fons de comerç de consolidació generat per l'adquisició de societats estrangeres es registra en euros al tipus de canvi del moment en què es genera.

Quan aquests fons de comerç s'originen en la compra de participacions per part de societats estrangeres del Grup, es comptabilitzen en moneda local i estan afectades per les variacions del tipus de canvi l'impacte del qual es mostra l'epígraf Diferències de conversió.

L'augment del fons de comerç que es produeix durant l'exercici s'origina per l'adquisició del 95% de les accions de Buenergía Gas & Power Ltd., propietària indirecta al 50% de les instal·lacions de generació elèctrica per cycle combinat i d'una planta de regasificació a Puerto Rico.

El saldo el 31 de desembre de 2003 del fons de comerç de consolidació desglossat per societats participades és el següent:

Servicios de Energía de México, S.A. de C. V.	2.351
Comercializadora Metrogas, S.A. de C.V.	28.660
Companhia Distribuidora de Gas do Rio de Janeiro, S.A.	20.717
CEG Rio, S.A.	8.289
Buenergía Gas & Power Ltd.	148.241
	208.258

Nota 7. Despeses a distribuir en diferents exercicis

La composició d'aquest capítol el 31 de desembre de 2003 és la següent:

	Saldo l'1.1.03	Augments	Disminucions	Diferències de conversió	Àmbit de consolidació i reclassificacions	Saldo el 31.12.03
Despeses diferides emissió deute	3.616	-	(600)	-	-	3.016
Despeses per arrendament financer	-	399.535	(8.119)	-	258	391.674
Altres despeses amortitzables	11.435	7.670	(2.599)	(336)	(603)	15.567
	15.051	407.205	(11.318)	(336)	(345)	410.257

Les Despeses diferides emissió deute corresponen al descompte i despeses relacionades amb l'emissió a llarg termini de 525.000 milers d'euros realitzada per Gas Natural Finance, B. V. en l'exercici 2000.

Les Despeses per arrendament financer corresponen a la càrrega financera diferida pels contractes d'arrendament a llarg termini de dos vaixells criogènics per al transport de GNL.

Nota 8. Existències

La composició de l'epígraf Existències el 31 de desembre de 2003 és la següent:

	Cost	Provisió per depreciació	Net
Gas natural i gas natural líquat	281.597	–	281.597
Materials i altres existències	36.953	(657)	36.296
	318.550	(657)	317.893

Les existències de gas natural inclouen bàsicament les existències de gas dipositades en els emmagatzematges subterranis de Gaviota (Biscaia) i Serrablo (Osca) i en el jaciment de Poseidón (Cadis).

Nota 9. Inversions financeres temporals

La composició d'aquest epígraf el 31 de desembre de 2003 és el següent:

	Saldo el 31.12.03
Cartera de valors i imposicions a curt termini	404.695
Altres crèdits	59.795
Resta	32.240
	496.730

L'epígraf Cartera de valors i imposicions a curt termini mostra inversions en productes financers per 258.453 milers d'euros. De forma addicional s'inclouen imposicions a curt termini per 183 milions de dòlars USA.

Altres crèdits mostra bàsicament els crèdits per venda d'instal·lacions de gas i calefaccions finançades a curt termini.

La taxa mitjana de rendibilitat de la cartera de valors i imposicions a curt termini ha estat del 2,59% per a l'exercici 2003.

Nota 10. Fons propis

L'import i els moviments dels epígrafs que integren els fons propis el 31 de desembre de 2003 han estat els següents:

	Saldo l'1.1.03	Distribució del resultat 2002	Resultat de l'exercici 2003	Diferències de conversió	Altres	Saldo el 31.12.03
Capital subscrit	447.776	–	–	–	–	447.776
Reserves de la societat dominant	2.281.854	710.181	–	–	–	2.992.035
Reserva legal	89.706	–	–	–	–	89.706
Reserva estatutària	50.064	17.786	–	–	–	67.850
Reserva de revalorització	225.475	–	–	–	–	225.475
Reserva de fusió	379.915	–	–	–	–	379.915
Reserva de redenominació en euros	755	–	–	–	–	755
Reserves voluntàries i altres	1.535.939	692.395	–	–	–	2.228.334
Reserves en societats consolidades	941.507	(83.426)	–	–	18.175	876.256
Diferències de conversió	(408.131)	–	–	(73.641)	–	(481.772)
Benefici de l'exercici	805.865	(805.865)	568.456	–	–	568.456
Dividend a compte	(76.122)	76.122	(95.152)	–	–	(95.152)
	3.992.749	(102.988)	473.304	(73.641)	18.175	4.307.599

Capital social

El capital social de Gas Natural SDG, S.A. està constituït per 447.776.028 accions representades mitjançant anotacions a compte d'1 euro de valor nominal cada una, totalment desemborsades i amb els mateixos drets polítics i econòmics.

El Consell d'Administració de Gas Natural SDG, S.A., per acord de la Junta General Ordinària d'Accionistes, celebrada el dia 30 d'abril de 2002, fou autoritzat per augmentar el capital social com a màxim en 223.888 milers d'euros dins del termini de 5 anys, mitjançant desemborsament dinerari i en una o diferents vegades sense necessitat d'una nova autorització. Així mateix fou autoritzat per acord de la mateixa Junta General Ordinària d'Accionistes per tal que, en el termini màxim de 5 anys pugui emetre títols de renda fixa no convertibles en accions, representatius d'un deute, bons, pagarés, obligacions simples, hipotecàries o garantides fins a un total de 1.000.000 milers d'euros.

Així mateix, i per acord de la Junta General Ordinària d'Accionistes celebrada el dia 23 de juny de 2003, el Consell d'Administració fou autoritzat per tal que en un termini no superior als divuit mesos pogués adquirir un títol onerós, en una o diferents vegades, fins a un màxim del 5% del capital social, accions de la societat que estiguin totalment desemborsades, assenyalant el preu mínim i màxim de l'esmentada adquisició.

La totalitat de les accions de Gas Natural SDG, S.A. estan admeses a cotització a les quatre Borses Oficials espanyoles, cotitzen en el mercat continu i formen part de l'Íbex 35. La cotització a la fi de l'exercici 2003 es va situar en 18,55 euros. Així mateix, la societat del Grup, Gas Natural BAN, S.A. té admeses a cotització a la Borsa de Buenos Aires (Argentina) 159.514.583 accions que representen el 49% de la seva totalitat.

Les participacions directes i indirectes més destacades en el capital social de Gas Natural SDG, S.A. el 31 de desembre de 2003 són les següents:

	Participació en el capital social %
Caixa Holding, S.A.U.	29,880
Repsol YPF, S.A.	27,150
Holding de Infraestructuras y Servicios Urbanos, S.A. (Hisusa)	5,000
Caixa d'Estalvis de Catalunya	3,026

Amb data 28 de gener de 2004 Caixa Holding, S.A.U., va comunicar a la Comissió Nacional del Mercat de Valors que la participació directa i indirecta a Gas Natural SDG, S.A. era del 30,029%.

Reserva legal

Per allò que disposa el Text Refós de la Llei de Societats Anònimes cal destinar una xifra igual al 10% del benefici de l'exercici a la reserva legal fins que aquesta assoleixi com a mínim el 20% del capital social. La reserva legal es podrà fer servir per augmentar el capital en la part del seu saldo que ultrapassi el 10% del capital ja augmentat. Excepte per a la finalitat esmentada anteriorment, i mentre no superi el 20% del capital social, aquesta reserva només es podrà destinar a la compensació de pèrdues i sempre que no hi hagi altres reserves disponibles suficients per a aquesta finalitat.

Reserva estatutària

D'acord amb els Estatuts de Gas Natural SDG, S.A., cal destinar una xifra igual al 2% del benefici net de l'exercici a la reserva estatutària fins que aquesta assoleixi, com a mínim el 10% del capital social.

Reserva de revalorització

La Reserva de revalorització ha estat acceptada per l'Administració Tributària i és indisponible. El saldo es podrà destinar a l'eliminació de resultats comptables negatius, a l'ampliació del capital social o, a partir del 31 de desembre de 2006, a reserves de lliure disposició. Aquesta reserva, en el cas de les societats filials, figura registrada dins de l'epígraf Reserves en societats consolidades.

Reserva de fusió

La Reserva de fusió generada en l'exercici 1991 per l'operació de fusió per absorció i escissió parcial de les societats Catalana de Gas, S.A., Gas Madrid, S.A. i Repsol Butano, S.A. és de lliure disposició.

Reserva de denominació en euros

D'acord amb allò que disposa la Llei 46/1998 sobre introducció de l'euro, es va constituir una reserva indisponible relacionada amb la redenominació a euros de les accions que constitueixen el capital social.

Reserva en societats consolidades

La Reserva en societats consolidades el 31 de desembre de 2003 correspon a:

Reserves en societats consolidades per integració global i proporcional:	237.381
Gas Natural Castilla y León, S.A.	69.531
Gas Natural Cegás, S.A.	39.051
Gas Natural Cantabria SDG, S.A.	22.190
Gas Navarra, S.A.	19.896
Desarrollo del Cable, S.A.	18.814
Gas Natural Comercializadora, S.A.	18.602
Gas Natural Castilla-La Mancha, S.A.	14.045
Sagane, S.A.	12.202
Altres societats	23.050
Reserves en societats consolidades per posada en equivalència	222.489
Ajustaments de consolidació	416.386
	876.256

Diferències de conversió

Corresponen a la diferència entre els actius i passius de les societats del Grup en moneda estrangera, convertits al tipus de canvi al tancament i els seus fons propis valorats al tipus de canvi històric.

Les diferències per la conversió dels estats financers de les societats en moneda estrangera del Grup al tipus de canvi vigent el 31 de desembre de 2003 són:

Societats a l'Argentina	(113.774)
Societats al Brasil	(206.119)
Societats a Mèxic	(75.380)
Societats a Colòmbia	(65.573)
Resta	(20.926)
	(481.772)

Dividends

La Junta General d'Accionistes celebrada el passat 23 de juny de 2003 va aprovar un augment del 21% en el dividend i abonar un total de 0,40 euros per acció amb càrrec als resultats de l'exercici 2002, dels quals 0,17 euros ja van ser pagats el 10 de gener d'aquest any i els 0,23 euros per acció restants el passat dia 1 de juliol de 2003.

El Consell d'Administració de Gas Natural SDG, S.A. el 28 de novembre de 2003 va acordar distribuir un dividend a compte dels resultats de l'exercici 2003 de 0,2125 euros bruts per acció, per un import total de 95.152 milers d'euros, pagat a partir del 12 de gener de 2004.

Gas Natural SDG, S.A. comptava a la data d'aprovació del dividend a compte, amb la liquiditat necessària per procedir al seu pagament d'acord amb els requisits dels articles 194.3 i 216 del Text Refós de la Llei de Societats Anònimes.

La proposta de distribució de resultats de l'exercici 2003 que el Consell d'Administració de Gas Natural SDG, S.A. proposarà a la Junta General d'Accionistes per a la seva aprovació, és la següent:

Base de repartiment

Pèrdues i guanys	385.982

Distribució

A reserva voluntària	117.316
A dividend	268.666

Nota 11. Socis externs

El moviment d'aquest capítol en l'exercici ha estat el següent:

Saldo l'1 de gener de 2003	201.006

Augments per:

Participació resultats de l'exercici	44.025
Ajustaments per inflació i altres	8.181
Aportacions de fons	339

Disminucions per:

Variacions de participacions i perímetre de consolidació	(5.519)
Diferències de conversió	(27.137)
Distribució resultat 2002	(9.069)

Saldo el 31 de desembre de 2003

211.826

Els augments s'han originat bàsicament per la participació en els resultats de l'exercici de les societats del Grup a l'Argentina i d'Europe Maghreb Pipeline Ltd. (EMPL).

Les disminucions mostren l'impacte de les diferències de conversió negatives, originades bàsicament per la depreciació del dòlar, del pes colombià i del pes mexicà.

El saldo de Socis externs el 31 de desembre de 2003 per societats és el següent:

	Participacions en capital i reserves	Participacions en resultats	Total
Europe Maghreb Pipeline Ltd	24.774	16.307	41.081
Gas Galicia, SDG, S.A.	13.634	680	14.314
Gas Natural Castilla y León, S.A.	7.874	1.289	9.163
Subgrup Argentina	4.635	16.746	21.381
Subgrup Colòmbia	70.222	8.109	78.331
Subgrup Mèxic	31.756	(1.687)	30.069
Resta	14.906	2.581	17.487
	167.801	44.025	211.826

Nota 12. Ingressos a distribuir en diferents exercicis

El moviment en l'exercici ha estat el següent:

	Saldo l'1.1.03	Augments	Disminucions	Diferències de conversió	Àmbit de consolidació	Saldo el 31.12.03
Subvencions de capital	51.682	3.754	(2.109)	-	536	53.863
Actius rebuts sense contraprestació	34.311	-	(2.429)	(1.470)	-	30.412
Ingressos per contraprestació de noves preses i ramals	71.825	35.580	(7.722)	(3.550)	16.704	112.837
Ingressos per desplaçament de xarxa a càrrec de tercers	58.421	13.445	(4.005)	(99)	-	67.762
Altres ingressos	54.563	4.160	(4.658)	(87)	(21.353)	32.625
	270.802	56.939	(20.923)	(5.206)	(4.113)	297.499

L'increment d'Ingressos a distribuir en diferents exercicis en l'exercici està ocasionat bàsicament per l'augment dels ingressos per contraprestació de noves preses i ramals. En Altres Ingressos s'inclou la contraprestació de l'atorgament del dret de preferència que s'esmenta a la Nota 5.

Nota 13. Provisions per a riscos i despeses

El saldo de la provisió per a pensions el 31 de desembre de 2003 i el seu moviment en l'exercici són els següents:

Saldo l'1 de gener de 2003	7.625
Dotacions	297
Pagaments i compromisos de pagaments	(7.922)
Saldo el 31 de desembre de 2003	-

Els Pagaments i compromisos de pagaments corresponen als realitzats en l'exercici per exteriorització dels compromisos sobre les pensions del personal actiu i als compromisos materialitzats i que s'han classificat en Creditors a llarg termini del balanç consolidat.

El saldo d'Altres provisions el 31 de desembre de 2003 correspon bàsicament a les provisions constituïdes per a responsabilitats probables relatives a contingències identificades.

El moviment d'Altres provisions durant l'exercici ha estat el següent:

Saldo l'1 de gener de 2003	268.735
Dotacions	33.928
Aplicació i cancel·lacions	(71.700)
Saldo el 31 de desembre de 2003	230.963

A l'apartat Dotacions s'inclouen, bàsicament, les provisions en l'àmbit de recursos humans.

A la partida Aplicació i cancel·lacions destaca l'aplicació a la seva finalitat de les provisions constituïdes per diferències de preus de gas natural.

Nota 14. Creditors a llarg termini**Préstecs i deute financer**

El detall dels préstecs i deutes financers a curt i llarg termini el 31 de desembre de 2003 és el següent:

	Llarg Termini	Curt Termini	Total
Emissions d'obligacions i altres valors negociables			
Principal en euros	525.000	–	525.000
Principal en altres divises	24.836	1.230	26.066
Interessos acreditats	–	28.851	28.851
Deutes amb entitats de crèdit			
Deute en euros	252.546	171.254	423.800
Deute en dòlars USA	966.983	71.357	1.038.340
Deute en altres divises	164.086	257.306	421.392
Altres deutes financers			
Deute en euros	2.256	5.113	7.369
Deute en dòlars USA	–	335	335
Deute en altres divises	366	54	420
	1.936.073	535.500	2.471.573

Les Emissions d'obligacions i altres valors negociables corresponen bàsicament al deute emès per Gas Natural Finance B.V. mitjançant els programes Euro Medium Term Notes i garantit per Gas Natural SDG, S.A.

El desglossament per monedes del deute financer el 31 de desembre de 2003 i el seu pes relatiu sobre el total són els següents:

		%
Euros	985.020	39,8
USD estadounidenses	895.705	36,2
USD estadounidenses – Argentina	142.971	5,8
Pesos mexicans	319.066	13,0
Resta	128.811	5,2
Total deute financer	2.471.573	100,0

El deute financer anomenat en dòlars USA, sense tenir en compte el de l'Argentina, correspon fonamentalment a Europe Maghreb Pipeline Ltd. (EMPL), societat que gestiona el gasoducte Magrib-Europa, i a Ecoeléctrica L.P. Ltd, les magnituds econòmiques dels quals es formulen també en aquesta divisa.

A l'actualitat la qualificació creditícia de Gas Natural SDG, S.A. és la següent:

	LI/t	C/t	Perspectiva
Moody's	A2	P-1	Estable
Standard & Poor's	A+	A-1	Estable
Fitch	A+	F1	Estable

El finançament del Grup es reparteix en un 60,2% al tipus fix i un 39,8% al tipus variable. Els tipus variables han estat assenyalats mitjançant l'adició d'un diferencial als tipus de referència (LIBOR o EURIBOR, bàsicament). El tipus d'interès mitjà net del Grup ha assolit el 5,7%.

A la data de tancament de l'exercici, el Grup tenia crèdits no disposats concedits per entitats financeres per un import de 485.605 milers d'euros.

Els períodes d'amortització del deute financer a llarg termini són els següents:

Any 2005	364.473
Any 2006	132.900
Any 2007	254.900
Any 2008	135.600
Any 2009	200.100
Més de 5 anys	848.100
	1.936.073

Altres creditors

S'inclouen en aquest epígraf 714.526 milers d'euros corresponents al finançament de dos vaixells criogènics adquirits en règim d'arrendament financer. Així mateix s'inclou el saldo d'Administracions Públiques a llarg termini per un import de 80.486 milers d'euros, 72.745 dels quals corresponen a impostos diferits a llarg termini per l'alienació parcial de la participació a Enagás, S.A. (vegeu Nota 15).

Nota 15. Situació fiscal

El Grup Fiscal representat per Gas Natural SDG, S.A. com a societat dominant, tributa des de l'any 1993 en Règim de Declaració Consolidada d'acord amb el Règim Especial de Grups de Societats regulat per la Llei 4/1995, fet que implica la determinació de forma conjunta del resultat fiscal del Grup i les deduccions i bonificacions a la quota.

El 31 de desembre de 2003, el Grup Consolidat Fiscal el constitueixen a més de Gas Natural SDG, S.A. les societats següents: Gas Natural Castilla y León, S.A., Gas Natural Cegás, S.A., Gas Natural Castilla La Mancha, S.A., Compañía Auxiliar de Industrias Varias, S.A., Gas Natural Informática, S.A., Equipos y Servicios, S.A., Gas Natural Servicios SDG, S.A., Gas Natural Andalucía, S.A., Gas Natural Internacional SDG, S.A., Holding Gas Natural, S.A., La Propagadora del Gas, S.A., La Energía, S.A., Sagane, S.A., Gas Natural Cantabria SDG, S.A., Gas Natural Murcia SDG, S.A., Gas Natural Latinoamericana, S.A., Desarrollo del Cable, S.A., Gas Natural Electricidad, S.A., Gas Natural Comercializadora, S.A., Gas Natural Aprovisionamientos, S.A., Gas Natural Trading SDG, S.A., Gas Navarra, S.A., Gas Natural Rioja S.A., Gas Natural Distribución Eléctrica, S.A., Gas Natural Soluciones, S.L., Invergas Puerto Rico, S.A., Lauroste 98 S.L., Sabinelly 2000, S.L., i Sociedad de Tratamiento Hornillos, S.L.

La resta de les societats incloses en el perímetre de consolidació tributen individualment.

L'Impost sobre Societats es calcula a partir del resultat econòmic o comptable, obtingut per l'aplicació de principis de comptabilitat generalment acceptats, que no necessàriament ha de coincidir amb el resultat fiscal, entenent aquest com la base imposable de l'impost.

La conciliació de la diferència existent entre el resultat comptable de l'exercici amb la base imposable és la següent:

Resultat comptable consolidat abans d'impostos	790.013
Diferències permanents:	(158.928)
De les societats individuals	(130.676)
Dels ajustaments de consolidació	(28.252)
Diferències temporals:	(49.020)
Provisions	(25.242)
Altres conceptes	(23.778)
Base Imposable	582.065
Compensació bases negatives d'exercicis anteriors	(21.425)
Base Imposable	560.640

Les diferències permanents de les societats individuals inclouen com a partida més significativa la plusvàlua obtinguda en les alienacions del 2,26% d'Enagás, S.A.

D'acord amb allò que disposa la Disposició Addicional 14a de la Llei 43/1995 de 27 de desembre de l'Impost sobre Societats, en la redacció donada per la Llei 24/2001 de 27 de desembre, no es van integrar a la base imposable de l'Impost sobre Societats els beneficis obtinguts en l'exercici 2002 com a conseqüència de l'Oferta Pública d'Accions de Enagás, S.A. i els beneficis obtinguts en les vendes realitzades en l'exercici 2003, pendents d'integrar fins que no es transmetin o es donin de baixa en el balanç els béns i drets en els que s'ha reinvertit l'import de 955.957 milers d'euros obtingut en la venda. El 31 de desembre de 2003 s'han reinvertit 290.903 milers d'euros en elements d'infraestructura de transport secundari i distribució de gas natural a Espanya, acabat el termini de reinversió en l'exercici 2005.

Queden pendents d'integrar a la base imposable de l'Impost sobre Societats les rendes obtingudes en l'alienació de diversos elements patrimonials transmesos en l'exercici 2001 per un total de 15.862 milers d'euros, en estar acollits a allò que disposa la Disposició Transitòria 3a de la Llei 24/2001. El 31 de desembre de 2003 està pendent de reinvertir l'import de 34.787 milers d'euros acabant el seu termini en l'exercici 2004.

Les diferències permanents de consolidació corresponen a l'amortització de fons de comerç no deduïbles fiscalment, a la retrocessió de provisions no deduïbles i als ajustaments de consolidació d'operacions d'alienació de participacions anteriorment comentades.

Les deduccions a la quota aplicades en l'exercici 2003 han assolit els 17.275 milers d'euros i les retencions i ingressos a compte a 116.064 milers d'euros.

El tipus efectiu de gravamen al tancament de l'exercici ha estat del 22,5%. Aquesta millora ha estat possible per l'aplicació del règim fiscal previst a la disposició addicional 14a de la Llei 43/1995 de 27 de desembre de l'Impost sobre Societats, per a les transmissions d'actius realitzades en compliment de disposicions amb rang de Llei, als resultats de societats posades en equivalència per no afectar el càlcul de la despesa per l'Impost sobre Societats, a l'aplicació de crèdits fiscals pendents de compensar com a resultats positius i a les provisions per depreciació de cartera, recollides a les societats tenidores, motivades per diferències de tipus de canvi.

L'import i les variacions experimentades en els Impostos anticipats i diferits són:

	Saldo l'1.1.03	Variació	Saldo el 31.12.03
Impostos anticipats per:			
Provisió per a pensions	42.649	(6.226)	36.423
Altres provisions per a riscos i despeses	31.636	(3.076)	28.560
Diferències de canvi i altres Argentina	49.992	(16.117)	33.875
Altres conceptes	25.549	17.387	42.936
	149.826	(8.032)	141.794
Impostos diferits per:			
Llibertat d'amortització	15.071	988	16.059
Alienació d'immobilitzacions financeres	83.211	(10.466)	72.745
Alienació d'immobilitzat material	2.856	(1)	2.855
Altres conceptes	14.694	8.877	23.571
	115.832	(602)	115.230
Societats no residents a Espanya: 278.223			
Brasil		23.725	
Mèxic		59.106	
Puerto Rico		195.392	
Societats residents a Espanya 7.568			
			285.791

El 31 de desembre de 2003 hi ha crèdits fiscals per pèrdues i deduccions, no comptabilitzats i que no es podran compensar amb bases imposables positives dels propers exercicis, d'acord amb el detall següent:

L'any 2004 prescriu el dret de compensació per 30.192 milers d'euros, corresponents a les pèrdues de l'exercici 1998 de Mèxic.

Continuen en aquests exercicis les actuacions inspectores al Grup Consolidat Fiscal de Gas Natural relatives a l'impost sobre Societats per al període 1995 a 1998 i a l'Impost sobre el valor Afegit i Retencions de Rendiment del Treball i Capital Mobiliari per al període agost de 1997 a desembre de 2000. La resta d'impostos estan oberts a inspecció tributària pel període legalment no prescrit.

Nota 16. Ingressos i despeses

Els comptes analítics de pèrdues i guanys consolidats comparatius del Grup, corresponents als exercicis 2002, 2002-e (que consolida el Grup Enagás per posada en equivalència, elimina la plusvàlua neta de provisions i despeses de l'alienació el 59,1%, així com l'efecte financer de l'esmentada venda) i 2003 són els següents:

	2003	2002-e	2002
+ Import net de la xifra de negoci	5.628.043	5.100.862	5.267.889
+ Altres ingressos	84.766	102.237	87.936
= Valor total de la producció	5.712.809	5.203.099	5.355.825
- Compres netes	(3.771.091)	(3.292.099)	(3.239.341)
- Despeses externes i d'explotació	(512.351)	(488.430)	(504.748)
= Valor afegit ajustat	1.429.367	1.422.570	1.611.736
- Despeses de personal	(227.706)	(221.453)	(245.757)
= Resultat brut d'explotació (Ebitda)	1.201.661	1.201.177	1.365.979
- Dotació amortitzacions d'immobilitzat	(380.246)	(363.068)	(424.680)
- Variació provisions de circulat	(22.383)	(34.572)	(34.572)
= Resultat net d'explotació (Ebit)	799.032	803.477	906.727
= Resultat financer	(57.716)	(172.690)	(207.831)
+/- Resultat societats posades en equivalència	61.088	61.740	31.399
- Amortització del fons de comerç de consolidació	(5.253)	(84.344)	(84.344)
= Resultat activitats ordinàries	797.151	608.183	645.951
+/- Resultats procedents de l'immobilitzat	29.658	123.083	525.134
+/- Altres resultats extraordinaris	(36.796)	(89.749)	(160.104)
= Resultat consolidat abans d'impostos	790.013	641.517	1.010.981
- Impost sobre societats	(177.532)	(133.086)	(212.897)
- Resultat atribuït a socis externs	(44.025)	7.781	7.781
= Resultat de l'exercici atribuït a la societat dominant	568.456	516.212	805.865

Import net de la xifra de negocis

La composició de l'import net de la xifra de negoci és la següent:

	2003
Vendes de gas natural	4.184.659
Vendes d'energia elèctrica	269.863
Altres vendes	216.645
Servei d'accés de tercers a les xarxes d'energia	796.317
Servei de lloguer d'instal·lacions	89.429
Altres serveis	71.130
	5.628.043

Personal

El nombre mitjà d'empleats del Grup durant l'exercici, distribuït per categories, és el següent:

	Espanya	Exterior	Total
Direcció	233	115	348
Personal tècnic	1.935	1.508	3.443
Personal administratiu i comercial	733	579	1.312
Professional d'ofici i personal auxiliar	518	510	1.028
	3.419	2.712	6.131

Altres despeses d'explotació

La composició d'aquest epígraf correspon bàsicament als costos d'estructura, els principals components del qual són: reparacions i conservació, costos informàtics, publicitat, serveis exteriors, arrendaments i tributs.

Resultats extraordinaris

Els resultats extraordinaris positius corresponen bàsicament a les plusvàlues generades per l'alienació d'immobilitzat material i financer, a l'adequació del fons d'amortització de societats amb pèrdues de drets forals i a l'aplicació i/o a la reversió de Provisions per a riscos i despeses.

Els resultats extraordinaris negatius corresponen bàsicament a les dotacions a Provisions per a riscos i despeses, a les despeses incorregudes en el procés de l'Oferta Pública d'Adquisició d'Accions sobre Iberdrola, fonamentalment derivats del cost financer de la facilitat creditícia i la corresponent garantia bancària, i a altres despeses d'exercicis anteriors.

Aportació de les societats del Grup als resultats consolidats

La seva composició és la següent:

	Aportació de les societats als resultats	Resultat de l'exercici atribuït a socis externs
Gas Natural SDG, S.A.	388.161	-
Europe Maghreb Pipeline, Ltd.	43.209	16.307
Gas Natural Comercializadora, S.A.	24.595	-
Sagane, S.A.	17.230	-
Gas Natural BAN S.A.	16.822	16.552
Gas Natural Castilla y León, S.A.	11.599	1.289
Desarrollo del Cable, S.A.	7.826	-
Resta	59.014	9.877
	568.456	44.025

Transaccions en moneda estrangera

Les transaccions en moneda estrangera en l'exercici 2003, han estat les següents:

	Espanya	Exterior	Total
Compres	2.226.755	493.360	2.720.115
Vendes	995.006	780.086	1.775.092
Altres transaccions	(26.054)	(56.638)	(82.692)
	3.195.707	1.216.808	4.412.515

Nota 17. Informació per activitats

Import net de la xifra de negoci

La composició d'aquest epígraf per activitats és la següent:

	2003
Distribució de gas	1.934.714
Comercialització	1.808.196
Generació i <i>trading</i> d'electricitat	190.521
<i>Trading</i> i transport de gas	2.213.245
Amèrica	780.087
Altres activitats	149.309
Ajustaments de consolidació	(1.448.029)
	5.628.043

Resultat d'explotació

Els criteris aplicats per a l'assignació d'imports a les activitats en aquests epígrafs han estat els següents:

- Assignació del marge de les operacions intra-grup en funció del destí final de les vendes per mercats.
- Assignació directa d'ingressos i despeses de qualsevol naturalesa que es corresponguin de forma exclusiva i directa amb les activitats.
- Assignació de les despeses i ingressos corporatius en funció de la seva utilització per cada activitat.

Resultat brut d'explotació (Ebitda)

El Resultat brut d'explotació de l'exercici 2003 per activitats és el següent:

	2003
Distribució de gas	659.933
Comercialització	24.095
Generació i <i>trading</i> d'electricitat	52.998
<i>Trading</i> i transport de gas	272.429
Amèrica	160.319
Altres activitats	31.887
	1.201.661

Resultat net d'explotació (Ebit)

El Resultat net d'explotació per activitats de l'exercici 2003, és el següent:

	2003
Distribució de gas	425.174
Comercialització	18.969
Generació i <i>trading</i> d'electricitat	36.975
<i>Trading</i> i transport de gas	235.950
Amèrica	92.807
Altres activitats	(10.843)
	799.032

Inversions materials

El detall per activitats de les inversions materials és el següent:

	2003
Distribució de gas	375.599
Comercialització	9.117
Generació i <i>trading</i> d'electricitat	231.422
<i>Trading</i> i transport de gas	30.200
Amèrica	119.172
Altres activitats	12.759
	778.269

Immobilitzat material i immaterial net

L'immobilitzat material i immaterial net s'ha incrementat en 909.285 milers d'euros en l'exercici 2003 i assoleix la xifra de 6.306.378 milers d'euros el 31 de desembre de 2003, el seu desglossament per activitats és el següent:

	2003	%
Distribució de gas	3.239.246	51,4
Comercialització	48.824	0,8
Generació i <i>trading</i> d'electricitat	773.057	12,2
<i>Trading</i> i transport de gas	880.650	14,0
Amèrica	1.205.793	19,1
Resta	158.808	2,5
	6.306.378	100,0

L'activitat de distribució de gas representa el 51% dels actius materials i immaterials del Grup, mentre que l'activitat de generació i *trading* d'electricitat assoleix el 12% del total, enfront d'un 9% l'any 2002.

El conjunt dels actius materials i immaterials a Amèrica representa el 19% del total del Grup.

De l'immobilitzat material i immaterial d'Amèrica el 35% correspon a Mèxic, el 20% a Puerto Rico, el 19% al Brasil, el 14% a l'Argentina i la resta del 12% a Colòmbia.

Nota 18. Medi Ambient

Durant l'exercici 2003 el Grup ha continuat realitzant actuacions encaminades a la minimització de l'impacte mediambiental, entre les quals cal destacar la renovació de xarxes i preses i el manteniment de la certificació de la Gestió Mediambiental segons la Norma ISO 14001 per AENOR.

Totes aquestes actuacions mediambientals realitzades en l'exercici 2003 han assolit unes inversions totals de 24.795 milers d'euros, xifra que representa unes inversions i amortitzacions acumulades incloses en l'actiu del balanç de situació de 224.451 i 33.721 milers d'euros, respectivament.

De forma addicional, i amb la col·laboració de la Fundació Gas Natural, s'han realitzat activitats de patrocini, formació i divulgació mediambiental.

Les possibles contingències, indemnitzacions i altres riscos de caràcter mediambiental en els que pogués incórrer el Grup estan adequadament coberts amb les pòlisses d'assegurança de responsabilitat civil que té subscrites.

El Grup no ha percebut cap subvenció ni ingrés com a conseqüència d'activitats relacionades amb el medi ambient.

Nota 19. Remuneració dels membres del Consell d'Administració

Durant l'exercici 2003, l'import acreditat pels membres del Consell d'Administració de Gas Natural sdc en funcions al tancament de l'exercici va assolir els 2.003 milers d'euros, quantitats que comprenen tant les atribuïdes per la seva pertinença al Consell d'Administració i a les diferents comissions seves, com les corresponents, si s'escau, a les relacions de tipus laboral o responsabilitats directes que poguessin tenir a diferents nivells executius.

Els imports acreditats en l'exercici 2003 de retribucions per la seva pertinença al Consell d'Administració, Comissió Executiva i altres Comissions, que van percebre individualment els membres del Consell d'Administració en funcions el 31 de desembre de 2003, van ser els següents:

	Càrrec	Període	Retribucions			Total
			Consell	Comissió Executiva	Altres comissions	
Antoni Brufau i Niubó	President	01.01.03 a 31.12.03	150	150	10	310
Enrique Locutura Rupérez	Conseller delegat	23.06.03 a 31.12.03	45	45	-	90
Ramón Blanco Balín	Vocal	01.01.03 a 31.12.03	100	100	10	210
Santiago Cobo Cobo	Vocal	01.01.03 a 31.12.03	73	73	-	146
Salvador Gabarró Serra	Vocal	23.06.03 a 31.12.03	45	45	2	92
Carlos Losada Marrodán	Vocal	01.01.03 a 31.12.03	73	73	-	146
Fernando Ramírez Mazarredo	Vocal	23.06.03 a 31.12.03	45	45	3	93
Miguel Ángel Remón Gil	Vocal	01.01.03 a 31.12.03	100	100	12	212
Enrique Alcántara-García Irazoqui	Vocal	01.01.03 a 31.12.03	100	-	10	110
Narcís Barceló Estrany	Vocal	23.06.03 a 31.12.03	45	-	-	45
Caixa de Catalunya	Vocal	23.06.03 a 31.12.03	45	-	-	45
José M ^a Goya Laza	Vocal	23.06.03 a 31.12.03	45	-	-	45
Emiliano López Atxurra	Vocal	23.06.03 a 31.12.03	45	-	-	45
Leopoldo Rodés Castañé	Vocal	23.06.03 a 31.12.03	45	-	-	45
Juan Sancho Rof	Vocal	30.07.03 a 31.12.03	36	-	-	36
José Vilarasau Salat	Vocal	31.10.03 a 31.12.03	18	-	-	18
Gregorio Villalabeitia Galarraga	Vocal	01.01.03 a 31.12.03	100	-	10	110
			1.110	631	57	1.798

Així mateix, i per idèntics conceptes, en l'exercici 2003 es van acreditar 699 milers d'euros a membres del Consell d'Administració de Gas Natural sdc, s.a. que no formaven part seva el 31 de desembre de 2003.

D'altra banda, Administradors de la societat dominant van percebre 121 milers d'euros per ser membres del consell d'administració d'empreses associades.

Els membres del Consell d'Administració de la societat dominant en funcions el 31 de desembre de 2003 no van percebre cap import per préstecs i pensions i no hi ha cap obligació en matèria d'assegurança de vida.

D'acord amb allò que disposa la Llei 26/2003 de 17 de juliol, incloem tot seguit les comunicacions dels Administradors en relació amb les participacions que tenen en societats amb el mateix, anàleg o complementari gènere d'activitat que el Grup Gas Natural el 31 de desembre de 2003, així com els càrrecs o les funcions que hi exerceixen, sense tenir en compte els càrrecs en societats del Grup Gas Natural:

Administradors i càrrec en altres societats amb anàloga o complementària activitat	Càrrec a Gas Natural SDG, S.A.	Nombre d'accions i percentatge a:				
		Enagás	Repsol YPF	Endesa	Iberdrola	Suez
Antoni Brufau i Niubó Vocal Consell Administració d'Enagás, S.A. i President de la Comissió de Nomenaments i Retribucions Vocal Consell d'Administració de Repsol YPF, S.A. i Vocal de la Comissió d'Auditoria i Control Vocal Consell Administració de Suez, S.A. i Membre de la Comissió d'Auditoria	President	-	3.950 (0,000)	7.040 (0,001)	-	2.000 (0,000)
Enrique Locutura Rupérez	Conseller delegat	-	3.719 (0,000)	306 (0,000)	-	-
Ramón Blanco Balín Conseller Delegat de Repsol YPF, S.A. Vocal Consell Administració d'Enagás, S.A.	Vocal	-	22.955 (0,002)	7.279 (0,001)	7.265 (0,001)	-
Santiago Cobo Cobo	Vocal	-	-	-	-	-
Salvador Gabarró Serra	Vocal	-	-	-	10.350 (0,001)	-
Carlos Losada Marrodán	Vocal	-	-	-	-	-
Fernando Ramírez Mazarredo	Vocal	-	-	-	-	-
Miguel Ángel Remón Gil Vice-president Executiu d'Exploració i Producció a Repsol YPF, S.A.	Vocal	22.654 (0,009)	-	-	-	-
Enrique Alcántara-García Irazoqui	Vocal	-	-	11.725 (0,001)	-	-
Narcís Barceló Estrany	Vocal	-	-	-	-	-
Caixa de Catalunya	Vocal	-	-	-	-	-
José M ^a Goya Laza	Vocal	-	-	-	-	-
Emiliano López Atxurra	Vocal	-	-	-	-	-
Leopoldo Rodés Castañé	Vocal	-	-	-	-	-
Juan Sancho Rof	Vocal	3.751 (0,002)	12.263 (0,001)	-	-	-
José Vilarasau Salat	Vocal	-	3 (0,000)	-	-	-
Gregorio Villalabeitia Galarraga Vocal Consell d'Administració de Repsol YPF, S.A.	Vocal	-	10 (0,000)	-	-	-

Nota 20. Operacions amb persones vinculades

D'acord amb allò que disposa l'article 37 de la Llei 44/2002 de Mesures de Reforma del Sistema Financer, especifiquem tot seguit les relacions contractuals i financeres realitzades en l'exercici 2003 entre el Grup Gas Natural i les persones físiques o jurídiques que hi estan vinculades.

S'entén com a persones vinculades les següents:

- Els accionistes significatius de Gas Natural SDG, S.A., entenent com a tals els que tenen participacions iguals o superiors al 5%.
- Els accionistes que, sense ser significatius, hagin exercit la facultat de proposar algun membre del Consell d'Administració de Gas Natural SDG, S.A.
- Qualsevol altres persones que compleixin les condicions o requisits que legalment o reglamentària s'estableixin per ser considerades com a part vinculada.

Atenent aquesta definició, les persones vinculades del Grup Gas Natural són Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona ("la Caixa"), Repsol YPF, Holding de Infraestructuras y Servicios Urbanos (Hisusa) i Caixa d'Estalvis de Catalunya.

Transaccions amb el Grup "la Caixa"

Participa en diferents préstecs sindicats per 148.630 milers d'euros i 61.040 milers de dòlars USA, amb venciments entre 2004 i 2009 i amb un acreditament d'interessos per un import de 8.909 milers d'euros.

El novembre de 2003 es va cancel·lar un préstec per 18.705 milers de dòlars USA amb un acreditament d'interessos de 234 milers d'euros.

Hi ha pòlisses de crèdit no disposades per un import de 90.200 milers d'euros.

Al tancament de l'exercici els avals atorgats atenyen els 104.417 milers d'euros sobre un límit de 123.834 milers d'euros.

Les cobertures existents de tipus de canvi per pagaments futurs en divises el 31 de desembre de 2003 atenyen els 210.520 milers d'euros.

Els comptes bancaris i inversions financeres temporals a la fi del període atenyen els 135.725 milers d'euros. Els interessos acreditats per aquest concepte l'any 2003 són 3.000 milers d'euros.

Els interessos per avals i garanties, així com altres serveis prestats per les empreses del Grup "la Caixa", atenyen els 42.653 milers d'euros i la facturació per serveis del Grup Gas Natural és de 4.860 milers d'euros.

Dividends pagats en l'exercici per 51.311 milers d'euros.

Invercaixa Valores és *dealer* del programa EMTN (Euro Medium Term Note).

Transaccions amb el Grup Repsol YPF

Compra de gas natural, gas natural líquid, materials i serveis diversos per un import de 83.572 milers d'euros.

Compra dels drets i obligacions en el projecte de desenvolupament d'una central de cicle combinat a Cartagena (Múrcia) per valor de 10.182 milers d'euros que inclou un terreny de 125.026 m².

Acord de subministrament de gas natural per part de Repsol YPF d'un volum de 2,1 Bcm anuals fins a l'any 2023.

Acord per al subministrament conjunt de GNL a l'illa de Puerto Rico en relació amb el contracte de regasificació en exclusiva a les instal·lacions d'Ecoelétrica L.P. Ltd. propietat del Grup Gas Natural.

Repsol YPF té l'opció d'exercir el dret de preferència de subministrament de gas natural al Brasil, amb un compromís de pagament de 30,0 milions de dòlars USA.

Vendes de gas natural, gas líquid, electricitat i serveis diversos per 226.376 milers d'euros.

El novembre de 2003 s'ha cancel·lat un préstec de Repsol YPF per 18.705 milers de dòlars USA amb un acreditament d'interessos de 223 milers d'euros.

Dividends pagats en l'exercici per 47.011 milers d'euros.

Transaccions amb Caixa de Catalunya

Participa amb 930 milers d'euros en préstecs sindicats.

Els imports en comptes bancaris d'aquesta entitat al tancament de l'exercici assolia els 1.538 milers d'euros.

Avals atorgats per 1.286 milers d'euros, total del límit concedit.

Les comissions i interessos acreditats l'any 2003 per 267 milers d'euros.

Dividends pagats en l'exercici per 3.117 milers d'euros.

Transaccions amb Holding de Infraestructuras y Servicios Urbanos (Hisusa)

Dividends pagats en l'exercici per 8.956 milers d'euros.

No manté operacions amb empreses del Grup Gas Natural.

Nota 21. Més informació

Avals

El 31 de desembre de 2003 Gas Natural SDG, s.A. ha atorgat avals a societats del Grup per un import de 899.597 milers d'euros. Així mateix ha sol·licitat avals a entitats financeres per un import de 251.750 milers d'euros per litigis en curs i tràfic comercial de les societats del Grup.

Operacions de cobertura sobre tipus de canvi

Com a instrument de cobertura d'algunes transaccions de compra de gas denominades en moneda estrangera, el Grup ha contractat assegurances de canvi per un import total de 482 milions de dòlars USA amb venciment en l'exercici 2004.

Així mateix ha contractat cobertures per als ingressos derivats dels contractes d'arrendament a tercers essent el seu valor nominal de 54 milions de dòlars USA.

Al tancament de l'exercici els saldos s'ajusten al tipus de canvi assegurat.

Operacions de cobertura sobre tipus d'interès

El Grup té contractats el 31 de desembre de 2003 les operacions de permuta financera de tipus d'interès següents:

	Nocional contractat	Venciment
De variable a variable	120 milions d'euros	2007
De variable a fix	225 milions de dòlars USA	2017
De variable a fix	1.000 milions de pesos mexicans	2004

Les despeses financeres acreditades per aquestes operacions es comptabilitzen al compte de pèrdues i guanys consolidat d'acord amb les liquidacions del *swap*.

Operacions de cobertura sobre el preu de la primera matèria

El Grup té contractada una cobertura del preu de venda de gas per un volum de 7.690 GWh i amb un venciment entre 2004 i 2006.

També té contractada una cobertura de risc en el preu de compra de gas natural, indexat al dòlar USA, per un total de 387,8 milions d'euros, amb venciment en el primer semestre de 2004.

Les liquidacions d'aquests contractes es registren comptablement al compte de pèrdues i guanys d'acord amb les operacions realment acreditades.

Derivats de crèdit i de tipus de canvi

El Grup té inversions financeres temporals amb venciment en l'exercici 2004 la rendibilitat de les quals està vinculada a derivats de crèdit i de tipus de canvi euro/dòlar USA. L'import nominal d'aquests crèdits atenyen els 200 milions d'euros i 97 milions de dòlars USA.

Els ingressos financers acreditats per aquesta operació es comptabilitzen al compte de pèrdues i guanys d'acord amb els interessos acreditats.

Permutes financeres mixtes de divises i tipus d'interès (*Cross Currency and Interest Rate Swap*)

El 31 de desembre de 2003 el Grup té contractades operacions de permuta financera mixta de divises i tipus d'interès, mitjançant les quals ha transformat deutes en diferents divises en la moneda funcional de l'entitat que contracta l'operació (real brasiler) i que atenyen els 35 milions de dòlars USA amb venciment entre els exercicis 2004 i 2005.

Els interessos d'aquestes operacions es registren com a ingressos i despeses financeres al llarg de la durada dels contractes.

Incentius a mig termini

En els mesos de desembre de 2000, 2001 i 2002 la Comissió de Nomenaments i Retribucions del Consell d'Administració va aprovar sengles programes d'incentius en metàl·lic a mig termini referenciats a l'evolució del valor de l'acció de Gas Natural SDG, S.A., per a un col·lectiu d'alts directius.

Aquests incentius a mig termini estan lligats a la seva permanència en la Societat durant la seva vigència. Els beneficiaris podran exercitar l'esmentat dret sobre un nombre equivalent d'accions que prèviament se li hagin assignat, a un determinat preu de referència, durant determinades dates, fins a un terç cada any i acumulables en els anys següents per la part no exercitada.

Per fer front als possibles desemborsaments que es poguessin originar, s'han contractat opcions de compra sobre les accions de la Societat amb una entitat financera que es liquidaran al venciment i amb el mateix preu de referència.

El detall de les opcions assignades al 31 de desembre de 2003 és el següent:

	Tipus d'Operació	Nombre de Títols	Dates de venciment	Prima (milers d'euros)
Incentiu 2000	De compra	256.187	Durant 5 dies Feiners següents a l'1 de març 2002, 2003 i 2004	1.629
Incentiu 2001	De compra	255.202	Durant 5 dies Feiners següents a l'1 de març 2003, 2004 i 2005	2.015
Incentiu 2002	De compra	279.411	Durant 5 dies Feiners següents a l'1 de març 2004, 2005 i 2006	1.914

El cost d'aquestes opcions s'ha registrat a l'epígraf Despeses de personal del compte de pèrdues i guanys consolidat de cada exercici.

Altres compromisos contractuals

El 31 de desembre el Grup és titular de diversos contractes de proveïment de gas natural, en base als quals, disposa de drets de compra de gas per al període 2004-2030 per un total de 4.249.348 GWh. Tots els contractes inclouen clàusules del tipus *take or pay*. Així mateix, té contractes que inclouen compromisos en ferm de venda per al període 2004-2020 per un import de 365.383 GWh.

A més el Grup és titular de contractes de transport de gas natural, en base als quals disposa de drets de transport de gas per al període 2004-2033 per un total de 93.919 GWh, amb clàusules *ship or pay*.

Durant l'exercici 2003 el Grup ha disposat en règim de *timer charter* del lloguer, bàsicament a llarg termini, de 10 vaixells criogènics per al transport de GNL amb unes capacitats entre 25.000 m³ i 140.000 m³ i que són gestionats per Gas Natural Trading SDG, S.A. L'import del lloguer a satisfer per al conjunt d'aquests vaixells ateny, aproximadament, els 113 milions d'euros per any.

De forma addicional i en règim d'arrendament financer el Grup disposa de dos vaixells criogènics per al transport de GNL amb una capacitat de 138.000 m³.

Altres compromisos i contingències

El Grup estima que els passius no previstos el 31 de desembre de 2003 que es poguessin originar pels avals prestats, si hi fossin, no serien significatius.

En l'exercici 2003 i mitjançant operació de fusió per absorció es va procedir a la dissolució sense liquidació de les societats Lauroste 98, S.L., Sabinelly 2000, S.L., i Gas Natural Latinoamericana, S.A., traspasant els seus patrimonis, així com tots els elements que integraven els actius i passius a favor de la societat absorbent Gas Natural Internacional SDG, S.A.

La Comissió Executiva de Gas Natural SDG, S.A., va aprovar la dissolució de Compañía Auxiliar de Industrias Varias, S.A., operació que es realitzarà en l'exercici 2004.

El novembre de 2003, el Grup ha firmat amb Enron Internacional Brazil Gas Holdings LLC el contracte de compra-venda d'accions per a l'adquisició de la participació que la multinacional nord-americana té a la Companhia Distribuidora de Gas do Rio de Janeiro (CEG) i a CEG Rio.

A CEG, la participació d'Enron era del 25,39% i a CEG Rio del 33,75%, amb la qual cosa després de la materialització de l'operació el Grup Gas Natural incrementaria la seva presència fins al 54,16% i el 72%, respectivament.

L'operació de compra-venda està, no obstant, supeditada a l'aprovació definitiva de les autoritats competents.

Auditoria

Els honoraris percebuts durant l'exercici per PricewaterhouseCoopers per serveis d'auditoria i altres serveis prestats al Grup relacionats amb l'auditoria, van assolir els 920 milers d'euros.

Així mateix els honoraris percebuts durant l'exercici per altres serveis prestats al Grup per altres societats que fan servir la marca PricewaterhouseCoopers van assolir els 1.087 milers d'euros, corresponent 761 milers d'euros a assessories fiscals, 286 milers d'euros a treballs de *due diligence* per a possibles operacions d'adquisicions de societats a diferents països i 40 milers d'euros a altres conceptes.

Nota 22. Esdeveniments posteriors al tancament

El 31 de desembre de 2003 ha acabat allò que disposa l'Ordre Ministerial de 29 de juny de 2001 de subhasta del 25% del gas natural contractat amb Algèria a través del gasoducte del Magrib, i s'ha retirat la totalitat de les quantitats assignades per als diferents adjudicatàries.

Amb data 19 de gener de 2004 s'han publicat al Butlletí Oficial de l'Estat tres Ordres Ministerials per les qual s'actualitza la retribució de les activitats regulades del sector gasista per a l'any 2004 i s'estableixen uns nous peatges i cànons i tarifes per al mercat regulat. L'impacte en l'àmbit nacional del Grup Gas Natural d'aquestes mesures és:

- La retribució de distribució reconeguda per a l'any 2004 ha assolit l'import de 928 milions d'euros, xifra que representa un increment del 6% respecte a la de l'any anterior. Aquest augment obeeix al creixement previst de l'activitat del Grup per a l'any 2004, a la previsió d'IPC i IPRI realitzada pel regulador i al manteniment dels factors d'eficiència.
- La retribució estimada a percebre pel concepte de subministrament de tarifa l'any 2004 ateny els 83 milions d'euros, xifra una mica inferior a la de l'any 2003, a causa de la previsió d'un major traspàs de clients residencials al mercat liberalitzat que la captació de nous clients de tarifa.
- La retribució història del transport secundari s'ha actualitzat d'acord amb el 85% de l'IPH. De moment, i pendent de la corresponent Resolució, no s'han reconegut inversions l'any 2003 per als transportistes. Tot això porta a un increment de la retribució per aquest concepte de l'1%, assolint els 16 milions d'euros.

Així mateix, l'Ordre ECO31/2004 articula el sistema de remuneració específica en distribució per a nous municipis amb escassa rendibilitat, de forma que faci econòmicament viable el projecte.

En el mes de gener de 2004 s'ha firmat un principi d'acord amb Qatar Liquefield Gas Co. Ltd. (Qatargas) per a la compra de 2 Bcm anuals de gas natural durant 20 anys i amb inici el gener de 2005. Així mateix s'ha firmat l'ampliació fins a l'any 2012 dels dos contractes a mig termini actualment vigents i que acabaven l'any 2007 i 2009, respectivament.

En el mateix mes de gener de 2004 s'ha efectuat la compra del Grup Brancato, el primer operador de gas privat de l'illa italiana de Sicília. El Grup està format per tres distribuïdores, una comercialitzadora de gas natural i dues empreses de serveis, que són presents a 73 municipis sicilians i 3 de la regió de l'Abruzzo i que compten amb 93.000 clients, amb un creixement potencial de 50.000 nous clients en els propers 5 anys.

Aquesta operació representa l'entrada del Grup Gas Natural al mercat de distribució de gas natural d'Itàlia, on comercialitza gas natural des de l'any 2002.

Amb data 30 de gener de 2004 el Consell d'Administració de Gas Natural SDG, S.A. va aprovar l'operació d'escissió parcial de la unitat econòmica de gestió energètica de Gas Natural Servicios SDG, S.A., sent beneficiària la societat Gas Natural Soluciones, S.L. El dia 25 de febrer de 2004 s'ha aprovat el projecte d'escissió.

Amb data 24 de febrer de 2004, s'ha firmat un principi d'acord amb el Govern grec per a la compra del 35% del capital de DEPA, l'empresa pública gasista del país hel·lènic. Aquest principi d'acord ha de ser ratificat pel Govern de Grècia que sortirà de les eleccions del proper 7 de març i per part del Grup Gas Natural. Si ambdues parts no ratifiquessin aquest principi d'acord, aquest quedaria sense efecte i no implicaria cap dret ni responsabilitat per a cap de les dues parts.

El Consell d'Administració de Gas Natural SDG, S.A. el dia 27 de febrer de 2004 va aprovar l'alienació de les accions de Gas Natural Trading SDG, S.A. propietat de Gas Natural SDG, S.A. a Gas Natural Aprovevisionamientos SDG, S.A. i projecte de fusió per absorció en el que Gas Natural Aprovevisionamientos SDG, S.A. absorbeix Gas Natural Trading SDG, S.A.

Nota 23. Quadre de finançament consolidat

El quadre de finançament consolidat és el següent:

Quadre de finançament consolidat del Grup

(en milers d'euros)

Aplicacions	2003	2002
<i>Despeses d'establiment i a distribuir</i>	7.828	6.059
<i>Adquisicions d'immobilitzat:</i>	1.353.425	1.060.941
Immobilitzacions immaterials	489.856	39.307
Immobilitzacions materials	778.269	858.122
Immobilitzacions financeres	85.300	163.512
<i>Dividends:</i>	206.488	158.297
De la societat dominant	179.106	147.767
De les societats del Grup atribuït a socis externs	27.382	10.530
<i>Cancel·lació o traspàs a curt termini de deute a llarg termini</i>	251.353	545.791
<i>Cancel·lació o traspàs a curt termini d'ingressos diferits</i>	-	2.126
<i>Provisions per a riscos i despeses</i>	21.730	13.261
Total aplicacions	1.840.824	1.786.475
Excés d'origens sobre aplicacions (augment del capital circulant)	-	501.371
Orígens	2003	2002
<i>Recursos procedents de les operacions</i>	856.783	909.450
<i>Ingressos a distribuir en diferents exercicis</i>	55.295	80.150
<i>Deutes a llarg termini</i>	388.151	196.186
<i>Alienació d'immobilitzat:</i>	109.516	1.120.702
Immobilitzacions immaterials	9	164
Immobilitzacions materials	59.878	32.304
Immobilitzacions financeres	49.629	1.088.234
<i>Cancel·lació anticipada o traspàs a curt termini d'immobilitzacions financeres</i>	3.501	(18.960)
<i>Altres orígens</i>	-	318
Total orígens	1.413.246	2.287.846
Excés d'aplicacions sobre orígens (disminució del capital circulant)	427.578	-

Variació del capital circulant

	2003		2002	
	Augments	Disminucions	Augments	Disminucions
Existències	8.049	-	-	88.696
Deutors	104.585	-	457.321	
Creditors	-	208.398	-	356.487
Inversions financeres temporals	-	379.365	555.189	
Tresoreria	53.070	-	-	58.798
Ajustaments per periodificació	-	5.519	-	7.158
Total	165.704	593.282	1.012.510	511.139
Variació del capital circulant	427.578	-	-	501.371

La conciliació del resultat comptable amb els recursos procedents de les operacions és la següent:

	2003	2002
Resultat de l'exercici	612.481	798.084
Augment del resultat:		
Dotació a les amortitzacions i aplicació de les Despeses a distribuir	390.964	438.120
Diferències negatives de canvi	-	94.825
Dotació a la provisió per a riscos i despeses	35.834	88.733
Societats posades en equivalència (Dividends)	28.414	16.469
Amortització del fons de comerç de consolidació	5.253	84.344
Disminució del resultat:		
Beneficis en alienació de l'immobilitzat	(52.099)	(451.523)
Ingressos i despeses diferits	(10.723)	(88.434)
Diferències positives de canvi	(33.116)	-
Aplicació de provisions per a riscos i despeses	(59.137)	(39.794)
Societats posades en equivalència (Resultats)	(61.088)	(31.374)
Total	856.783	909.450

Annex – Societats del Grup Gas Natural que formen el perímetre de consolidació el 31 de desembre de 2003

Societat	País	Activitat
Sagane, S.A.	Espanya	Proveïment de gas
Gas Natural Aprovevisionamientos SDG, S.A.	Espanya	Proveïment de gas
Gas Natural Trading SDG, S.A.	Espanya	Proveïment de gas
Grupo Enagás	Espanya	Transport de gas
Europe Maghreb Pipeline, Ltd. (EMPL)	I. Jersey	Transport de gas
Metragaz, S.A.	Marroc	Transport de gas
Gas Natural Cegás, S.A.	Espanya	Distribució de gas
Gas Natural Andalucía, S.A.	Espanya	Distribució de gas
Gas Natural Castilla La Mancha, S.A.	Espanya	Distribució de gas
Gas Galicia SDG, S.A.	Espanya	Distribució de gas
Gas Natural Castilla y León, S.A.	Espanya	Distribució de gas
Gas Natural La Coruña, S.A.	Espanya	Distribució de gas
Gas Navarra, S.A.	Espanya	Distribució de gas
Gas Natural Rioja, S.A.	Espanya	Distribució de gas
Gas Natural Murcia SDG, S.A.	Espanya	Distribució de gas
Gas Natural Cantabria SDG, S.A.	Espanya	Distribució de gas
Gas Aragón, S.A. (1)	Espanya	Distribució de gas
Companhia Distribuidora de Gás do Rio de Janeiro S.A.	Brasil	Distribució de gas
CEG Rio, S.A.	Brasil	Distribució de gas
Gas Natural São Paulo Sul, S.A.	Brasil	Distribució de gas
Gas Natural, S.A. ESP	Colòmbia	Distribució de gas
Gases de Barrancabermeja, S.A. ESP	Colòmbia	Distribució de gas
Gas Natural del Oriente, S.A. ESP	Colòmbia	Distribució de gas
Gas Natural Cundiboyacense, S.A. ESP	Colòmbia	Distribució de gas
Comercializadora Metrogas, S.A. DE CV	Mèxic	Distribució de gas
Gas Natural Distribuzione Italia s.p.a.	Itàlia	Distribució de gas
Sociedad de Gas de Euskadi, S.A. (1)	Espanya	Transport i distribució de gas
Gas Natural BAN S.A.	Argentina	Transport i distribució de gas
Gas Natural México, S.A. DE CV	Mèxic	Transport i distribució de gas
Gas Natural Comercializadora, S.A.	Espanya	Comercialització de gas i electricitat industrial
CH4 Energía, S.A de CV.	Mèxic	Comercialització de gas i transport
Transnatural, SRL de México	Mèxic	Comercialització de gas i transport
Gas Natural Vendita Italia, SpA	Itàlia	Comercialització de gas
Natural Energy, S.A.	Argentina	Comercialització de gas
Gas Natural Servicios SDG, S.A.	Espanya	Comercialització gas i electricitat domèstic i gestió energètica
UTE Dalkia-Gas Natural Servicios	Espanya	Gestió energètica
Irada Climatización AIE	Espanya	Gestió energètica
Gas Natural Informática, S.A.	Espanya	Informàtica
Equipos y Servicios, S.A. (ESESA)	Espanya	Serveis
Compañía Auxiliar de Industrias Varias, S.A.	Espanya	Serveis
Natural Servicios, S.A.	Argentina	Serveis
Serviconfort Colombia S.A.	Colòmbia	Serveis
Gas Natural Servicios, S.A. DE CV	Mèxic	Serveis
Sistemas Administración y Servicios, S.A. de CV	Mèxic	Serveis
Energía y Confort Admón. de Personal, S.A. de CV	Mèxic	Serveis
Administradora de Servicios Energia S.A. de CV	Mèxic	Serveis
Servicios de Energia de México, S.A. de CV	Mèxic	Serveis
Serviconfort Brasil, S.A.	Brasil	Serveis
Gas Natural Soluciones, S.L.	Espanya	Serveis
Portal del Instalador, S.A.	Espanya	Serveis
Portal Gas Natural S.A.	Espanya	e – Business
Desarrollo del Cable, S.A.	Espanya	Telecomunicacions
A.I.E. Ciudad Sanitaria Vall d'Hebrón	Espanya	Cogeneració
La Energía, S.A.	Espanya	Cogeneració
Sociedad de Tratamiento Hornillos, S.L.	Espanya	Cogeneració
UTE La Energía-SPA	Espanya	Cogeneració
AECS Hospital Trias i Pujol AIE	Espanya	Cogeneració
Kromschroeder, S.A. (1)	Espanya	Comptadors
Gas Natural Electricidad SDG, S.A.	Espanya	Generació i comercialització d'electricitat
Gas Natural do Brasil S.A.	Brasil	Generació i comercialització d'electricitat
Ecoelétrica LP Ltd.	I. Bermudes	Generació d'electricitat
Gas Natural Distribución Eléctrica, S.A.	Espanya	Distribució d'energia elèctrica
Gas Natural Finance, BV	Holanda	Financera
Gas Natural International, Ltd.	Irlanda	Financera
Torre Marenostrum, S.L.	Espanya	Immobilària
La Propagadora del Gas, S.A.	Espanya	Societat de cartera
Holding Gas Natural, S.A.	Espanya	Societat de cartera
Gas Natural Internacional SDG, S.A.	Espanya	Societat de cartera
Invergas, S.A.	Argentina	Societat de cartera
Gas Natural Argentina SDG, S.A.	Argentina	Societat de cartera
Proinvergas, S.A. ESP	Colòmbia	Societat de cartera
Invergas Puerto Rico S.A.	Espanya	Societat de cartera
Buenergía Gas & Power Ltd	I. Caiman	Societat de cartera
Ecoelétrica Holdings Ltd.	I. Caiman	Societat de cartera
Ecoelétrica Ltd.	I. Caiman	Societat de cartera

(1) El resultat correspon a novembre 2003

I.G. = Integració Global; I.P. = Integració Proporcional; PE. = Posada en equivalència

Mètode de consolidació	% participació total	Patrimoni net			Dividend a compte
		Capital	Reserves	Resultat	
I.G.	100,0	94.800	11.898	25.447	(11.769)
I.G.	100,0	600	2.430	(49.439)	-
I.G.	100,0	60	6.457	72.580	-
PE.	38,6	358.101	460.886	142.019	(28.648)
I.G.	72,6	94	94.270	59.516	-
I.G.	72,3	3.441	893	660	-
I.G.	90,4	10.534	56.907	3.262	-
I.G.	100,0	12.414	22.135	8.581	-
I.G.	95,0	6.900	14.656	62	-
I.G.	62,0	32.647	2.412	1.107	-
I.G.	90,0	6.326	77.373	12.887	-
I.G.	56,4	1.800	5	(549)	-
I.G.	90,0	3.600	25.103	21.262	-
I.G.	87,5	2.700	8.727	1.838	-
I.G.	99,7	4.443	(1.177)	(854)	-
I.G.	90,5	3.160	27.758	1.367	-
PE.	35,0	5.890	15.053	6.799	-
I.P.	28,8	42.501	(30.873)	6.358	(2.666)
I.P.	38,3	6.238	(3.031)	2.768	(1.303)
I.G.	100,0	346.371	(193.051)	(10.086)	-
I.G.	59,1	23.795	109.421	13.865	-
I.G.	32,2	1.158	3.510	35	-
I.G.	32,2	7.965	22.577	4.651	-
I.G.	45,7	1.132	1.456	981	-
I.G.	86,8	84.491	(56.646)	(2.298)	-
I.G.	100,0	120	-	-	-
PE.	20,5	47.320	140.808	1.093	-
I.G.	50,4	185.853	(179.840)	35.379	-
I.G.	86,8	469.806	(236.222)	(7.278)	-
I.G.	100,0	2.400	16.803	24.595	-
I.P.	43,4	313	3	(308)	-
I.P.	43,4	5.112	(2.978)	(1.835)	-
I.G.	100,0	2.100	(69)	1.588	-
I.G.	49,9	32	(49)	365	-
I.G.	100,0	2.700	8.271	40	-
I.P.	50,0	5	(106)	(21)	-
I.G.	100,0	307	63	6	-
I.G.	100,0	19.916	4.862	(2.474)	-
I.G.	100,0	120	137	(403)	-
I.G.	100,0	302	1.705	19	-
I.G.	79,3	2.314	(1.755)	203	-
I.G.	95,0	215	42	154	-
I.G.	86,8	6.117	(4.725)	1.149	-
I.G.	87,0	12	171	4	-
I.G.	87,0	6	8	54	-
I.G.	86,8	8	(344)	18	-
I.G.	86,8	147.687	(67.177)	(2.235)	-
I.G.	100,0	1.646	(393)	188	-
I.G.	100,0	234	29	-	-
I.G.	47,4	1.286	(20)	(110)	-
I.G.	63,2	7.980	(282)	(528)	-
I.G.	100,0	21.060	18.849	7.826	-
I.G.	81,3	1.707	243	24	-
I.G.	100,0	10.654	(173)	309	-
I.G.	80,0	1.247	-	3	-
I.G.	60,0	1.076	4	180	-
I.P.	50,0	451	30	24	-
PE.	42,5	657	10.493	412	-
I.G.	100,0	60	227	(246)	-
I.G.	100,0	587	(745)	(273)	-
I.P.	47,5	31.618	(27.147)	1.864	-
I.G.	100,0	151	-	(2)	-
I.G.	100,0	20	1.690	408	-
I.G.	100,0	25.364	12.503	525	-
PE.	45,0	5.334	15.887	(97)	-
I.G.	100,0	157	823	25	-
I.G.	100,0	301	165	(1)	-
I.G.	100,0	349.500	(54.054)	(23.464)	-
I.G.	72,0	42.238	(898)	(89)	-
I.G.	72,0	104.269	(73.552)	(25)	-
I.G.	32,2	3.642	5.563	(87)	-
I.G.	100,0	60	(13)	(195)	-
I.G.	95,0	87	(78.834)	(2.043)	-
I.P.	47,5	31.618	(2.879)	-	-
I.P.	47,5	316	(29)	-	-

Informe de gestió

Informe de gestió del Grup en l'exercici 2003

Resultats

El Grup Gas Natural obté un benefici net consolidat de 568.456 milers d'euros en l'exercici 2003, amb un descens del 29% respecte al de l'any anterior. Si les xifres d'Enagás, S.A. de l'exercici 2002 es consoliden per posada en equivalència i sense tenir en compte les plusvàlues generades per la venda de la participació en aquesta companyia ni l'impacte financer de l'esmentada venda, el benefici net creix un 10%.

El Resultat brut d'explotació (Ebitda) en l'exercici 2003 ateny els 1.201.661 milers d'euros un 12% inferior al de l'any anterior, a causa fonamentalment de la no consolidació per integració global d'Enagás, S.A. en l'exercici 2003, l'aplicació fins al 18 de febrer de 2002 de l'anterior marc regulador i a la negativa evolució en l'exercici dels tipus de canvi en relació amb l'euro.

Tenint en compte aquests aspectes, així com els canvis en el perímetre de consolidació (adquisició de participacions al Brasil i Colòmbia el març de 2002 i a Puerto Rico l'octubre de 2003) i, per tant, en termes homogenis, el resultat brut d'explotació l'any 2003 creix un 13% respecte al de l'any anterior.

Els resultats de l'exercici 2003 s'han vist impulsats per l'activitat de distribució de gas, l'activitat de generació i trading d'electricitat i per la progressiva contribució de les activitats a Amèrica, malgrat la fortalesa de l'euro.

Aquests increments han compensat la menor contribució de l'activitat de trading i transport de gas, afectada per la fortalesa de l'euro respecte al dòlar.

El Resultat net d'explotació (Ebit) ha assolit els 799.032 milers d'euros, amb un descens del 12%, en línia amb l'evolució del Resultat brut d'explotació, pels motius esmentats anteriorment.

El Resultat financer net de l'exercici 2003 és de 57.716 milers d'euros un 72% millor que en l'exercici anterior, a causa de fonamentalment del diferent comportament entre períodes de les diferències de canvi a l'Argentina, a més d'un menor cost del deute per un volum d'endeutament inferior.

L'endeutament net el 31 de desembre de 2003 ateny els 1.869.123 milers d'euros, xifra que situa el ratio d'endeutament en el 29% enfront del 28% registrat al tancament de l'exercici anterior, com a conseqüència de les inversions realitzades en el període i a la consolidació per integració proporcional del deute d'Ecoelèctrica.

Inversions i cash flow

Les inversions en l'exercici 2003 atenyen els 1.361.253 milers d'euros amb un grau d'autofinançament del 63%.

El desglossament de les inversions per naturalesa és el següent:

	2003
Inversió immaterial	489.856
Inversió material	778.269
Inversió financera	85.300
Resta	7.828
	1.361.253

L'important creixement en la inversió immaterial té la causa en la comptabilització en règim d'arrendament financer de dos vaixells criogènics i a les obres d'ampliació de la capacitat del gasoducte Magrib-Europa des dels 92.500 GWh anuals a l'actualitat als 136.000 GWh anuals, amb les obres que estan d'acord amb el calendari previst.

La inversió material mostra la construcció de dos grups de generació elèctrica amb cicles combinats a Arrúbal (La Rioja), de 400 MW cada un, i l'inici de la construcció del projecte de generació elèctrica amb cicles combinats de 1.200 MW a Cartagena (Múrcia).

Els recursos procedents de les operacions s'han situar en 856.783 milers d'euros, un 6% inferior a l'exercici anterior a causa de l'esmentada no consolidació per integració global d'Enagás, S.A. En termes homogenis és un 5% superior.

Magnituds físiques

El 31 de desembre de 2003 les magnituds físiques més destacades són les següents:

El nombre de clients de gas natural era de 8.708.438 dels quals 4.482.126 es localitzaven a Espanya i la resta a Amèrica.

Els quilòmetres de xarxa de distribució de gas natural assoleix els 85.905, 34.701 km dels quals són a Espanya i 51.204 km a Amèrica.

L'energia elèctrica produïda en l'any fou de 4.528 GWh dels quals 3.964 GWh es van produir a Espanya i 564 GWh a Amèrica (Puerto Rico). L'energia generada a Espanya, mesurada en barres de central, ha representat un grau de cobertura sobre l'electricitat comercialitzada pel Grup del 122%.

Les vendes de gas natural efectuades dins de l'any han estat: per comercialització a Espanya 174.592 GWh (tarifa i lliure); per vendes al major 91.837 GWh, de les quals 44.757 GWh s'han realitzat en el mercat espanyol i 47.080 GWh en el mercat internacional; i per vendes en comercialització internacional 86.275 GWh, 83.140 GWh a Amèrica i 3.135 GWh a Itàlia.

Les vendes d'electricitat en el mercat liberalitzat espanyol han estat de 3.023 GWh, comptant amb una quota de mercat elèctric liberalitzat propera al 5%.

Esdeveniments posteriors al tancament

El 31 de desembre de 2003 ha acabat allò que disposa l'Ordre Ministerial de 29 de juny de 2001 de subhasta del 25% del gas natural contractat amb Algèria través del gasoducte del Magrib, i s'han retirat la totalitat de les quantitats assignades per als diferents adjudicataris.

Amb data 19 de gener de 2004 s'han publicat al Butlletí Oficial de l'Estat tres Ordres Ministerials per les qual s'actualitza la retribució de les activitats regulades del sector gasista per a l'any 2004 i s'estableixen uns nous preus i cànon i tarifes per al mercat regulat. L'impacte en l'àmbit nacional del Grup Gas Natural d'aquestes mesures és:

- La retribució de distribució reconeguda per a l'any 2004 ha assolit l'import de 928 milions d'euros, xifra que representa un increment del 6% respecte a la de l'any anterior. Aquest augment obeeix al creixement previst de l'activitat del Grup per a l'any 2004, a la previsió d'IPC i IPRI realitzada pel regulador i al manteniment dels factors d'eficiència.
- La retribució estimada a percebre pel concepte de subministrament de tarifa l'any 2004 ateny els 83 milions d'euros, xifra una mica inferior a la de l'any 2003, a causa de la previsió d'un major traspàs de clients residencials al mercat liberalitzat que la captació de nous clients de tarifa.
- La retribució història del transport secundari s'ha actualitzat d'acord amb el 85% de l'IPH. De moment, i pendent de la corresponent Resolució, no s'han reconegut inversions l'any 2003 per als transportistes. Tot això porta a un increment de la retribució per aquest concepte de l'1%, assolint els 16 milions d'euros.

Així mateix, l'Ordre ECO31/2004 articula el sistema de remuneració específica en distribució per a nous municipis amb escassa rendibilitat, de forma que faci econòmicament viable el projecte.

En el mes de gener de 2004 s'ha firmat un principi d'acord amb Qatar Liquefield Gas Co. Ltd. (Qatargas) per a la compra de 2 Bcm anuals de gas durant 20 anys i amb inici el gener de 2005. Així mateix s'ha firmat l'ampliació fins a l'any 2012 dels dos contractes a mig termini actualment vigents i que acabaven l'any 2007 i 2009, respectivament.

En el mateix mes de gener de 2004 s'ha efectuat la compra del Grup Brancato, el primer operador de gas privat de l'illa italiana de Sicília. El Grup està format per tres distribuïdores, una comercialitzadora de gas natural i dues empreses de serveis, que són presents a 73 municipis sicilians i tres de la regió de l'Abruzzo i que compten amb 93.000 clients, amb un creixement potencial de 50.000 nous clients en els propers cinc anys.

Aquesta operació representa l'entrada del Grup Gas Natural al mercat de distribució de gas natural d'Itàlia, on comercialitza gas natural des de l'any 2002.

Amb data 30 de gener de 2004 el Consell d'Administració de Gas Natural SDG, S.A. va aprovar l'operació d'escissió parcial de la unitat econòmica de gestió energètica de Gas Natural Servicios SDG, S.A., sent beneficiària la societat Gas Natural Soluciones, S.L. El dia 25 de febrer de 2004 s'ha aprovat el projecte d'escissió.

Amb data 24 de febrer de 2004, s'ha firmat un principi d'acord amb el Govern grec per a la compra del 35% del capital de DEPA, l'empresa pública gasista del país hel·lènic. Aquest principi d'acord ha de ser ratificat pel Govern de Grècia que sortirà de les eleccions del proper 7 de març i per part del Grup Gas Natural. Si ambdues parts no ratifiquessin aquest principi d'acord, aquest quedaria sense efecte i no implicaria cap dret ni responsabilitat per a cap de les dues parts.

El Consell d'Administració de Gas Natural SDG, S.A. el dia 27 de febrer de 2004 va aprovar l'alienació de les accions de Gas Natural Trading SDG, S.A. propietat de Gas Natural SDG, S.A. a Gas Natural Aprovevisionamientos SDG, S.A. i projecte de fusió per absorció en el que Gas Natural Aprovevisionamientos SDG, S.A. absorbeix Gas Natural Trading SDG, S.A.

Perspectives de futur

El mercat del gas natural a Espanya ha assolit la plena liberalització l'any 2003 en permetre l'accés a la lliure tria de subministrador per part de tots els clients sense límits de consum, això unit als passos fets pel mercat elèctric, fan que la competència augmenti en el sector energètic a Espanya.

Per afrontar la creixent competència derivada del nou entorn, el Grup Gas Natural es recolza en els pilars bàsics següents:

- Disposar de proveïments de gas natural a Espanya a preu competitiu, amb una adequada diversitat d'origens i amb la flexibilitat necessària per permetre disposar de capacitat d'arbitratge en els diferents mercats.
- Addicionalment, la privilegiada posició que el Grup té com a primer operador de GNL a l'Atlàntic junt amb els avantatges obtinguts del gasoducte del Magrib, que està sent ampliat en aquests moments, li permeten constituir-se en un important agent amb capacitat per arbitrar en els mercats del gas a Europa i Amèrica i en el de la generació d'electricitat a Espanya.
- En l'activitat Distribució de gas natural a Espanya en els propers quatre anys el Grup Gas Natural espera augmentar en 1,4 milions el nombre de clients, basant-se en: una millora contínua de l'eficàcia, la intensificació de la política de captació, el desenvolupament de nous mercats per aprofitar els avantatges reguladors de la retribució de les instal·lacions d'accés i l'estabilitat de mercat financer, i tot això, recolzant-se en la política de marca i en la garantia de servei que la mateixa representa per al Grup Gas Natural.
- El Grup manté la seva presència internacional i continuarà buscant noves oportunitats d'inversió a Amèrica i en altres països amb els criteris d'un desenvolupament sostenible i adequada rendibilitat. A Amèrica l'objectiu estratègic és consolidar la presència a l'Argentina, Brasil, Colòmbia i Mèxic desenvolupant els mercats actuals per assolir l'any 2007 els 5,7 milions de clients. A Puerto Rico, on s'és present des de l'any 2003 en haver adquirit la participació d'Enron a Buenergía Gas & Power Ltd, es preveu per als propers anys, desenvolupar el mercat del gas natural a la illa accedint als mercats domèstic, comercial, industrial i de generació elèctrica.

A Europa l'objectiu estratègic és consolidar la presència actual del Grup a Itàlia, on ja disposa de la comercialitzadora Gas Natural Vendita, s.p.a. i en l'exercici 2004 s'ha adquirit el Grup Brancato, primer operador de gas natural privat de l'illa italiana de Sicília. Tot això suposa un punt de partida per ampliar la presència del Grup en el mercat italià de distribució de gas natural, on es preveu comptar amb més de 300.000 clients a finals de 2004.

- L'entrada del Grup en el mercat d'electricitat es basa en l'actual dèficit de capacitat generadora que hi ha a Espanya, amb el consens existent de cobrir l'esmentat dèficit bàsicament amb plantes de generació elèctrica per cicles combinats de gas natural, primera matèria en la qual el Grup està ben situat per obtenir-la a preus competitius.

Seguint aquesta estratègia, el Grup Gas Natural va posar en funcionament el març de 2002 la primera central d'aquest tipus a Espanya, San Roque (Cadis) i en el mes de juny una altra a Sant Adrià de Besòs (Barcelona), amb 400 MW de potència instal·lats a cada una. 2.000 MW més (Arrúbal i Cartagena) avui ja estan en construcció i s'està buscant ubicació per a noves centrals, amb la qual cosa s'assolirà l'any 2007 els 4.800 MW instal·lats. Hi ha previst, igualment, desenvolupar el mercat de la comercialització d'electricitat en el que actualment el Grup és el cinquè operador, fins a arribar a una quota l'any 2007 superior al 10%.

- L'estratègia multiservei que el Grup va desenvolupant es defineix en primer terme per la vocació de comercialitzar conjuntament gas natural i electricitat. En gas, l'objectiu és aconseguir el màxim nombre de clients de més marge compatible amb el límit legal imposat del 70% del mercat; mentre que en electricitat, el creixement es farà acompanyant la comercialització a la generació pròpia. L'objectiu del Grup l'any 2007 és mantenir dos contractes de productes i serveis per client.
- Addicionalment, es van continuar desenvolupant nous productes i serveis per oferir a l'elevada cartera de clients del Grup. Entre aquests cal destacar els contractes de manteniment de la llar, les targetes de crèdit i assegurances per a la llar, i hi ha en estudi altres productes i serveis.

Amb tot això el Grup desenvoluparà una estratègia d'operador global de productes i serveis, amb una política basada en el creixement, la qualitat i la rendibilitat, de tal forma que li permeti reforçar el seu lideratge en el sector i continuar generant valor per als seus clients i els seus accionistes, en un escenari de plena liberalització del sector i convergència dels mercats energètics. Les inversions a realitzar en el període 2003-2007 assoleixen els 7.500 milions d'euros, per a les quals s'exigirà una rendibilitat superior als 350 punts bàsics al cost dels recursos.

Fruit d'aquesta estratègia i dels criteris de rendibilitat exigits i esperats per a les inversions, el Grup continuarà creixent en el seu resultat net amb una taxa mitjana anual d'un 10%.

Amb relació als seus recursos humans el Grup Gas Natural manté la seva política de fomentar el desenvolupament de les persones, amb permanents plans formatius i estimulant la comunicació interna per permetre l'òptim desenvolupament de tot el potencial professional i humà de les persones que l'integren.

El Grup continua amb el seu compromís de contribuir a la millora del medi ambient. Entre altres polítiques i actuacions prossegueix amb el desenvolupament del Sistema de Gestió mediambiental.

Activitats d'Innovació Tecnològica

En el marc de la política energètica i mediambiental de la Unió Europea i dels propis objectius del Grup Gas Natural, les activitats d'innovació tecnològica s'han centrat en el desenvolupament i l'aplicació de tecnologies orientades a la millora de l'eficiència energètica dels processos i a la protecció del medi ambient.

Una activitat a la qual s'ha dedicat una especial atenció ha estat l'aprofitament de l'energia Tèrmico-solar amb suport de gas natural per a la producció d'aigua calenta sanitària en el sector residencial. En aquesta línia de treball, s'ha elaborat un Manual amb les solucions tècniques i el disseny sistematitzat d'instal·lacions, com a suport als professionals involucrats en aquestes tasques.

En el camp de la Generació Elèctrica Distribuïda, durant l'any 2003 s'ha dut a terme a la pràctica el projecte d'instal·lació d'una micro-turbina de gas de 100 kWe en un edifici del Grup situat a Montigalà (Badalona). L'electricitat generada mitjançant la turbina es farà servir per donar servei al propi edifici, mentre que l'escalfor recuperada dels gasos d'escapament, s'emprarà per subministrar a l'hivern aigua calenta per a la calefacció del Centre d'Ensenyament Infantil i primària "Planes i Casals", situat a les seves proximitats, i a l'estiu, per a la instal·lació de refrigeració de l'edifici mitjançant una màquina d'absorció. Amb aquesta tècnica es poden assolir rendiments globals de l'ordre del 80% respecte a l'energia primària. Durant aquest any, a més, s'han iniciat nombroses anàlisis de viabilitat d'energia distribuïda.

S'ha continuat potenciant l'ús del gas natural com a combustible en automoció, assolint-se a final de 2003 un parc de més de 700 unitats, entre vehicles destinats al transport de viatgers i altres serveis urbans a diferents ciutats espanyoles. A l'abril, es va posar en servei la planta de generació d'hidrogen a partir del reformat de gas natural, per al seu subministrament a diferents autobusos –equipats amb pila de combustible–, de l'EMT de Madrid. Aquest projecte, realitzat en col·laboració amb Repsol YPF i Air Liquide, s'engloba dins dels projectes europeus anomenats CUTE (Clean Urban Transport for Europe) i CityCell, promoguts per la Unió Europea.

Dins de l'àmbit de la millora de la seguretat i amb l'objectiu de reduir el risc d'intoxicacions per monòxid de carboni quan es produeix una inadequada combustió o evacuació en calderes o escalfadors, s'ha realitzat un estudi per valorar les causes i condicions en les quals es produeixen situacions de risc en un entorn domèstic i s'ha desenvolupat un dispositiu que permeti inhibir temporalment el funcionament de l'aparell fins que se'n pugui garantir la correcta operació. Aquest dispositiu està basat en la integració del nivell de monòxid de carboni en l'ambient i l'actuació sobre la caldera o escalfador sense haver d'intervenir a l'interior de l'aparell per tal de, d'aquesta forma, facilitar i generalitzar-ne la instal·lació.

En l'àrea de distribució, prossegueix la col·laboració amb companyies gasistes europees en assaigs de canonades de plàstiques (fins a 16 bar) en substitució d'altres d'acer com a nou element en la reducció de costos de canalització. Així mateix, ha prosseguit la col·laboració en el projecte internacional d'un mesurador integrat de consums de gas en unitats d'energia mitjançant tècnica làser.

En l'àmbit internacional, el Grup continua col·laborant amb entitats com el Grup Europeu d'Investigació Gasita (GERG) i la Unió Internacional de la Indústria del Gas (IGU). En relació amb l'IGU, en el mes de juny de 2003 va tenir lloc a Tokio el 22 Congrés Mundial del Gas, on el Grup Gas Natural va presentar quatre comunicacions relacionades amb el disseny d'infraestructures per a la generació i distribució d'energia de districte, reformat en petita escala de gas natural per a la producció de H₂, millora de l'eficiència energètica de assecadors verticals per a la indústria ceràmica, i sensors integrats de CH₄ i gasos de combustió.

Accions pròpies

El 31 de desembre de 2003 cap de les societats que formen el Grup Gas Natural disposa d'accions pròpies.

Dades consolidades 1999 – 2003

Estadístiques d'exploració	108
Estadístiques financeres	109
Estadístiques borsàries	112

Estadístiques d'explotació

	1999	2000	2001	2002	2003
Vendes de gas (GWh)	228.774	262.079	276.327	312.387	352.704
<i>Comercialització a Espanya</i>	158.565	171.324	176.644	173.214	174.592
Comercialització de tarifa	158.565	158.325	111.216	88.693	63.437
Comercialització lliure	-	12.999	65.428	84.521	111.155
<i>Vendes de gas al major</i>	18.496	29.335	32.933	61.496	91.837
Espanya	15.719	18.386	20.113	42.089	44.757
Exterior	2.777	10.949	12.820	19.407	47.080
<i>Comercialització internacional</i>	51.713	61.420	66.750	77.677	86.275
Amèrica	51.713	61.420	66.750	77.506	83.140
Itàlia	-	-	-	171	3.135
Transport de gas/ATX (GWh)	56.969	69.155	90.159	126.819	148.739
Espanya ⁽¹⁾	-	-	15.422	45.298	62.377
Portugal	24.057	22.741	25.963	30.723	28.568
Amèrica	32.912	46.414	48.774	50.798	57.794
Xarxa de distribució de gas (km)	62.694	68.338	73.895	79.574	85.905
Espanya	23.831	26.259	28.829	31.648	34.701
Amèrica	38.863	42.079	45.066	47.926	51.204
Increment en clients de gas, en milers	498	679	548	567	625
Espanya	291	330	301	287	308
Amèrica	207	349	247	280	317
Clients de gas, en milers (el 31/12)	6.311	6.990	7.538	8.082	8.707
Espanya	3.278	3.609	3.910	4.174	4.482
Amèrica	3.033	3.381	3.628	3.908	4.225
Contractes per client a Espanya (el 31/12)	1,0	1,0	1,1	1,2	1,3
Empleats (el 31/12)⁽¹⁾	5.631	5.916	6.154	6.040	6.150
Vendes d'electricitat a Espanya (GWh)	-	-	809	2.571	3.023
Energia elèctrica produïda (GWh/any)	-	-	-	2.075	4.528
Espanya	-	-	-	2.075	3.964
Amèrica	-	-	-	-	564

(1) Per a una adequada comparació les magnituds corresponents a Enagás no s'hi ha inclòs.

Estadístiques financeres

Balanç consolidat resumit (en milers d'euros)

Actiu	1999	2000	2001	2002	2003
Immobilitzat	6.494.805	7.798.805	7.888.464	6.107.401	7.021.199
<i>Despeses d'establiment</i>	7.111	7.422	10.205	7.603	5.796
<i>Immobilitzat material i immaterial brut</i>	8.291.155	9.817.372	10.443.059	7.622.136	8.854.538
<i>Provisions i amortitzacions</i>	(2.162.695)	(2.574.959)	(2.906.010)	(2.225.044)	(2.548.160)
<i>Immobilitzat material i immaterial net</i>	6.128.460	7.242.413	7.537.049	5.397.092	6.306.378
<i>Immobilitzat financer</i>	359.234	548.970	341.210	702.706	709.025
Fons de comerç de consolidació	-	51.531	56.397	71.927	208.258
Despeses a distribuir en diferents exercicis	8.169	15.326	29.499	15.051	410.257
Actiu circulant	1.328.032	1.869.460	2.085.826	2.615.127	2.368.868
Total general	7.831.006	9.735.122	10.060.186	8.809.506	10.008.582
Passiu	1999	2000	2001	2002	2003
Fons propis	2.886.536	3.283.303	3.677.719	3.992.749	4.307.599
<i>Capital social</i>	447.776	447.776	447.776	447.776	447.776
<i>Reserves</i>	2.059.576	2.391.796	2.721.765	2.815.230	3.386.519
<i>Resultats</i>	426.200	497.464	570.867	805.865	568.456
<i>Dividend a compte lliurat en l'exercici</i>	(47.016)	(53.733)	(62.689)	(76.122)	(95.152)
Socis externs	210.153	242.593	141.601	201.006	211.826
Ingressos a distribuir en diferents exercicis	720.208	788.708	735.910	270.802	297.499
Provisions per a riscos i despeses	298.837	276.826	207.180	276.360	230.963
Creditors a llarg termini	2.747.281	3.282.139	2.522.742	2.142.018	2.848.721
Creditors a curt termini	967.991	1.861.553	2.775.034	1.926.571	2.111.974
Total general	7.831.006	9.735.122	10.060.186	8.809.506	10.008.582

Per a una adequada comparació de la informació entre exercicis s'ha modificat la presentació en el passiu del balanç de situació adjunt pel dividend a compte aprovat en els exercicis anteriors a 2001.

Compte de Pèrdues i Guanys consolidat resumit

(en milers d'euros)

	1999	2000	2001	2002	2003
Import net de la xifra de negocis	3.170.272	4.891.571	5.530.640	5.267.889	5.628.043
Altres ingressos	100.337	113.327	117.773	87.936	84.766
Ingressos de l'explotació	3.270.609	5.004.898	5.648.413	5.355.825	5.712.809
<i>Compres</i>	1.504.161	2.896.529	3.361.224	3.239.341	3.771.091
<i>Altres despeses d'explotació</i>	399.609	496.250	527.743	504.748	512.351
<i>Despeses de personal</i>	226.886	251.734	275.565	245.757	227.706
Resultat brut de l'explotació	1.139.953	1.360.385	1.483.881	1.365.979	1.201.661
<i>Dotació per a amortitzacions</i>	358.087	404.223	450.715	424.680	380.246
<i>Variació de les provisions de tràfic</i>	43.455	33.765	14.537	34.572	22.383
Resultat net de l'explotació	738.411	922.397	1.018.629	906.727	799.032
<i>Ingressos financers</i>	62.750	67.379	86.733	157.541	167.392
<i>Despeses financeres</i>	180.236	261.837	373.495	365.372	225.108
Resultat financer	(117.486)	(194.458)	(286.762)	(207.831)	(57.716)
Participació en beneficis de societats posades en equivalència	9.768	12.074	8.614	31.399	61.088
Amortització fons de comerç	28.674	763	3.204	84.344	5.253
Reversió diferències negatives de consolidació	61.640	-	-	-	-
Benefici de les activitats ordinàries	663.659	739.250	737.277	645.951	797.151
Benefici extraordinari	(24.294)	2.176	20.227	365.030	(7.138)
Benefici consolidat abans d'impostos	639.365	741.426	757.504	1.010.981	790.013
<i>Impost sobre Societats</i>	187.678	208.683	196.669	212.897	177.532
Resultat consolidat de l'exercici	451.687	532.743	560.835	798.084	612.481
<i>Resultat atribuït a socis externs</i>	25.487	35.279	(10.032)	(7.781)	44.025
Benefici de l'exercici atribuït a la societat dominant	426.200	497.464	570.867	805.865	568.456

Quadre de finançament consolidat resumit

(en milers d'euros)

Orígens	1999	2000	2001	2002	2003
Recursos procedents de les operacions	833.207	928.594	1.003.758	909.450	856.783
Altres orígens per augment de patrimoni	50.395	28.602	7.389	318	-
Ingressos a distribuir en diferents exercicis	66.129	99.119	48.950	80.150	55.295
Deutes a llarg termini	1.030.850	818.482	59.893	196.186	388.151
Alienació d'immobilitzat	35.580	21.823	99.703	1.120.702	109.516
Cancel·lació anticipada o traspàs a curt termini d'immobilitzacions financeres	6.912	(1.322)	231.155	(18.960)	3.501
Total orígens	2.023.073	1.895.298	1.450.848	2.287.846	1.413.246
Excés d'aplicacions sobre orígens (Disminució del capital circulant)	-	374.268	671.165	-	427.578
Aplicacions	1999	2000	2001	2002	2003
Despeses d'establiment i formalització de deutes	4.886	10.764	23.992	6.059	7.828
Adquisicions d'immobilitzat	1.023.476	1.715.205	987.865	1.060.941	1.353.425
Dividends	110.508	133.004	166.787	158.297	206.488
Cancel·lació o traspàs a curt termini de deute a llarg	524.281	351.171	911.257	545.791	251.353
Cancel·lació o traspàs a curt termini d'ingressos diferits	12	-	658	2.126	-
Provisions per a riscos i despeses	109.667	59.422	31.454	13.261	21.730
Total aplicacions	1.772.830	2.269.566	2.122.013	1.786.475	1.840.824
Excés d'orígens sobre aplicacions (Augment del capital circulant)	250.243	-	-	501.371	-

Estadístiques borsàries

	1999	2000	2001	2002	2003
Nombre d'accions negociades (milions)	146,1	182,1	180,4	476,8	345,0
Efectiu negociat (milers d'euros)	3.679.855	3.589.244	3.453.138	9.148.038	5.946.824
Última cotització (euros)	22,87	19,40	18,70	18,07	18,55
Màxim (euros)	34,05	23,40	21,40	22,87	19,85
Mínim (euros)	19,10	17,06	16,60	15,37	14,92
Valor comptable per acció (euros)	6,55	7,45	8,21	8,92	9,62
Recursos generats per acció (euros)	1,86	2,07	2,24	2,03	1,91
Benefici net per acció (euros)	0,95	1,11	1,27	1,80	1,27
Dividend per acció (euros)	0,24	0,28	0,33	0,40	0,60
Relació cotització-valor comptable	3,5	2,6	2,3	2,0	1,9
Relació cotització-recursos generats	12,3	9,4	8,3	8,9	9,7
Relació cotització-benefici	24,0	17,5	14,7	10,0	14,6
Relació dividend-benefici (%)	25,2	25,2	26,0	22,2	47,3
Relació dividend-cotització (%)	1,0	1,4	1,8	2,2	3,2
Capital social (nombre d'accions el 31/12)	447.776.028	447.776.028	447.776.028	447.776.028	447.776.028
Capitalització borsària (milers d'euros)	10.240.638	8.686.855	8.373.412	8.091.313	8.306.245